The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".

Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS. Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.

OFFICE IN USA: ERIKS VENTS, 11 Irma Ave, Port Washington, L.I., N.Y. PHONES: PO 7-6696 and PO 7-6519.

SATURDAY, OCTOBER 21, 1961.

LATVIJA

AMERIKĀ

Nr. 84. SESTDIEN, 1961. GADA 21. OKTOBRĪ 11. GADS.

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".

REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS.

Redakcija un kantoris: 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.

LAIKRAKSTA PĀRSTĀVIS SAV. VALSTĪS: ERIKS VENTS, 11 Irma Ave., Port Washington, L. I., N.Y. Telefoni: PO 7-6696, PO 7-6519.

ARN. LŪSIS

KO DARĪT?

Ja kādā kanadiešu laikrakstā parādās komūnismam un Padomju Savienībai nelabvēlīgs raksts, vai tiek aizkarta kāda no tām vietējām stabulnieku organizācijām, kas saņem notis no Maskavas, — tad dažu dienu laikā atrodas desmitiem un simtiem cilvēku, kuŗi, kādas mums neredzamas rokas diriģēti, vienbalsīgi apgalvo, ka komūnismam nelabvēlīgā raksta autors ir vai nu melis, vai fašists, kas paglābies no soda savā dzimtenē, atbēgot uz viesmīlīgo Kanadu.

Ar šādu rīcību slepenie diriģenti ir panākuši to, ka aizvien mazāks paliek to bēgļu skaits, kuŗi grib aktīvi iesaistīties cīņā pret šī gadsimta izauklēto sātāna reliģiju, proti, komūnismu, jo viņam ir bailes kļūt par aizdomu objektu lētticīgo kanadiešu acīs. Otrs baidās no nepatikšanām darbā un arodbiedrībā. Trešais vadās no vecā sakāmvārda gudrības: „runāšana ir sudrabs, klusēšana — zelts". Bet lielais trimdinieku vairākums parasti aizbildinās, sakot: Ko es tur varu darīt? Angliski runāju tikai ar grūtībām! Nekur sabiedrībā neeju — kas gan manī klausīsies?

Lai atbildētu uz šo jautājumu — ko darīt? — atcerēsimies, ko pēdējā gadā ir darījuši daži mūsu tautieši, kas arī cīnās ar valodas grūtībām un reti nokļūst kanadiešu sabiedrībā.

*

Toronto centrā ir parks, kur laiku pa laikam pulcējas grupiņa kanadiešu, kas gaida „brīvību un atpestīšanu" no Maskavas. Grupiņas ideologs bija kāds vīrs, pusmūža gados, labs runātājs un veikls demagogs. Katrā nākošā sanāksmē apmeklētāju skaits pieauga. Tā bija zīme, ka aģitātora vārdi atraduši dzirdīgas ausis. Bet tad — pēkšņi — radās sarežģījumi. Sanāksmē sāka ierasties kāds vienkārši ģērbies kluss vīrs. Pazemīgi viņš apsēdās uz sola, uzmanīgi klausījās un netraucēja runātāju ar starpsaucieniem. Bet tad, kad runātājs bija sasniedzis patosa kalngalus, vīrs izvilka kādu nelielu plakātu un pacēla to virs galvas. Parasti tur bija lasāmi saukļi, kas grauj komūnisma melus un propagandu. Ko darīt? Sākumā aģitātors izlikās plakātu neredzam. Nākošā sanāksmē viņš jau uzbruka vientuļam klusu sēdošam oponentam. Bet kad vārdi nepalīdzēja, aģitātors izšķīrās pāriet uz darbiem.

Un proti, nākošā sanāksmē plakāta pacēlēju no visām pusēm ieslēdza ņirdzīgu, draudīgu vīru bars. Likās, ka izrēķināšanās būs īsa un ātra. Tomēr nesnauž arī Kanadas policija. Tā jau bija ievērojusi vientuļo pretkomūnisma cīnītāju un neuzkrītošā veidā ņēmusi to savā aizsardzībā. Tad, kad sakaitinātie komūnisti jau ieslēguši vīru savā vidū, policija to atbrīvojusi un paņēmusi līdz dedzīgo runātāju un pāris viņa „miesas sargu". Rezultātā — sanāksmju noliegšana un cietumsods to rīkotājam.

Tā uzņēmīgs latvietis, kas dzīvo mūsu vidū, viens pats pārtraucis veselas komūnistu šūniņas atklāto darbību un sagādājis nepatikšanas algotnim.

— Vai arī citiem tautiešiem kādreiz nevarētu rasties līdzīga izdevība?

Minēšu vēl kādu citu piemēru. Kādā Toronto baznīcā notika sanāksme, kuŗas rīkotāji bija aicinājuši kristiešus uz pārrunām par atombumbu un atomkaŗu.

Noteiktā stundā baznīcā sēdēja pāris simti vecāku cilvēku: dārgos kažokos tērptas lēdijas un šķietami turīgi un pārtikuši džentlmeņi, kas ar politikas taisīšanu, kā savu hobiju, nodarbojās „vaļas brīžos". Sanāksmes ievadā mācītājs nolasīja vietu no vecās Derības, kur izraēļa bērni tiek brīdināti no biedrošanās ar apbruņojumā stiprākiem ēģiptiešiem. Šim „garīgam ievadam" sekoja atklāti uzbrukumi Amerikas Savienotajām Valstīm, sarkanās Ķīnas slavināšana u. t. t.

Sanāksme bija pārvērtusies politiskā mītiņā. Tāds, acīmredzot, ir bijis arī tās rīkotāju īstenais nolūks!

Bet tad baznīcā piecēlās kāds mūsu tautietis un norādīja sanāksmes rīkotājiem, ka viņi dievnamu ir pārvērtuši tirgus namā un apgānījuši tempļa svētumu . . . Pēc šiem vārdiem baznīcā iestājās kapa klusums. Klausītāji cēlās augšā. Daļa no tiem sekoja mūsu tautietim un, neērti smaidot, atstāja baznīcu. Saniknotie sanāksmes rīkotāji apjukumā vairs nezināja, kā tālāk rīkoties!

Otrā dienā kāds Toronto laikraksts ziņoja, ka anonīmais oponents panācis to, ka sanāksme pati pārdzīvojusi atombumbas eksploziju. Kopš tā laika nekas par līdzīga rakstura sanāksmēm minētajā baznīcā nav dzirdēts.

Toronto dzīvo kāds tautietis, kas dienā strādā grūtu darbu, bet katru brīvo brītiņu ziedo materiālu vākšanai par to, kā komūnistu aģenti iefiltrējas un tur pavadā dažus lētticīgus kanadiešu garīdzniekus. Gadiem aizejot, šis klusais, sabiedrībā reti redzamais tautietis ir sakrājis tādu faktu materiālu, ka katrā laikā un katrā vietā var „iebāzt maisā" jebkuŗu aģitātoru vai naīvo līdzskrējēju. Daudzi no mums šo vīru nepazīst. Bet ļoti labi viņu pazīst tie kanadieši, kas jau reiz publiski sapinušies viņa izmestajos jautājumu un faktu tīklos. Viņu sašutums dažreiz ir tik liels, ka tie atļaujas šim cilvēkam pat sacīt rupjības, kā tas notika nesen pēc kādas lielas sanāksmes Ītona auditorijā.

Minētie piemēri rāda, ka mēs katrs varam kaut ko darīt sarkanā mēŗa atvairīšanai. Un morālisku attaisnojumu šādai rīcībai mēs visi varam atrast tai apstāklī, ka cīņa pret komūnismu šodien nav tikai cīņa pret kādu jaunu sociālu iekārtu vai politisku sistēmu. Tā ir cīņa pret fizisko un garīgo verdzību, kādu sev visur nes līdz komūnisms. Tā ir cīņa pret bezdievību, pret cilvēka degradāciju kustonim līdzīgā stāvoklī. No šīs cīņas iznākuma atkarājas mūsu bērnu un mazbērnu rītdiena. Ja mēs klusēsim, „akmeņi brēks".

Dziedone Gaida Trēziņa mērojusi tālo ceļu pāri okeanam, lai 26. oktobrī Koncertapvienības sarīkojumā iepriecinātu Toronto mākslas draugus.

PADOMJU SAVIENĪBA GATAVOJAS SUPERBUMBAS MĒĢINĀJUMAM

ŠĪ MĒNEŠA BEIGĀS RADIOAKTĪVITĀTES NOKRIŠŅI VAR PIEŅEMT VĒL NEREDZĒTUS APMĒRUS

Visas pasaules lūgumi, aizrādījumi un radioaktivitātes nokrišņu statistikas nav spējušas iespaidot Padomju Savienību tās pašreizējās atomieroču mēģinājumu serijas pārtraukšanai. Līdz šim krievu zinātnieki izspridzinājuši divdesmit atombumbu. Kā atomfiziķi, tā diplomāti un militāristi Sav. Valstīs paskaidro, ka mēģinājumiem vairs nav nekādas militāras nozīmes un ka tie tiek turpināti vienīgi vēl nezināmu politisku apsvērumu dēļ. Ka tas tā, pierāda Chruščeva pēdējais ziņojums un proti, ka Padomju Savienība gatavojas izmēģināt 50 megatonu bumbu resp. atomieroci, kuŗa iznīcības spēks līdzinātos piecdesmit miljoniem tonnu dinamita! Kaut kas tāds līdz šim pasaulē vēl nav izmēģināts, un par sprādziena sekām var tikai minēt. (Sav. Valstis 1945. gadā Klusā okeanā izmēģināja ūdeņražbumbu, kuŗas sprādziena spēks līdzinājās 19 milj. tonnu dinamita). Chruščevam Maskavas komūnistu divdesmit otrā kongresā pat pietika nekaunības deklarēt, ka viņš būtu uzdevis simt megatonu lielas bumbas izmēģināšanu, bet no šīs domas atsacījies tikai tādēļ, ka „bumbas lielais spēks varētu izdauzīt viņu pašu logus." To darīt citiem Padomju Savienībai ir tikai rutīnas jautājums.

Šā gada septembrī sāktai komūnistu atomieroču mēģinājumu serijai turpinoties „nezināmu laiku", amerikāņu atomzinātnieki paredzēja, ka krievi gatavojas simt megatonu bumbas izmēģināšanai, kā to kādreiz piedraudēja Chruščevs. Toreiz pēdējais gan tikai runāja par iespēju šādu bumbu izveidot, pasvītrojot, ka pašreizējā starptautiskā saspīlējuma priekšā Padomju Savienība būs spiesta to darīt. Kā tagad saprotams, saspīlējums jau ir turpinājies pietiekami ilgi, jo komūnistu kongresu atklājot, savā vairāk kā sešu stundu maratonrunā Chruščevs atklāja, ka Padomju Savienības arsenālā jau šāda simt megatonu bumba ir atrodama.

Padomju Savienības komūnistu partijas divdesmit otrā kongresa atklāšanas diena, šā gada 17. oktobrī neapšaubāmi bija Chruščeva diena. Bet kamēr pēdējais triumfēja savu padoto tūkstošu priekšā, pārējā pasaule mācījās. Mācījās no tā, ka Padomju Savienība, lai arī ko sacīdama, nav ne soli atkāpusies no savas politikas, ka daži mīkstinājumi atsevišķās frontēs notikuši tikai tādēļ, ka tas Chruščevam pagaidām liekās izdevīgāk. Līdzšinējās mēģinājumu sērijas priekšā pasaule gan rūca un kurnēja, bet atklāti Padomju Savienībai uzdrīkstējās uzbrukt vienīgi Rietumu lielvalstis. Pārējie, jo sevišķi neitrālie, akceptēja krievu sprādzienus un to radīto radioaktīvitātes pieaugumu kā savu dienišķo maizi. Bet visam ir savas robežas. Ar paziņojumu, ka Pad. Savienība vēl šī mēneša beigās izmēģinās atombumbu, kas līdzinās piecdesmit miljoniem tonnu dinamīta, komūnisti ir pietiekami satricinājuši pārējo pasauli, lai izpelnītos tās naidu un izsauktu vispārējas bailes un neapmierinātību. Bet šoreiz, Maskavai par lielu pārsteigumu, tās vairs nav parastās pazemības bailes. Tās ir naida bailes, ko tagad radījusi Padomju Savienība, un tā vairs nav situācija, ar ko komūnisti var cerēt panākt savas doktrīnas ekspansiju pārējā pasaulē. Radioaktīvo nokrišņu pieaugums ir visu rūpes, un Padomju Savienība ir neapstrīdams šo rūpju cēlonis. Ar savu nostāju Chruščevs pārējiem komūnistiem mēģināja demonstrēt savu varenību, kas ir tik liela, ka tai vairs ne ar ko nav jārēķinās. Neviens viņu nevar atturēt no piecdesmit megatonu atombumbas izmēģināšanas. Savas lielummānijas pārņemts, viņš to var izdarīt, un, ļoti iespējams, arī izdarīs. Tikai, tam notiekot, pat kūtrākām galvām pasaulē Chruščeva un viņa politikas diagnoze vairs nebūs nekāds noslēpums.

Toronto Baptistu draudzes svētki

Tas bija 1951. gada septembra mēneša pirmajā svētdienā, kad latviešu baptisti Toronto pilsētā pulcējās savā dievkalpojumā Walmer Road dievnamā. Ar to svētdienu sākot, dievkalpojumi notikuši katru svētdienu, izņemot karstajos vasaras mēnešos. Tāpat katru nedēļu notikuši Bībeles un lūgšanu vakari.

Tā kā baptistiem grūti iedomāties dievkalpojumu bez koŗa piedalīšanās, tad drīz vien mūsu draudzē radās dziedātāju koris, kuŗu sākumā vadīja A. Treimanis, vēlāk Ž. Gertners un pēdējā laikā A. Purvs.

Pie draudzes pastāv arī svētdienas skola bērniem, jo baptistu draudze un reliģiskā audzināšana iet roku rokā. Dieva atziņa un Dieva bijāšana veido bērnā un vēlāk jaunietī garīgo mugurkaulu, kas to notur uz kājām dzīves pārbaudījumos un negaisos.

Bija mums arī Jaunatnes pulciņš, bet kad tā vadītājs Andrejs Arājs aizbrauca uz Braziliju, šis pulciņš atrodas pārorganizēšanās stāvoklī. Šis darbs uzticēts 3 personām: Valdim Skudram, Gerdai Sproģis un Modrim Ekšteinam.

Liela nozīme mūsu draudzē bijusi un joprojām pastāv sieviešu darbam, kam parasti ir sociālas dabas raksturs: rūpēties par draudzes nespējniekiem un apmeklēt slimos, kas tagadējos apstākļos izteicas drēbju un pārtikas paku sūtīšanā uz dzimteni.

Tā kā viens no baptistu pamata principiem ir valsts baznīcas neatzīšana jeb baznīcas šķiršana no valsts, tad baptisti visos laikos un visās zemēs, arī dzimtenē, ir uzturējuši paši sevi financiāli. Tas nozīmē, no bērnu kājām tie ir mācīti ziedot līdzekļus savai draudzei. Toronto draudzes locekļi, kuŗu sākumā bija ap 40 un tagad 85, pagājušos 10 gados saziedojuši savas draudzes vajadzībām $ 43.641, 15 .

Draudze savus desmitos gada svētkus svinēja no 8.—15. oktobrim. Svētdien, 8. oktobrī bija svētku dievkalpojums ar māc. Artūra Meijas, no Klīvlendas, piedalīšanos. Māc. Meija savā svētrunā uzsvēra, ka Dievs šodien meklē tādus cilvēkus, arī Toronto baptistu draudzē, kuŗiem Viņš varētu uzticēties. Draudzes, kuŗās ir tādi cilvēki, var būt drošas par savu nākotni.

Nedēļas vakaros, otrdienās, trešdienās un ceturtdienās, plkst. 8.00 bija Pārdomu vakari ar māc. A. Meijas piedalīšanos. Šie vakari bija domāti garīgās dzīves izkopšanai un padziļināšanai.

Svētdien, 15. oktobrī, bija svētku noslēgums ar koncertu. Koncertā dziedāja draudzes koris, papildināts ar dziedātājiem no Čikagas, Klīvlendas un Filadelfijas, kopskaitā ap 50 dziedoņu. Koŗa programmā bija 11 dziesmas, pārsvarā līriska rakstura. Sešas no tām bija latviešu komponistu dziesmas: E. Melngaiļa „Kungs Dievs, mēs Tevi slavējam", V. Baštika „Krustā sistais Nācarieti" un „Rīta zvaigzne", A. Purva „Ir brīnišķīgi brīži" un „Reiz ausīs rīts" un J. Vītola „Kad dziļa migla". Koris dziesmas sniedza izteiksmīgā veidojumā un parādīja sevi par kompaktu vienību, kas papildināta koŗa gadījumā, kāds tas bija šoreiz, visai reti iespējams. Atzīmējams plašais dinamiskais loks, kas dziesmu atskaņojumā sniedzās no skanīga spēka līdz tikko jaužamam piano sanējumam. Jo sevišķu labskanību koris sasniedza kanadiešu komponista H. Vilena (H. Villain) kontrapunktiskajā dziesmā „Kad sirdī miers". Kori vadīja divi diriģenti: no Čikagas Varimants Mūrnieks, jauns, straujš un enerģisks savās kustībās, un Arvīds Purvs, pašu draudzes iecienītais diriģents.

Pianiste Anda Šverna bija braukusi no Filadelfijas mūsu svētkus kuplināt. Viņa pierādījās kā topoša koncertpianiste, spēlējot pirmo daļu no Bēthovena klavieŗu koncerta C-dūrā. Andas spēle viscaur uzrādīja vairāk nekā respektējamu techniku, un nevarēja palikt noslēpta mūzikālā dzirksts pašā izpildītājā. Šī viņas Toronto debija nepārprotami liecināja, ka A. Švernas vārdu aizvien biežāk dzirdēs jauno pianistu saimē.

Šajā atskaņojumā orķestra partiju uz ērģelēm spēlēja Elsija Lagzdone, arī no Filadelfijas, un viņai jāpateicas par atskaņojuma izdošanos, jo viņas pavadījums bija meistarīgi precīzs, viņa arī prata izmantot Walmer Road dievnama lielo ērģeļu reģistrācijas iespējas.

Ērģeles spēlēja arī Zenta Viķis no Klīvlendas. Viņa pavadīja uz ērģelēm draudzes dziesmas, un kā ērģeļu solo viņa nospēlēja Franka „Piece Heroique".

Vokālus duetus, Pergolēzi „Satumst debesis" un J. Vītola „Kad dziļa migla", atskaņoja Alma Šverna un Lidija Brauna, abas no Filadelfijas. Izpildījums liecināja, ka abas dziedones ir labi sadziedājušās, un tādēļ bija patīkami viņās klausīties.

Pēteris Geistauts savā līriskajā baritonā labi nodziedāja J. P. Skota „Saucēja balss", un viņam bija solo partijas 2 koŗa dziesmās.

Vai šai 85 locekļu lielai draudzei, kuŗas locekļi dzīvo ne tikai Toronto lielpilsētā, bet arī izkaisīti Ontario provincē, kā Kirkland Lake, Dundalk, Grand Valley, Shelburne, Maxwell, St. Catherines, Hamilton u. c., ir izredzes pastāvēt nākotnē? — Jā! Mēs pastāvēsim tad, ja mēs „pastāvēsim apustuļu mācībā, sadraudzībā, maizes laušanā (viesmīlībā) un dievlūgšanās", Ap. darbos 2:42.

R. E.

MASKAVĀ SĀCIES PAD. SAVIENĪBAS KOMŪNISTU PARTIJAS KONGRESS

Turpat pieci tūkstoši cilvēku Maskavas Kremlī noklausās Chruščeva maratonrunu — komūnistu lielību un draudus pārējai pasaulei.

Kopš Staļina personības kulta gāšanas komūnistu partijas divdesmitā kongresā Maskavā, divdesmit otrais kongress jāuzskata par līdz šim zīmīgāko modernā komūnisma vēsturē. Sešu stundu un divdesmit minūšu ilgā runā Chruščevs apbrauca apkārt pasaulei, it kā tā jau viņam piederētu, — draudot, brīdinot un solot: draudot ienaidniekiem, brīdinot neitrālos un solot savējiem jau vistuvākajā nākotnē pārspēt visu esošo rūpniecības un saimniecības sasniegumos.

Galvenos vilcienos Chruščeva runa pieskārās sekojošiem jautājumiem: vispirms, Berlīnei. Pēc sarunām ar Sav. Valstu prezidentu Kenediju un Anglijas ministru prezidentu Mekmillenu, Padomju Savienības ārlietu ministrs Gromiko Maskavā atgriezās visai pārsteigts. Rietumus iebaidīt viņam nebija izdevies. Rezultātā Chruščevs klausītājiem pastāstīja, ka Padomju Savienība vairs nepastāvēs pie savām agrākām prasībām, un proti, ka Vācijas miera līgumam jātiek parakstītam jau līdz šā gada beigām. Ja tikai Rietumu lielie izrādītu vēlēšanos sarunām, Padomju Savienība būtu ar mieru nogaidīt. Tā, protams, nebija nekāda patīkamā vēsts Austrumvācijai, kas jau šī gada beigās bija cerējusi pievadceļu pārraudzību uz Rietumberlīni pārņemt savās rokās, tādējādi, pie viena, cerot uz Rietumvācijas un Rietumu sabiedroto atzīšanu. Bet, tā kā Padomju Savienība ir ar mieru nogaidīt ar Vācijas miera līgumu, Pankovas komūnistiem neatliek nekas cits, kā tikpat pacietīgi nogaidīt ar savas varas palielināšanos Austrumvācijā — jo sevišķi attieksmē uz Rietumiem.

(Nobeigums 8. lpp.)

VIŅI PIELIEK SAVU ROKU

Vispirms lai atļauts pateikties visām organizācijām, draudzēm un atsevišķiem tautiešiem, kas ar laba vēlējumiem mani apsveikuši, uzņemoties laikraksta vadību. It sevišķi pateicīgs esmu tiem tautiešiem, kas, pareizi novērtējot rakstītā vārda nozīmi, ir apsolījuši aktīvi pielikt savu roku mūsu laikraksta tālākā veidošanā.

Esmu nolēmis atturēties no pārsteidzīgiem soļiem. Tādēļ esmu atlicis uz priekšdienām iecerētos tehniskos pārkārtojumus. Lai atļauts pateikt, ka mēs paturēsim to, kas ir bijis labs un atbildis lasītāju vēlmēm, bet mēs paturēsim prātā iespējamos uzlabojumus kā laikraksta saturā, tā techniskā apdarē.

Brīnumbērni vismazāk sastopami tieši rakstītā vārda kalpu profesijā. Uz brīnumredaktora titulu vismazāk varētu pretendēt tāds drusku ierūsējis žurnālists, kāds šodien esmu es. Ir taču skaidrs, ka neviens redaktors nevar reālizēt pašas labākās ieceres bez kvalificētiem līdzstrādniekiem.

Tā kā esmu solījies laiku pa laikam pārrunāt ar lasītājiem jautājumus, kas mums visiem tuvi, tad šoreiz lai atļauts ziņot, kā man pēdējo divu nedēļu laikā ir veicies ar mūsu laikraksta ģenerālštāba organizēšanu. Ar patiesu prieku ir jākonstatē kā vecāko, tā jaunāko kollēgu atsaucība. Tas lieku reizi pierāda, ka latviešu laikraksta nozīmi mūsu sabiedrība ir pilnām pareizi novērtējusi.

Varu ziņot, ka idejisko padomdevēju plāksnē mēs varam uz priekšu rēķināties ar aktīvu, labi pazīstamu sabiedrisku darbinieku līdzdalību. V. Upeslācis, E. Peniķis, Arn. Lūsis, J. Niedra, Ād. Cops, A. Briedis, R. Ekšteins, plkv. A. Galindoms, plkv. K. Lobe, plkv.-ltn. K. Līcis, P. Dreimanis ir pirmie, kas neliegs savu padomu un ar saviem rakstiem solījušies palīdzēt veidot laikrakstu tādā nacionālā līnijā, kas tuva katram īstenam latvietim.

Rakstniecības un dzejas jautājumos manas slepenpadomnieces

(Nobeigums 8 lpp.).

KREDITSABIEDRĪBU DIENAS

Oktobra mēnesis visā Ziemeļamerikas kontinentā ir kreditsabiedrību mēnesis, jo šā mēneša 15. datums ir izsludināts par kreditsabiedrību dienu. Ar šo dienu visas Ziemeļamerikas kontinenta kreditsabiedrības, kuŗu ir vairāki tūkstoši, rīko draudzības sarīkojumus, gan atsevišķi, gan kopā ar citām kreditsabiedrībām.

Toronto Latviešu Kreditsabiedrība kopā ar Saimniecisko darbinieku apvienību, sakarā ar šo dienu, rīko draudzības sarīkojumu saviem biedriem, to piederīgiem un ievestiem viesiem š. g. 27. oktobrī, plkst. 7.00 vakarā, Park Plaza restorānā, Bloor un Avenue ielu stūrī, Toronto.

Draudzības vakarā paredzētas kopīgas pusdienas un saviesīga dzīve.

Abas rīkotājas šinī vakarā ir ielūgušas savus biedrus, to piederīgos un paziņas, un sagaida kuplu apmeklētāju skaitu. Kreditsabiedrības biedru skaits jau tuvojas 600, un saimniecisko darbinieku apvienībai ir pāri par 100 biedru.

LATVIJA

Nr. 84. SESTDIEN, 1961. GADA 21. OKTOBRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienotā pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Arhibīskaps T. GRINBERGS.

KANADĀ

TORONTO

● Strēlnieku kopas sapulce svētdien, 22. oktobrī, plkst. 2.00 p. p., Toronto DV nod. namā. Darba kārtībā: statūtu pieņemšana, biedru naudas noteikšana un dažādu jautājumu apspriešana.

● Tērvetes (19.) skautu vienības mazskautu pulciņa tradicionālā rudens izbraukumā 15. oktobrī, uz Credit Fork, apm. 40 jūdzes ziemeļos no Toronto, piedalījās 10 mazskauti, pulciņa vec. vad. Edm. Ozola un vad. K. Porieša vadībā. Ceļā pārsteidza pēkšņi uznākušais sniegs, bet daudz netraucēja izbraukuma dalībnieku labsajūtu. Mazskauti iepazinās un priecājās par dabas rudens skaistumu un mielojās ar oglēs ceptiem kartupeļiem. Pulciņā gaidīti arī jauni mazskauti, pieteikties pie vad. E. Ozola (tel. RO 6-7787).

● Latviešu kredītsabiedrības bilance, septembra mēnesī noslēdzot, uzrādīja $307.000,- Kredītsabiedrībā biedru skaits jau sasniedz 573.

● Latviešu kredītsabiedrība un saimniecisko darbinieku apvienība rīko saviem biedriem un ievestiem viesiem kopīgas vakariņas Park Plaza restorānā piektdien, 27. oktobrī, plkst. 8.00 vak. Piedalīšanās vakariņās, ieskaitot arī atspirdzinājumus, kungiem — $6.-, dāmām — $4.-. Būs arī deja. Iepriekšēja pieteikšanās pie kredītsabiedrības pārvaldnieka R. Preisberga (tel. WA 4-0503 vai HO 6-0095) līdz 23. oktobrim.

● Toronto latviešu katoļu vienības dāmu komitejas rīkotajā saviesīgajā vakarā bija pulcējušies tuvu pie 200 apmeklētāju, kas pavadīja omulīgu vakaru. Dāmas bija klājušas galdus ar cepumiem un tēju. Patika priekšnesumi, un īpašu atsaucību iemantoja Viļa Adlera un Jura Millera kuplejas ģitāres pavadījumā. Gita Juškēvica un Gaida Locāne iepriecināja ar klavieru solo priekšnesumiem. Ar deklamācijām piedalījās jaunās paaudzes aktrise D. Gribuste. Bija dejas pie ukraiņu jauniešu orķestra mūzikas, dziesmas un notaļas. Sarīkojumā redzēja kuplu skaitu jaunatnes, kam vakars bija arī īpaši rīkots. Dāmu komiteja ar pr-ci T. Dubrovsku iepriecinātas par sarīkojuma labo izdošanos.

● Pag. svētdien darbību uzsāka bērnu un jauniešu vasaras nometņu vad. kursi. Pirmajā kursu dienā bija ieradušies 12 kursanti, to skaitā 5 jaunie, bet kursu vadība vēl cer uz kursantu pieaugumu. Kursus vada skol. V. Slavieša, kā kursu skolotāji pirmajā dienā darbojās J. Pālens un St. Leimanis. Kopējais lektoru skaits pārsniedz 10. Lektori darbojas bez atlīdzības, un iepriecina viņu ziedošanās jaunās audzes nākotnes labā. Nākošā kursu mācību diena 5. novembrī, plkst. 10.30 pr. p. DV namā. Jauni kursanti aicināti pieteikties pie Tautas augstskolas darbvedes I. Pilpes, tel. HU 1-1051.

● TLB dāmu komitejas tējas vakars sestdien, 28. oktobrī, plkst. 7.00 vakarā, Toronto DV nod. namā, 123 Huron St. Visi laipni aicināti.

● Mākslas draugu saime: tēlnieks A. Kopmanis, keramiķis Z. Jurševskis, V. Skudra, L. Vegere, K. Kronbergs un Priedīšu ģim., pag. nedēļas nogalē bija izbraukuši talkas darbos uz Duntroon (Collingwood tuvumā), palīdzot māksliniekam Visvaldim Reinholdam jaunās mājas sīkāko būves darbu veikšanā. Gleznotājs māju uzcēlis pats saviem spēkiem, jau agrāk iegādātā zemes īpašumā, skaistā vietā.

● DV sporta kluba rudens balle 27. oktobrī, plkst. 8 vak. ungāru zālē, 245 College St. Spēlēs ungāru deju orķestris. Izraudzīs skaistuma karalieni, kuras godam šoreiz varēs kandidēt tikai kundzes. Darbosies izloze un apbalvos centīgākos un ilggadīgos sporta darbiniekus - jubilārus.

● Vīru dubultkvartets Kalvis pošas braucienam uz Montrealu, lai uzstātos DV nodaļas gada svētku sarīkojumā, 11. novembrī.

● Katoļu vienības lauku īpašuma Mežciema pilnvarnieku komisija vienojusies ar uzņēmēju K. Stivriņu, no Perry Sound, par Mežciema sporta laukuma, ceļu u. c. īpašu uzlabojumu darbu paveikšanu, kurus uzņēmējs jau cer uzsākt šai rudens posmā. Sestdien, 21. oktobrī, Mežciemā aicināti ierasties visi zemes gabalu gribētāji. Notiks arī plaši talkas darbi, un gaida ierodamies talciniekus ar darba rīkiem jo kuplā skaitā.

● Toronto latviešu sporta kluba 10 gadu darbības jubilejas sporta spēļu sacensības volejbolā un basketbolā, piedaloties vīriešu un sieviešu komandām, arī no Hamiltonas u. c. vienībām, notiks sestdien, 21. oktobrī, plkst. 10.00 rītā, University Settlement zālē (Grange Road). Vakarā, plkst. 8.00 igauņu namā, 958 Broadview Ave., jubilejas atceres sarīkojums.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas pilnsapulce svētdien, 22. oktobrī, plkst. 3.30 p. p. (pēc dievkalpojuma) Sv. Jāņa baznīcā. Darba kārtībā: sapulces vadības vēlēšanas, darbības pārskata pieņemšana, amatpersonu vēlēšanas un dažādu jautājumu apspriešanu. Sapulcē piedalīties aicinātas visas draudzes locekles.

● Sestdien, 21. oktobrī, plkst. 7.00 vak., Sv. Jāņa draudzes namā, 200 Balmoral Ave., notiks draudzes dāmu komitejas izloze, kurā izlozēs lielo laimestu $500,-. Laipni aicināti piedalīties arī viesi, un dāmas rūpēsies par pacienāšanu.

● Filatelistu kopas sanāksme svētdien, 22. oktobrī, plkst. 2.00 p. p., Toronto DV nod. namā.

● Filatelistu kopas sanāksme ar P. Rudlapas referātu „Latvijas pastmarku drukāšanas veidi" svētdien, 22. oktobrī, plkst. 2 p.p. DV namā. Pēc referāta filatelistu kārtējās nodarbības. Aicināti kopas biedri un interesenti.

HAMILTONA

● Latviešu skola Hamiltonā š. g. 5. novembra pēcpusdienā, YMCA's auditorijā, James St. South, rīko priekšnesumu ar skolnieku un absolventu piedalīšanos. Šis vakars domāts, lai rastu līdzekļus šai mācību gadā paredzēto izdevumu segšanai. Ieejas biļetes $0,50, bērniem, līdz 7 g. v. ieeja brīva. Biļetes tuvākās dienās tautiešiem piedāvās mūsu skolēni, un mūsu liels lūgums ir, lai šie mazie biļešu pārdevēji tiktu laipni uzņemti. Biļetes būs dabūjamas arī pie visiem skolas padomes locekļiem. Nopērkot biļeti uz šo sarīkojumu, katrs būs palīdzējis latviešu skolas darbā. Un par to skolas padome visiem jau iepriekš pateicas.

● Š. g. 16. jūlijā grupa Latviešu skolas Hamiltonā absolventu un audzēkņu viesojās bērnu vasaras nometnē Sidrabenē ar M. Timmas - Koro lugas Dzimtenes zeme uzvedumu. Liels paldies māc. A. Čopa kungam, Pālena kungam ar kundzi un visai nometnes pārvaldei par jauko un pretimnākošo uzņemšanu.

22. oktobrī M. Timmas-Koro Dzimtenes zemes izrāde paredzēta Ročestrā, N. Y., un saņemts arī aicinājums no Sv. Katarīnes latviešu skolas padomes.

● 1961. gada 14. jūnija ziedojumu vākšanas akcijā Hamiltonas DV savākuši $288,25. Saziedotā summa izlietota un nosūtīta pēc ziedotāju norādījumiem. Par daļu no šīs summas iegādāti 10.000 eksemplāri pretkomūnistiskās literatūras, kas izdalīta kanadiešu skolās, kanadiešu mājās, kā arī daļa sarkanās armijas ansambļa koncerta laikā Toronto, Maple Leaf Garden's arēnā

Rosīgākie ziedojumu vācēji: Ojārs Ieviņš $100.-, H. Kalniņš $52.-, Edmunds Pulciņš $50.-, Jānis Gailītis $27., Alfrēds Balodis $ 27,-, Oskars Zvirgzdgrauds $17,25, Valdis Tuklers $15,-. Sirsnīgs paldies ziedojumu vācējiem un tāpat arī atsaucīgajiem ziedotājiem.

● Svētdien, 29. oktobrī, plkst. 4 p.p. garīgs koncerts baznīcā. Piedalās Pēteris Lielzuika — tenors un Imants Sakss — ērģeles.

● Svētdien, 12. novembrī pēc dievkalpojuma, draudzes vakars ar prof. P. Ķīkaukas referātu „Vārda 'nācarietis' dažādie iztulkojumi.

SV. KATARĪNES

● Svētdien, š.g. 15. oktobrī, visi vietējo organizāciju pārstāvji, piedaloties arī pārstāvim no Niagaras, pulcējās kopējā sanāksmē P. Vasariņa vadībā, lai pārrunātu Sv. Katarīnes latviešu organizāciju iekšējās dzīves problēmas, izlemtu 18. novembra atzīmēšanu un izstrādātu sarīkojumu kalendāru 1962. gadam. Sakarā ar Niagaras pārstāvja lūgumu, sanāksme nolēma 18. novembra atzīmēšanu šogad izdarīt Sv. Katarīnēs ar dievkalpojumu un pēc tam svinīgu aktu š.g. 19. novembrī. Svētku norises kārtību izstrādās organizāciju pārstāvis P. Vasariņš kopīgi ar Sv. Katarīnes latviešu ev.-lut. draudzes pārvaldi. Pārrunāja arī jautājumu par nama iegādi, pagaidām gan tikai aicinot organizāciju pārstāvjus šo domu uzturēt dzīvu savu biedru vidū.

MONTREĀLA

● Reta izdevība montreāliešiem būs Lāčplēšu dienā, š.g. 11. novembrī noklausīties Toronto izdaudzinātā dubultkvarteta Kalvis koncertu, kas notiks Viktorijas halles koncertu zālē. Lāčplēšu dienas sarīkojums šogad paredzēts daudz plašāks nekā tas bijis visus iepriekšējos gadus. Kalvja koncertā dzirdēsim daudz jaundarbu, bet tur dominēs mums jau labi pazīstamie meistari, kā Baštiks, Kalnājs, Ķeniņš, Pavasars un Kalnietis.

Montreālieši ļoti ciena koncertus, un šoreiz šī dziedoņu vienība, kas jau ieguvusi neatņemamus panākumus ne tikai pie mums, Kanadā, bet arī Savienotajās Valstīs, ar izmeklētu dziesmu klāstu viesosies mūsu latviešu kolonijā.

Ieeja koncertā $2,- un $1,50 no personas. Studentiem un jaunatnei $1,- no personas.

Pēc koncerta saviesīgs vakars. Spēlēs labi pazīstamā vācu deju kapella. Saviesīgā vakarā ieeja $1,- no personas. Lāčplēšiem visā vakarā ieeja brīva.

Apmeklēt lūdz DV nod. valde.

„INDIĀŅU VASARĀ"

Kanadas latv. skautu un gaidu jendu rīkotie kopnieku kursi notika garajā nedēļas nogalē, 3 jaukās un siltās „indiāņu vasaras" dienās. Uzņēmumā, ārā nodarbību posmā vad. L. Lukss iepazīstina kursantes, kā pareizi jāsagatavo ugunskurs. Viņā uzmanīgi klausās (no kreisās) Līga, Anda, Alda, Biruta un Maija. Daces Liģeres uzņēmums

DIEVNAMS

Cik tālu atpakaļ iet vēsturiskās ziņas, vienmēr un visos laikos ir bijušas vietas, kurās tika pielūgti pārdabiskie spēki. Līdz ar kristīgās ticības izveidošanos, kristīgo cilvēku uztverē vārds dievnams saistās ar kristīgo dievnamu. Lai gan latviešu valodā ir daudz lietots vārds baznīca, man un daudziem citiem tas nepatīk, jo nāk no senslavu „božņica" un arī nozīmē vietu, kur lūdz Dievu. Latviešu valodā ir skaists, tīri latvisks vārds — dievnams.

Katra valsts un tauta ir lepna uz saviem Dieva namiem. Pat bezdievīgie krievi lepojas ar Kremļa dievnamu celtnēm. Agrākos laikos pagāja gadu desmiti, pat simti dievnamu celšanas darbā. Lielas mākslas vērtības un liela architektoniska izdoma tika pielietota, lai nams, kurā lūdza Dievu, būtu skaists, ar labu akustiku, lai dievnams atrastos augstā vietā, tālu redzams, lai tornis būtu augsts un zvana skaņa maiga.

Zvanu liešana un noskaņošana bija māksla pati par sevi. Zvana skaņas bija tās, kas pateica laiku, kas sestdienas vakaros iezvanīja svētvakaru, svētdienā aicināja uz dievkalpojumu un sēri skanot aizvadīja uz mūža vietu tos, kas bija aicināti mūžīgā Dieva priekšā.

Veco laiku dievnamu celšanā bija pielikts daudz nesamaksāta darba un laika, ļoti bieži klaušu darba. Zeme, uz kuras dievnamu cēla, līdz ar pamatu likšanu bija svētīta un svēta turēta. Laika tecējumā arī dievnama zemes vērtība pieauga daudzkārtīgi, tak nevienam neienāca prātā tādēļ dievnamu pārdot, noplēst un sadalīt lūžņos, lai celtu dievnamu lētākā vietā. Paraugoties uz dievnamiem Amerikas pilsētās, tie, kas vēl palikuši pilsētas centrā, ir iežņaugti starp augstām celtnēm, tornis lūdzoši raugās uz debesīm starp augstajām apkārtnes ēkām, zvanu skaņa ir pazudusi.

No seno laiku cēlās gotikas, kas tiecas uz augšu, krasi atšķiras modernais dievnams, kas lien zemē, kaunīgi pieplacis pie kādas kalna pakājes, jo kalnu gali ir kļuvuši dārgi — tur bagātais cilvēks ceļ savu plakano māju.

Dolars pamazām iekaro veco dievnamu gruntsgabalus, tos pārdod, nojauc. Pārdod kristīgo dievnamus un arī žīdu sinagogas, tikai žīdi veselām vienībām pārceļas uz moderniem dzīvokļiem un tur tuvumā būvē savu moderno sinagogu.

Buldozers pārbrauc un nolīdzina svētā nama vietu, un uz kādreiz svētītās zemes pēc dažām dienām ir auto novietošanas laukums.

Dievs ar savu namu atkāpjas uz nomali, centrā paliek valdīt dolars.

Jaunais dievnams ir parasti bez torņa, reti krusta zīme liecina par kristīgo lūgšanas vietu. Tornis ir pazudis materiālisma spaidos, majestātiskās ērģeles ir aizstātas ar kaucošām elektriskām ērģelēm, tā pamazām materiālisma pārsātinātais cilvēks aizstāj gadu simtos pierastās skaņas ar jaunām strāvām.

Pie jaunām skaņām grūti pierast, jo dievnamus parasti apmeklē veci ļaudis un mazi bērni, kuri paši nevada automašīnas un kurus jaunā paaudze neņem līdz uz vasarnīcām, medībām vai citām izpriecām, kur vecie cilvēki ar savu vecmodīgo latviešu valodu bieži ir par traucējumu vispārējai jautrībai.

Ja visus latviešu dievlūdzējus saliktu kopā, tad viena latviešu lūgšanas vieta vēl būtu par lielu visai Toronto pilsētai. Katram no trim luterāņu mācītājiem Toronto ir savs īpats ticības sludināšanas veids un pieeja, bet mērķis ir viens — uzturēt kristīgo garu dzīvu arī tad, kad bumbas nekrīt uz galvas un laivas negrimst jūrā mīnu sprādzienos.

Varenās atomu eksplozijas liecina par cilvēku prāta attīstību, bet dvēseles un dzīvības noslēpumu arī atomu laikmets nav spējis atrisināt.

Ticīgais cilvēks var Dievu lūgt katrā vietā, bet lūgt Dievu savā zemē un savā dievnamā ir sevišķa Dieva žēlastība. Cerības un ticība nepievīļ arī tos, kas stāv mūžības vārtos. Celsim mūsu Dievam namu! **Dr. J. Karols**

BRAUKT VAI NEBRAUKT?

Šī gada pavasarī Ontario valdība iecēla parlamenta apakškomisiju, lai studētu automobiļu apdrošināšanas sistēmu un publikas drošību pret auto nelaimes gadījumos nodarītiem zaudējumiem. Līdzšinējais valdības viedoklis ir tāds, kas atļauj neapzinīgiem auto mašīnu vadītājiem izvairīties no atbildības, ja notiek klizmas.

Mēs simpatizējam cilvēkiem, kuriem ir mazāki ienākumi un grūtības ar saviem ienākumiem „tikt cauri". Parlamenta un Dundas ielu rajonā Toronto pilsēta uzbūvēja lielu dzīvokļu bloku, lai cilvēkiem ar mazākiem ienākumiem sagādātu lētus dzīvokļus. Pie šiem blokiem auto novietošanas parki un ielas ir pilnas ar automobiļiem. Cilvēki, kuri faktiski nav spējīgi ar saviem līdzekļiem uzturēt automobili, tomēr atļaujas auto mašīnas iegādāties. Atliek arī daži dolari, lai nopirktu benzīnu un eļļu, bet pietrūkst naudas, lai nopirktu atbildības apdrošinājumu un aizsargātu publiku pret eventuāliem zaudējumiem. Šādiem cilvēkiem nāk preti transporta departaments un par 5 dolariem atļauj braukt satiksmes līdzeklī, kurš var ievainot vai nonāvēt ikvienu no mums, bez pietiekama nodrošinājuma.

Nav grūti 16 gadu vecam jauneklim pastrādāt dažas stundas pēc skolas kādā restorānā pie trauku mazgāšanas un sapelnīt 100 dolaru, lai par šo naudu nopirktu „pēdējās modes" automobili. Un šis jauneklis, pirms viņš iemācās skūt bārdu, jau atrodas uz ceļa ar savu „pēdējās modes" braucamo rīku, iemaksājot valsts kasē 5 dolarus. Vēl atliek tikai piestiprināt vāveres asti pie radio masta, un ar to lieta ir nokārtota — vismaz uz laiku.

Pirms 3 nedēļām Ontario augstākā tiesa piesprieda 118.000 dolaru zaudējumu atlīdzību kādam cauruļu licējam, kuram atlikmūža daļa jāpavada braucamā krēslā un jāaudzina 4 bērni. Ja šinī gadījumā vainīgais braucējs būtu ticis uz ceļa bez apdrošināšanas, iemaksājot valdības kasē 5 dolarus, tad cietušais no valsts varētu saņemt 118.000 dolaru vietā tikai 10.000.

Jācer, ka valdības apakškomisija, pēc 8 mēnešu studijām, izstrādās likuma projektu, kas izbeigs šo ačgārno stāvokli un prasīs no braucējiem vispirms nodrošinājumu iepretim publikai un tikai tad izsniegs braukšanas atļauju. **Arnolds Bērziņš.**

ILGAS REĶES GLEZNU SKATE

Sv. Jāņa draudze Milvokos š. g. 4. un 5. novembrī sarīko Latviešu luterāņu baznīcas telpās, 1853 North 75-th St., Ilgas Reķes gleznu skati.

Mākslinieciе pamatizglītību guvusi Rīgas pilsētas 2. ģimnazijā. Vācijā viņa mācījusies Mākslas akadēmijā, Štutgartē un pēc tam studējusi architektūru Štutgartes techniskajā augstskolā.

Nokļūstot Amerikā, Ilgai Reķei jānostrādā līgumā paredzētie 2 gadi skolā. Pēc tam viņa turpina izglītību Viskonsinas universitātē Madisonā, kur iegūst B. S. un M. S. gradus mākslas priekšmetos un vācu valodā, un ir Sigma Lambda un Pi Lambda Theta locekle.

Pēc universitātes beigšanas viņa māca vidusskolā zīmēšanu un vācu valodu, papildus turpinādama savu izglītību, sagatavodamās nākošam akadēmiskajam gradam, rakstīdama tezi par vācu ekspresionismu, un arī gleznodama. Ilgas Reķes gleznas izstādītas universitātē Madisonā, Viskonsinas State Fair un Čikagā „Monumentum" gleznu kopijas atstātas „Film Strip" — „Young American Artists".

Bez tam viņa piedalījusies vairākās gleznu izstādēs Viskonsinā, kur iegūtas arī godalgas. Katru gadu vidusskola izstāda Ilgas Reķes skolnieku darbus, un izstāžu foto kopijas, kā paraugi, atrodas Viskonsinas universitātes Paidagoģisko metožu nodaļā.

I. Reķe ir ļoti sabiedriska un bieži uzstājas ar referātiem par mākslu un citiem tematiem. Ungāru revolūcijas laikā viņa palīdzēja bēgļiem gūt patvērumu šeit, un ir aktīva pretkomūnisma cīnītāja. Darbojas arī Apspiesto tautību Viskonsinas komitejā.

Jācer, ka latviešu sabiedrība būs atsaucīga un ieradīsies Ilgas Reķes vispusīgajā darbu skatē.

Latvijas Amerikā pārstāvis Hamiltonā, J. GAILĪTIS. 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.

THE UNDEFEATED NATION

Grāmata par Latviju — angļu valodā dāvināšanai kanadiešiem un amerikāņiem.

(NEUZVARĒTA TAUTA)

Sarakstījis *Adolfs Bļodnieks*.
310 lpp. Glīti iesieta.
Cena $ 4.00.

Pasūtināma
DV GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto 2-B,
Ontario, Canada.

TRADICIONĀLĀ
MĀRTIŅU BALLE
š. g. 4. novembrī, plkst. 8 vakarā, PALACE PIER deju zālē, 1 Lakeshore Rd., Ontario ezera krastā, Toronto.
Laba deju mūzika ar eiropejisku noskaņu.
BUFETE. ROZES. MĀRTIŅU ZOSS
Ieeja $ 2.00 (ieskaitot galdiņu).
VISUS LAIPNI IELŪDZ: DV TORONTO NODAĻA.

P A T E I C Ī B A

Vissirsnīgākā pateicība mācītājam A. Čopa kungam, katoļu draudzei un visiem draugiem, kas mums palīdzēja mūsu dziļajās sērās ar skaistajiem ziediem un garīgo atbalstu mana dārgā vīriņa un tētiņa izvadīšanā uz mūža māju.

Anastāsija un Ludis DZIRNEKĻI.

L A T V I E Š U
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts 4 reizes nedēļā,
Sv. Andreja baznīcas telpās,
Carlton un Jarvis ielu stūrī,
Tel. WA 4-0503.
Pirmdienās no plkst. 3—10 vak.
Trešdienās un piektdienās no plkst. 11—3 dienā.
Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak.
Venus puķu veikalā,
231 Roncesvalles Ave.,
Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

21. oktobrī — Marisa Vētras jubilejas koncerts, Northern Secondary School, 851 Mt. Pleasant Rd.
21. oktobrī — T. L. Sp. kluba 10 g. pastāvēšanas turnīrs volejbolā un basketbolā, University Settlement.
21. oktobrī — T. L. Sp. kluba balle Igauņu namā, 958 Broadview Ave.
21. oktobrī — TLMM kluba sezonas atklāšanas balle Columbus zālē.
22. oktobrī — Anitas Grigals ērģeļu koncerts Anglikāņu baznīcā, Kingston Rd., Woodbine.
26. oktobrī G. Trēziņas (mecosoprāns) koncerts, koncertapvienības sarīkojumā.
27. oktobrī — Toronto Latviešu kreditsabiedrības un Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības sarīkojums biedriem un ievestiem viesiem — Park Plaza restorānā.
27. oktobrī — DV sporta kluba balle Ungāru zālē, College St.
28. oktobrī — TLB dāmu komitejas tējas vakars DV Toronto nodaļas namā.
28. oktobrī — Studenšu korporāciju kopas slēgts vakars Royal Curling Club telpās, 131 Broadview Ave.
4. novembrī — Mārtiņu balle — Palace Pier telpās.
5. novembrī — Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakars Sv. Andreja baznīcas zālē, plkst. 6.30.
10. novembrī — DV Toronto nod. gada svētki.
11. novembrī — DV teātra pirmizrāde „Gatavības apliecība".
11. novembrī — Gleznu izstāde - koncerts Centrālās bibliotēkas telpās, St. George / College.
18. novembrī — Latvijas valsts svētku akts Centrālā technikuma (Harbord un Lippincott ielu stūrī).
22. novembrī, plkst. 8 vakarā — etnisko grupu sarīkojums ar ministru prezidenta J. Difenbēkera piedalīšanos, Queen Elizabeth Hall — CNE parkā.
22. novembrī — Martas MacVicar, Kārļa Šūnas un Jura Ciruļa dziesmu (J. Poruks, T. Ķeniņš) un āriju vakars Sv. Barnaba baznīcas zālē.
25. novembrī — Vašingtonas teātra viesizrāde.
30. novembrī — tenora V. Salnas koncerts Koncertapvienības sarīkojumā.
2. decembrī — Irmas Kajakas - Ķeniņas Ritmikas un plastikas skolas 10 gadu svētku sarīkojums, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
2. decembrī — Toronto Latviešu katoļu vienības tradicionālais Adventa vakars Columbus zālē.

HAMILTONĀ

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen. N.
21. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki Rainbow zālē.
4. novembrī — H.L.J.P. ROTA — Rudens balle, Rainbow zālē.
18. novembrī — Lāčplēšu un Latvijas valsts dibināšanas dienu atcere un Dziesmu svētku atskaņas.

SV. KATARĪNĒS

22. oktobrī — Daugavas vanadžu teātra trupas viesošanās ar Mežkungu Siliņu, Maywood skolas zālē.
11. novembrī — Daugavas Vanagu nodaļas gada svētki „Restaurant De La Salle — La Salle Napoleon Room", Fairview Mall iepirkšanās centrā, Genevas ielas un Queen Elisabeth krustojumā.

NIAGARA FALLS

28. oktobrī — DV NF nodaļas un jaunatnes pulciņa „Dzirkstele" rīkota Rudens balle, Stamford Legion Hall, 2101 North St.

LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION Limited
..maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts 4 reizes nedēļā, Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-0503.
Pirmdienās no plkst. 3—10 vak. Trešdienās un piektdienās no plkst. 11—3 dienā.
Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak. Venus puķu veikalā, 231 Roncesvalles Ave., Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

21. oktobrī — Marisa Vētras jubilejas koncerts, Northern Secondary School, 851 Mt. Pleasant Rd.
21. oktobrī — T. L. Sp. kluba 10 g. pastāvēšanas turnīrs volejbolā un basketbolā, University Settlement.
21. oktobrī — T. L. Sp. kluba balle Igauņu namā, 958 Broadview Ave.
21. oktobrī — TLMM kluba sezonas atklāšanas balle Columbus zālē.
22. oktobrī — Anitas Grigals ērģeļu koncerts Anglikāņu baznīcā, Kingston Rd., Woodbine.
26. oktobrī G. Trēziņas (mecosoprāns) koncerts, koncertapvienības sarīkojumā.
27. oktobrī — Toronto Latviešu kreditsabiedrības un Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības sarīkojums biedriem un ievestiem viesiem — Park Plaza restorānā.
27. oktobrī — DV sporta kluba balle Ungāru zālē, College St.
28. oktobrī — TLB dāmu komitejas tējas vakars DV Toronto nodaļas namā.
28. oktobrī — Studenšu korporāciju kopas slēgts vakars Royal Curling Club telpās, 131 Broadview Ave.
4. novembrī — Mārtiņu balle — Palace Pier telpās.
5. novembrī — Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakars Sv. Andreja baznīcas zālē, plkst. 6.30.
10. novembrī — DV Toronto nod. gada svētki.
11. novembrī — DV teātra pirmizrāde „Gatavības apliecība".
11. novembrī — Gleznu izstāde - koncerts Centrālās bibliotēkas telpās, St. George / College.
18. novembrī — Latvijas valsts svētku akts Centrālā technikumā (Harbord un Lippincott ielu stūrī).
22. novembrī, plkst. 8 vakarā — etnisko grupu sarīkojums ar ministru prezidenta J. Difenbēkera piedalīšanos, Queen Elizabeth Hall — CNE parkā.
22. novembrī — Martas MacVicar, Kārļa Šūnas un Jura Ciruļa dziesmu (J. Poruks, T. Ķeniņš) un āriju vakars Sv. Barnaba baznīcas zālē.
25. novembrī — Vašingtonas teātra viesizrāde.
30. novembrī — tenora V. Salnas koncerts Koncertapvienības sarīkojumā.
2. decembrī — Irmas Kajakas - Ķeniņas Ritmikas un plastikas skolas 10 gadu svētku sarīkojums, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
2. decembrī — Toronto Latviešu katoļu vienības tradicionālais Adventa vakars Columbus zālē.

HAMILTONĀ

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen. N.
21. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki Rainbow zālē.
4. novembrī — H.L.J.P. ROTA — Rudens balle, Rainbow zālē.
18. novembrī — Lāčplēšu un Latvijas valsts dibināšanas dienu atcere un Dziesmu svētku atskaņas.

SV. KATARĪNĒS

22. oktobrī — Daugavas vanadžu teātra trupas viesošanās ar Mežkungu Siliņu, Maywood skolas zālē.
11. novembrī — Daugavas Vanagu nodaļas gada svētki „Restaurant De La Salle — La Salle Napoleon Room", Fairview Mall iepirkšanās centrā, Genevas ielas un Queen Elisabeth krustojumā.

NIAGARA FALLS

28. oktobrī — DV NF nodaļas un jaunatnes pulciņa „Dzirkstele" rīkota Rudens balle, Stamford Legion Hall, 2101 North St.

Ž. Zentiņš

SUMINĀSIM VĒTRU — VIŅŠ TO PELNĪJIS!

Garām Rožu laukumam, Landāvu namam, gar Liepājas pilsētas valdi, no Vecliepājas un Jaunliepājas, ļaudis, jautri tērzēdami, svētku noskaņā straumēm plūst pa Lielo ielu un iegriežas Teātra ielā, kur blakus Pēterpils viesnīcas ziemas dārzam atrodas Liepājas „baltais nams" — Liepājas opera un teātris.

Ir 1921. gada 21. septembris, un liepājnieki dodas uz savas operas atklāšanas izrādi — Guno Faustu.

Tas ir izcils notikums Liepājas un visas Latvijas mākslas dzīvē. Svarīga diena ir arī jaunajam tenoram Marisam Vētram (Moricam Blumbergam), jo 21. septembrī jāsvin vārda diena un jādzied pirmo reizi operā.

Mums, pamatskolniekiem, kaut gan atrodamies tuvāk griestiem nekā skatuvei, pielipis svētku satraukums. Nepacietīgi gaidām izrādes sākšanos, jo arī mēs pirmo reizi iepazīsimies ar operu. Priecājāmies, kad orķestra priekšā stājas diriģents un operas pirmais direktors Arvīds Pārups. Nekas, tīri jauki, kad, diriģentam „sitot takti", mūzikanti sāk spēlēt.

Skatuves izdarības diezgan sarežģitas, un ne arvien var saprast, kas īsti notiek. Viens nu gan skaidrs, ka vecais vecītis Fausts — Mariss Vētra — pārvēršas ar velna Alberta Vernera palīdzību par brašu puisi un atņem Cinkas Zībelim brūti Natāliju Ūlandi, kas izliekas par Grietiņu, jo velns visu laiku turas Marisa pusē.

Tā bija pirmā iepazīšanās ar liepājnieku mīluli — Marisu Vētru. Kritiķis Sudrabkalns cildināja Marisa Vētras daiļo dziedāšanu, bet pagalam nopēla viņa tēlojumu. Neskatoties uz režisora Ilja Risa pūlēm, arī nākošā operā — Traviatā — jaunais tenors daiļi dziedāja, bet uz skatuves uzvedās „kā govs uz ledus", tāds bija Vētras paša brāļa spriedums. Bet darbs dara meistaru. Strādāts tiek bezgala daudz. Pirmām divām operām seko — Karmena, Toska un Seviljas bārddzinis. Gada bilance — Mariss Vētra dziedājis pavisam 103 izrādēs, un kur tad bezgala daudzie mēģinājumi, — neticami, bet Mariss bija vienīgais tenors, tas nozīmē, ka nebija izrādes, kurā viņš nebūtu piedalījies.

Kopš tā laika pagājuši 40 gadu. Mariss Vētra paspējis piedziedāt ne tikai Latvijas Nacionālo operu, bet pārstaigājis arī Eiropas lielākās operu skatuves, atestējot sevi kā lielu mākslinieku ar izcilām tēlotāja spējām.

Vēl vairāk, grūti atrast operdziedātājus, kas tikpat sekmīgi staigājuši pa koncerta estrādi. Šinī ziņā Mariss Vētra ir viens no latviešu visizcilākiem dziedoņiem. Marisa koncerti arvien guvuši īpašu ievērību, jo viņa izpildījumā dziesma saistīja visizlutinātāko auditoriju.

Vēl joprojām Mariss turpina strādāt latviešu vokālās mākslas druvā, audzinot jaunus dziedātājus un nākot talkā ar savām zināšanām arī tādiem, kas sevi pie jaunajiem vairs nevar skaitīt. Tiem, kam nācies ar viņu strādāt, bieži jāatzīst, ka tieši Mariss parādījis viņiem, kā jādzied dziesma.

Latvieši trimdā rīko mūsu lielajam māksliniekam 21. oktobrī 40 gadu darbības jubilejas koncertu. Šo jubileju Mariss Vētra ir godam nopelnījis. Protams, brīvajā Latvijā šāda Vētras jubileja būtu daudz spožāka.

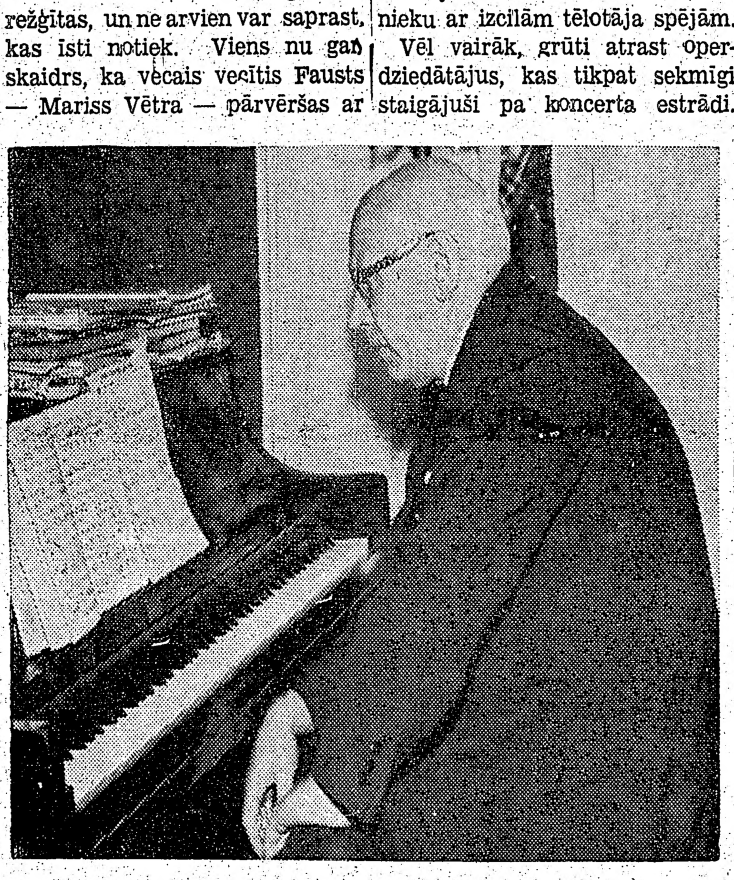

Vētras cienītāji šovakar suminās jubilāru.

E. TĀLMANE

ROŽU VALSIS

Mirst smaržodama roze telpā,
Un nāves elpā
Sirds sapņodama tvikst.
Aiz loga redzamas ir pēdas,
Un rudens lapu vēdas
Pret rūti līkst
Un stāsta vēl par tevi.
Te rozi tu man devi —
Kā pēdējo:
— To, labā, paglabā
Par piemiņu.
Ar viņu,
Aizejot,
Tev mīlestību manu
Es gribu dot

Kā zieda smaržošanu.
Nu smaržo viss ap mani!
Bet gaisos dzērvju balsis,
Kā tuvas ziemas zvani
Skan: — Beidzies rožu valsis!

Pirmais latviešu tautības žurnālists

Ir pagājuši 100 gadi, kopš nomiris Matīss Vītiņš (Vieting), kura vārdu gan laikam vēl piemin vienīgi literātūras vēsturnieki. Arī ziņu par viņa dzīvi nav daudz. Zināms vienīgi, ka viņš dzimis 1795. gada 18. novembrī Lielezerē, strādājis kā darbvedis Lielezeres muižā, bet vēlāk bijis par skolotāju un ķesteri Snēpelē un Purmsātos. Bet ja mēs atskatāmies uz latviešu avīžnieku ierindu, tad liekas, ka gluži chronoloģiski viņš būtu nostādāms šai rindā kā pirmais.

1822. gadā Jelgavā sāka iznākt Latviešu avīzes, kuras mācītājs Kārlis Vatsons vadīja pastorālihumānā garā. Jau no 1824. gada tur atrodami Matīsa Vītiņa ziņojumi. Viņš līdzdarbojās avīzē regulāri, sevišķi V. Pantenija un R. Šulca laikā, dažkārt vēlāk sūtīdams korespondences arī citiem latviešu laikrakstiem. Rakstīja arī dzejoļus, no kuriem daži nav gluži peļami, piem., kāds ar sākuma pantu:

Ak, cik klusas, mīļas esat
Miera stundas vakaros,
Manas domas jūs tad nesat
Dievam debess augstumos.

Vairākus viņa dzejoļus Kaudzītes Matīss uzņēmis arī savā antoloģijā Smaidi un asaras.

1856. gadā M. Vītiņš kopā ar K. Šēnberģi izdeva kabatas grāmatiņu ar daudz lustīgām ziņģēm, kas piedzīvoja labu skaitu izdevumu. Šīm ziņģēm, protams, nebija nekādas paliekamas dzejas vērtības, bet vecos laikos, kad mūsu tautas dziesmu daiļums vēl nebija izprasts, tās izplatījās tautā un tās labprāt dziedāja arī ar visām valodas nepareizībām. Ziņģes bija darinātas ar tiem pašiem trūkumiem, kādi piemita vācu autoru rakstītos latviešu dzejas paraugos.

Par Matīsa Vītiņa nosliеci latviešu literātūras laukā raksturīgu liecību sniedza kāda viņa vēstule Latviešu avīžu redaktoram mācītājam Rūdolfam Šulcam. Viņš to sūta Šulcam kā „latviešu valodas un rakstu labam draugam un uzkopējam", un norāda, ka Latviešu draugu biedrības Magazinā 1831. gadā publicēts visu latviešu no 1587.—1830. g. izdoto grāmatu saraksts. Tur esot norādīts, ka pirmais kalendārs latviešu valodā iespiests 1763. g., bet viņš atradis norādījumus, ka jau 1758. gadā latvieši „drikētu kalenderi ir valkājuši". M. Vītiņš savācis vairākus latviešu kalendārus un nosūtījis R. Šulcam ieskatam.

F. Kr.

Tā spēlēja Teichmanis!

Prof. A. Teichmaņa koncerts Toronto.

Īsi un skaidri. Tas bija labākais koncerts, kāds mums pēdējos desmit gados bijis, kā izpildītāju, tā arī programmas izlases ziņā. To klausoties, ienāca prātā dzejnieka rindas par „gudriem vārdiem, kas garlaicīgi kļuvuši". Kas gan ir vārdi īstās, dzīvās mūzikas mākslas priekšā. Nožēlojami būtu teikt „it iejūtīgs un iezīmīgs", kur mākslinieks ir devis savu vislabāko. Vai „sulīgs tonis" un „lociņa virtuozitāte" ienestu ko jaunu, Teichmanim nepazīstamu? Vai minēt profesora slavas gaitas no Latvijas uz Vāciju, Eiropā, un, patiesi, pat visā pasaulē? Vai mūsu cildinājumi un labvēlīgie apraksti lielajam māksliniekam vajadzīgi? Kā mūsdienās kritizēt Bēthovenu un ko teikt Teichmanim?

Šis bija koncerts ar lielo burtu. Iztirzājot detaļas, „mēģinot ko analizēt, kļūsim smieklīgi, jo kā gan par tādām lietām varēja domāt, šo visaugstākās kvalitātes priekšnesumu klausoties. Uzmācās gan grūta doma par to, cik bieži mēs kādreiz tikai niekojamies ar mūziku, cik viegli sevi nosaucam par māksliniekiem, cik paviršas mūsu parastās koncertu programmas, cik ērti savas pelavas mūzikālos tirdziņos izpārdodam. Šinī ziņā Teichmaņa koncerts varēja būt kā grēksūdze visai mūsu šī kontinenta latviešu mūzikas dzīvei. Bet varbūt arī daudz mīlas un labāko nodomu radās tieši šajā mūzikālā svētbrīdī. Ja simtā daļa no tā visa piepildītos, mēs kļūtu daudz bagātāki.

Uzdrošinoties pieskarties Teichmaņa priekšnesumam šinī koncertā, tūlīt jāpiemin, ka te mums darīšana ar lielu un nozīmīgu mūzikas personību dažādo autoru izpildījumos. Šī personība ir neatkarīga un brīva no visām parastām rutīnām un tradicijām. Sevišķi tas jāsaka par Bēthovena Sonātu A-dur, op. 69. No visām piecām Bēthovena čello sonātām šī ir arī koncertu apmeklētājiem pati pievilcīgākā. Jau ar pašām pirmām taktīm Teichmanis parādīja sevi kā kongeniālu Bēthovena tulku. Katrai šķietami nozīmīgākai notij vai sekvencei bija savs uzdevums un būtība, kas tik ļoti nepieciešams Bēthovena interpretācijā. Senlaicīgu noskaņu bagātu veidojumu pārdzīvojām Vivaldi Sonātā, it sevišķi liegajā trešajā daļā (alla siciliana). Ak, šīs sonātu lēnās trešās daļas! Vājākiem mūziķiem te tiešām paveras zaļas ganības un lēni ūdeņi. Teichmaņa aristokratiski gaumīgais un atturīgais iztulkojums, bez jebkādām ārišķībām, sniedza neaizmirstamu mūzikālu prieku. Tas pats jāsaka par sparīgo, veiklu roku rakstīto, Mediņa Svītu, kuras otrā daļā nopietni ieskanējās doriešu gammas latviskais pamats. Ļoti interesants svītas nobeigums.

Koncertu ievadīja T. Ķeniņa 1950. g. rakstītā un UNESCO godalgotā Sonāta. Ar šo Parīzes perioda darbu Eiropas mūzikas dzīvē ienāk komponists, kas ar noteiktiem soļiem zina savu ceļu un šim ceļam tic. Sonāta veidota tīri klasiskā formā, bet skaņu raksts runā jaunu, drošu un brīvu valodu. Svarīgāks uzdevums piešķirts arī klavierēm. Ļoti delikāta un izteiksmīga sonātas andante daļa ar savu it kā bezcerīgo melodisko risinājumu. Brīvāka, dažādāka, pat pārdrošāka formas apdare komponista nākotnes darbos arī nemaz, varbūt, nav tālu. Varam būt arī pārliecināti, ka Ķeniņa Sonātā Teichmanis visā pilnībā parādīja un īstenoja visus autora mūzikālos nodomus.

Dagmāra Kokker izrādījās apbrīnojami mūzikāla pianiste ar virtuozu techniku. Sevišķi jāuzsver ļoti precīzā saspēle, mūzikālā smalkjūtība, kas izveidota līdz perfektām finesēm, kaut vai majestātiskā Bēthovena Sonātas izpildījumā vai arī La Folie variācijās. Šis franču čellista Maurice Gendron (Ķeniņa Sonātas pirmatskaņotājs 1950. g. Parīzē) aranžējums arī noslēdza šo saturīgo programmu, kurai sekoja divas piedevas (Vītola Skice un Bēthovena Sonatīna) un no klausītāju puses ziedu veltes. Klausoties Vītolu, iedomāju, cik vecais kungs būtu bijis priecīgs par šo koncertu.

Tā runāja Zaratustra, tā spēlēja Teichmanis! Bravo un paldies. Paldies arī Daugavas Vanagu Toronto nodaļai par gaišo domu šī koncerta rīkošanā. Liekas, tur pašreiz darbojas vīri, kam galva uz pleciem.

Publikas varēja būt vairāk. Mājās palicēji nezināja, ko viņi dara. Vai nebūtu iespējams koncertu atkārtot? Imants Sakss.

Jauns ieguvums trimdas dzejā

Kvintets — Salas apgāds, Austrālijā, 1961. g.

Pieci trimdā izauguši dzejnieki (K. Ābele, jun., I. Bredrichs, I. Lindbergs, G. Pļavkalns, Ed. Silkalns) — ir autori dzeju krājumam Kvintets. To izdevusi Latviešu preses biedrība Austrālijā, turienes Kultūras fonda atbalstā.

Ievadu ir rakstījis rakstnieks J. Sarma. Rakstnieks pakavējas gan pie dzejas skaistuma, gan norāda tagadnes traģiku — mūsu šķirto kultūru, šķirto dzeju — šeit, trimdā un — dzimtenē. Vieni elpo brīvu gaisu, otri „staigā paēnā." Visi autori izauguši trimdā. Uzņēmuši sevī daudz redzētā skaistuma, arī tumšās ēnas, bet pasaules pamats zem kājām viņiem ir. To nav iespējis izdeldēt ne trimdas garo gadu asums, vilinājumi, ne pārmodernā, abstraktā plaukums. Šī ir jaunā latviešu dzeja. Tās dzejas pasaulē ir liela dažādība. Ikviena dzeja attēlo sava dzejnieka īpato gara pasauli — saturā un formā. Nav nekā sentimentāla, šabloniska, nav tukšu nopūtu un vaimanu, bet tā ir dzeja, kas rāda 5 jauno latviešu dzejnieku garīgo augšanu, nezaudējot dzimtenes latvisko garu un tā radītās tradicijas. Bez bailēm un šaubām viņi tālāk veido mūsu dzeju.

K. Ābele, jun. ir nesen traģiskā nāvē mirušā profesora un balāžu autora dēls. Viņa dzeja ir gaiša, optimistiskā pasaules skatījumā tverta. Bet reizē ir arī sēras pieminas dzeja. Mīlestības maigais trauslums mainās ar rudens dienas blāvo gaismu, kad „zīmē lapu siluetus saules stari rakstā asā." Īpatnējākie ir: „Sonets pārakmeņojumam" un veltījums „Senam virsaitim". Pirmajā dzejā atklājas jaunā dzejnieka iekšējā pasaule, nīcības izjutums — nekas nav mūžīgs, viss mainās. Un senā virsaiša piemiņai rakstītie vārdi tālajā Austrālijas salā — deg kā kāvu ugunis. Trūdos izgaisusi cīņas kvēle. Neaizmirstama paliek dzeja „Šaubas" — tajā izteiktās domas ir tik raksturīgas šim laikam, kad valda spēks un rupja vara, bet dzejas smalkais skaistums it kā pazūd. „Kam lai ticam" — ir tik daudz vilinājumu. „Mēs esam šaubītāju paaudze, mūsu vide ir trausla kā sidraba burbulis straujas upes virsmā."

I. Bredricha dzejas pasaulē ir citas ainas. Nav cīņu sauciena, tikai „kaislību atblāzmā rudā kvadrātos melnos riet mēness." Autors aicina „Meklējiet gaismu cits citā." Garajos ziemas mēnešos viņš pakavējas iedomu pasaulē veidotos tēlos — Parīzē pie Triumfa arkas. Tās priekšā dzejnieks jūtas mazs un niecīgs, kad saka: „Tu gaidi, gaidi, kad sadzīs Eiropas dvēseles skrandas. Kā uguns, virs tevis mūžam kas plandās." Kafejnīcā — Matique ap viņu pulsē dzīvība, krāšņā, rotaļīgā dzīve ar dejām, mūziku un pārdomām, kas rodas Noskaņā ap sesto stundu. „Ir satumsis ārā. Gar pusatvērtu logu jūt rūgtumu lēnu — Steiga, nedz apstāja neeksistē."

I. Lindbergs ar rūgtu ironiju saka: „Nesmu es tomēr viens, apkārt man paziņas nīkst! Manas iekāres smīnīgais pans, manu sapņu salauztais āksts." Un tālāk: „Man alga viena, kā tu laužu mēlēs svērts." Viņa dzeja ir

(Nobeigums 8. lpp.)

Prof. Dr. Edmunds Šmits teiks runu Marisa Vētras godināšanas koncertā, kas notiks 21. oktobrī Northern Secondary School telpās, 851 Mount Pleasant Rd.

(37. turpinājums)

Vasara bija pilnā krāšņumā, kad Vilnis pēc apmēram divi nedēļu gaidīšanas saņēma mātes atbildi savai vēstulei. Vēstuli viņš saņēma laboratorijā agrā priekšpusdienā, kāda izmēģinājuma laikā. Iegrūdis vēstuli kabatā, viņš pabeidza izmēģinājumu, nomazgāja rokas, un iesmēķējis sāka lasīt.

Vēstule nebija gara. Māte bija rakstījusi steigā, tēvam mājās neesot:

— — — viņš jau man nebūtu ļāvis Tev to rakstīt. Bet es domāju, ka labāk, ja Tu to zini un veltīgi neceri. Un nenosodi viņu, dēls. Laiki bija briesmīgi grūti. Un cik es zinu, viņi sagājuši kopā tieši visgrūtākajā brīdī. Mēs, sievieši, jau esam vāji radījumi, un mums vajaga kāda, kas mūs sargā. Būtu Tu bijis mājās, droši vien, viss būtu citādi, — bet vai Tu pats tad vairs būtu starp dzīvajiem? Tikai — Ivars jau nu gan varēja apdomāt, ka Tu viņa labākais draugs . . .

Tad tā . . .

Tad tā!!

No blakus istabas sauca Bekers.

— Viļņa kungs, izgrieziet spiedē šos papes paraugus.

Paraugu dodot, viņš ieskatījās Vilnim sejā.

— Kas jums? Nelabi?

— Nē . . . Nekas . . .

— Vēstulē ļaunas ziņas?

— Nē — jā — ak, nekas! — Trīs no katra? — Vilnis norādīja uz paraugiem.

— Trīs, jā. Bet — ja jūs nejūtaties vesels, varbūt labāk ejat mājās?

— Nē . . . pateicos . . . mājās? Ko es tur?

Paraugus paņēmis, Vilnis iegāja laboratorijas pagrabā, kur atradās elektriskā spiede. Ieslēdzis motoru, viņš pārbaudīdams ar kāju iedarbināja spiedes slēdzēju. Spiede darbojās.

Vilnis sakārtoja papes gabalu, uzlika uz tā apaļo nazi — apmēram astoņus centimetrus augstu metalla aproci, kuras apakšējā mala, kas atradās uz papes, bija asi iztrīta, bet augšējā, uz kuras uzgūlās spiedes metalla plāksne, platāka un neasa, — un pastūma zem plāksnes.

Kājas piesitiens elektriskajam slēdzējam, plāksne sakustējās, paslīdēja gabaliņu uz leju, piespiedās naža virsmai, iespieda nazi mapē un atgriezās izejas punktā.

Ranta — un Ivars!

Jauns kājas piesitiens. Uzmanīties, lai roka, spiedei darbojoties, neatrastos zem plāksnes.

Četri paraugi. Pieci. Seši. Septiņi . . .

Ranta un Ivars . . .

Ranta! Viņa Ranta! Bet tagad?

Ivara?

Astoņi — deviņi — desmit —

Ivara Ranta? Tas taču nebija iespējams! Tur jābūt kādam misēklim!

Vienpadsmit — divpadsmit — trīspadsmit — — —

Bet bez pamata māte nerakstītu!

Viļņa kreisās rokas rādītāja pirksts kaut kur viegli aizķērās.

Kad viņš to izrāva no spiedes, pirksta gals bija saspiests plāns, balts kā Ziemsvētku svecīte.

Un tad sāka plūst asinis.

V. NODAĻA

Nāca pret rudeni, kad Vilnis beidzot varēja cerēt drīzumā izkļūt no slimnīcas. Zem spiedes savainoto pirkstu vispirms pārsēja turpat fabrikas ambulances istabā, pēc tam Vilni smagajā kravas auto aizveda uz Geru, kur slimnīcā izdarīja caurskati. Kauls nebija lauzts. Spiede bija nokniebusi pirksta galu — tas bija viss. Ārsts ievainojumam uzkaisīja dzeltānu pulveri, vēlreiz pārsēja, un smaidīdams uzsita Vilnim uz pleca:

— Kārtībā! Pēc nedēļas sāciet atkal strādāt.

Nedēļu Vilnis tomēr nenogaidīja — jau trešajā dienā sāpes rokā kļuva neciešamas, un rokas dilbā parādījās tumšas svītras, kāpdamas no pārtītās delnas uz elkoni.

Šoreiz Vilni paturēja slimnīcā, un tikai pateicoties — ārsts bija Bekera skolas biedrs — ārsta īpašām pūlēm Viļņa roku izdevās saglābt.

Roku gan izglāba, bet, sasvīdis un vēsumu meklēdams, Vilnis slimnīcas caurvējos bija sasaldējies. Sākumā nevainīgais klepus strauji attīstījās, līdz pārvērtās plaušu karsonī. Tam pievienojās plevrīts.

Straujais darbs laboratorijā, kam tagad līdzi nāca palīga trūkums, Bekeri pašu saistīja fabrikā arī vēlu vakaros. Viņa vietā Vilni laiku pa laikam apciemoja Ilze.

— Kādu jaunu slimību šoreiz esat sadabūjis? — viņa smējās. — Gandrīz ik reizes, kad jūs apmeklēju, jums laimējies attīstīt kādu jaunu.

Augusta saule, brīvi plūzdama pa platajiem jaunās slimnīcas logiem, apmirdzēja Ilzes gaišās sprogas. Viņa bija atnesusi dažus lauka ziedus un tos kārtoja ūdens glāzē uz metalla galdiņa blakus gultai.

— Ceru, ka šī ir pēdējā — Vilnis skatījās viešņas roku kustībās kā neredzētā, saistīgā rotaļā — kas jauns fabrikā?

— Jums jākļūst veselam un jāatgriežas darbā. Mans vīrs saņēma iesaukšanas pavēli.

— Tomēr?! — Vilnis strauji pagrieza galvu. — Vai tad Lautenbergs nevarēja izmantot manu slimību un dabūt jaunu pagarinājumu?

— Varēt un gribēt ir divi dažādas lietas.

— Kad jūsu vīram jāaizbrauc?

— Nākamajā trešdienā. Līdz tam jums jākļūst tik stipram, ka varat pārņemt laboratoriju.

Nākamā trešdienā — tas bija pēc nedēļas. Šodien bija ceturtdiena.

— Neticu, ka nedēļas laikā jau būšu tik spējīgs, — Vilnis šaubījās, — varbūt tomēr iespējams panākt vismaz pāris nedēļu pagarinājuma? Laboratoriju taču nevar atstāt tukšu!

— Kāda nozīme pāris nedēļām? — Ilze Bekere bija beigusi kārtot ziedus un apsēdusies blakus Viļņa gultai. — Tas tikai pagarinātu atvadīšanos, bet tieši tā nogurdina visvairāk.

— Kāpēc Lautenbergs necenšās jūs vīru paturēt fabrikā?

— Eriks to nav stāstījis?

— Nē. Viņš tikai teica, ka ar Lautenbergu tam esot vecas lēses.

Ilze nogludināja uz ceļgaliem dažas tērpa krokas un, likās, pārdomāja, vai un ko atbildēt.

— Eriks ir džentlmenis un nevēlās, ka par to runā, — viņa apdomīgi iesāka, — bet ja jūs apsolaties manam vīram neatklāt, ka esmu jums stāstījusi . . . Lautenberga un Erika nesaskaņu iemesls, īstenībā, esmu . . . esmu es.

— Jūs?

— Es toreiz vēl strādāju pie Vinklera. Mēs ar Eriku bijām nesen kā apprecējušies, un Lautenbergs kādā pēcpusdienā mani aizturēja fabrikā ilgāk — it kā darbam, bet darba patiesībā nekāda nebija. Nu un . . . nu, jūs jau saprotat! — viņa nepacietīgi sevi pārtrauca.

Vilnim jau agrāk bija bijušas līdzīgas aizdomas, bet viņš tās bija noraidījis kā pārāk muļķīgas. To viņš arī pateica.

— Un viņš tiešām bija tik naīvs, ka domāja, ka jūs kļūsit neuzticīga?

— Lautenbergs bija tikko kā kļuvis prokurists. Viņš jutās varas augstumos, un no viņa labvēlības atkarājās daudz kas. Kā redzat — arī tas, vai manu vīru iesauc, jeb patur mājās kā neaizstājamu.

— Kā cilvēks var būt tik zemisks! — Vilnis noskurinājās. — Viens iemesls vairāk, lai nepaliktu Gomlā!

Ilze kļuva nopietna.

— Eriks uz jums lika lielas cerības. Vispirms jau, ka jūs laboratoriju turēsit kārtībā; tā ir viņa mīlulis. Otrkārt, ka jūs būsit — kā lai to saka? — mans vīrišķīgs draugs, pie kā vajadzības brīdī griezties pēc padoma un palīdzības. Viņš uz jums paļaujas.

Vilnis brīdi klusēja; Bekera kundzes atklātība viņu ir pārsteidza, ir iepriecināja.

— Paldies par uzticību, — viņš pasmaidīja, — bet netrūkst arī citu ķīmiķu un techniķu, kas darbu padarīs tikpat labi un vēl labāk kā es to spētu. Un aizstāvību? Kādu palīdzību es, kā ārzemnieks, jums varu piedāvāt?

Ilze piecēlās.

— To mēs nekad nevaram paredzēt, kad un kā varam citiem kļūt par palīgu. Ja nezinātu, ka jūs nemaz no Gomlas nevarat aizkļūt, es pašreiz bažītos, ka, vīram aizbraucot, palikšu pavisam viena. Tagad ir citādi. Lautenbergs gādās, lai jūs paliekat šeit. Tikai — kļūstiet vesels, lai Erikam nav jābažījas, ka laboratorijā kāds nemākulis sabojā viņa aparātus.

Viens palicis, Vilnis ilgi pārdomāja dzirdēto. Vienu brīdi viņā sarosījās spīts un pretestība: kā viņu, brīvu cilvēku, kas šeit ieradies brīvprātīgi un pats no savas labas gribas, var piespiest palikt tur, kur viņš to nevēlās?! Reiz viņš bija lietājis nepareizas metodes, tagad viņš būs gudrāks. Arī Bekers bija teicis, ka Vilnis rīkojies aplami, stāstīdams Lautenbergam par saviem nodomiem un prasīdams atļauju braukšanai uz Goru.

(Turpinājums sekos)

Jonāss Miesnieks

GREDZENS

VARIĀCIJA PAR SENU TEMATU

III

Kā tas bija noticis, ka gadu tūkstošu atpakaļ iegūtā mežoņu māņticība bija uzvarējusi kritisko moderņā cilvēka prātu? Jeb varbūt viņa patiesi šķirstā bija piecēlusies sēdus, lai atkristu atpakaļ un īsti nomirtu? Vai es biju skatījis tikai hallucināciju apstākļos, kas šai naktī te satecēja kopā jeb tā bija reālitāte? . . . Nē, es to nezināju. Es varu tikai izstāstīt to, kas notika . . . Gluži kā grieķu teikā, atskatoties Orfejam, Eurīdika atslīd ēnu valstī . . .

„Brīnos, ka jūs mani nepazināt. Iedams Rīgā ģimnazijā, taču dzīvojāt manā mājā," sacīja Dr. Vītols. „Cik reizes kāpnēs nesatikāmies?"

„Es pazīstu jūs, Vītola kungs, bet tai brīdī man likās — tas neesat jūs, bet aptiekars Valdis Kauķēns. Reiz taču viņš man parādījās kā dzīvs pēc savas nāves. Kāpēc tas nevarēja notikt otrreiz?"

„Aplami. Jūs apsēsts no šīs mājas, redzat te to, kā nav." Tad Dr. Vītols, noliekdamies pār mirušo, jautāja: „Kā jūs tā Kauķēnu atceraties?"

Es neatbildēju. Dr. Vītols pašreiz pārbaudīja, vai Terēze ieslīgusi miegā, vai mirusi. Pēc pārbaudes viņš sacīja:

„Nekādu šaubu, ka jūsu kundze ir mirusi." Viņš to teica uz Vesmaņa kungu, paceldams viņu no grīdas. Tas jau bija atžilbis, tikai sēdēja vēl zemē. Pēc tam es jautāju Vītolam:

„Vai jūs bijāt klāt, kad noindējās Kauķēns?"

„Nē," atbildēja Vītols. „Es biju armijā, kaŗā."

„Visā pagastā tad nebija neviena ārsta, ne skolotāja", — sacīja Vesmaņa kungs.

„Viņš teica," es sacīju, „es esmu aptiekars Valdis Kauķēns. Rītu mani apglabās Cēsīs, Lauciņu kapos. Es aizbraucu tur. Mani tur gan neviens nepazina, nedz ievēroja, bet Kauķēnu apglabāja . . ."

„Tas būs bijis kāds cits cilvēks. No turienes nav atgriešanās, manu zēn!" Tad Vītols pagriezās pret Vesmaņa kungu:

„Kur jūs viņu apbedīsit?"

„Cēsīs, Lauciņu kapos. Mēs esam no Cēsīm tāpat kā Valdis Kauķēns, mans radinieks. Tur gan neviena dzīva vairs nav. Manī vecāki tikai gul Cēsu Lauciņu kapos, savu Terēzi guldīšu turpat."

Otras dienas pēcpusdienā mēs visi trīs devāmies no Katrīnas siliem uz Cēsīm, pavadīdami Vesmaņa kungu līdz ar Terēzi, viņas šķirstā. Izrādījās, ka tas ir Vesmaņa kunga pēdējais ceļš, kuŗa beigās gadījās notikums, kas izšķīra Vesmaņa kunga likteni. Jeb es maldos? Dieva ceļi ir nezināmi... Ko mēs zinām no šīs pasaules? Pasaule ir un paliek mīkla . . .

Lauciņu kapi bija tie paši, kur es deviņus gadus atpakaļ redzēju noslīkstam Valža Kauķēna šķirstu. Cik dīvaini tas arī neizliktos (vai kapsētai zemes trūkst?), izraktā atradās blakus Kauķēna kapa vietai, ko liecināja uzraksts uz pussairušā krusta. Lai varētu labāk nolaist Terēzes, Vesmaņa dievinātās sievietes, šķirstu, ko izdarīja, pašā Vesmaņa salīgti, tikai divi puiši (Vesmanis pasaulē bija viens kā koks), mēs ar Vītolu nolaidāmies pa kāpnītēm kapā, lai tiem palīdzētu, ka šķirsts neapgāžas kapa dibenā.

Te nu pirmais es, tad Vītols, ieraudzījām lietu, kas man lika, vismaz man, sastingt, bet ne jau Vītolam. Izdēdējusi cilvēka roka ģindeņa pirkstiem, no kuŗiem vienā mirdzēja zelta gredzens, it kā sniedzās uz mūsu pusi...

Kur viņa varēja celties še zemē, kur visus mirušos guldīja šķirstos? Vai šķirsts jau bija sabrucis? Es atkasīju kapā tālāk zemi. Nē. Parādījās šķirsta mala. Izbāzta ģindeņa roka karājās starp pašu šķirsta malu un tā pa daļai sairušo vāku. Es viegli piesitu rokai. Tā saira. Nokrita gredzens. Gredzenu pacēla Vītols. „Terēze", viņš lasīja. Es izņēmu gredzenu no Vītola rokām un atradu metallā iegravētu vēl otru vārdu: „Valdis".

„Redzat, ko dievina Vesmanis!" skeptiski teica Vītols, paņemot atpakaļ no manis gredzenu. Es, turpretī, domāju ko citu. Es domāju, kā miris aptiekars Valdis Kauķēns . . .

„Ko jūs tik ilgi tur darāt?" atskanēja Edmunda Vesmaņa balss. Tūdaļ sāka birt smiltis. Kapračī tās meta lielā steigā. Gluži noberti un netīri mēs izrāpāmies laukā, un Vesmanis, birstot tām pašām smiltīm, tikko paspēja izraut kāpnītes. Tā krita smiltis uz viņa sievu kā gāztos kalns . . .

Bija jau vakars, kad devāmies prom no kapiem. Vesmaņa kungs aizgāja saviem kapračiem līdz, bet mēs iegājām viesnīcā. Tai reizē Vesmaņa kungs dzīrās braukt atpakaļ uz Katrīni, mēs uz Rīgu.

Vilciens uz Rīgu gāja agri no rīta. Pilnīgā tumsā mēs ieradāmies Cēsu dzelzceļa stacijā, bet vilciens kaŗa laikā bija stipri nokavējies. Rīta svīdumā, tā kā laika pietika, iegriezāmies vēl Lauciņu kapsētā, apskatīt Vesmaņa kundzes kapu.

Bija miglains oktobra rīts, kuŗā tikko svīda gaisma. Neviena cilvēka. Kā veļu valstī, tik koku šalkoņa kapos.

Ak, ko mēs ieraudzījām miglainās dienas svīdumā? Tur gulēja pie mīļotās sievas kapa pats Vesmaņa kungs. Viņš bija nošāvies ar savu medību bisi. Tā gulēja turpat zemē.

„Vai jūs neesat, Vītola kungs, izstāstījuši Vesmaņa kungam par kapā atrasto gredzenu?" es satraukts jautāju.

„Es viņam to atdevu," īsi atbildēja Vītols.

„To jūs nu esat panākuši," es teicu, bet viņš: „Asinis sirds vietā, un nāve iestājusies acumirklī" —

„Ak!" — es izsaucos. „Kas ir labāk — meli vai patiesība?" . . .

„Ne gredzena dēļ" . . . atbildēja Vītols. „Tā par daudz veca lieta. Tās dēļ Vesmanis nenošāvās."

„Kādēļ tad?"

„Vai viņš neteica, ka vienam viņam jābēg no sevis? Teica. Vai lai viņš, zaudējis sievu, viens atgriežas Katrīnas dumbrainos silos? Pasaule un viss, kas tajā, Vesmaņa kunga lielā pārdzīvojumā, bezgalīgā vientulībā, zaudēja pēc Terēzes nāves katru interesi. Nenozīmīga viņam bija kļuvusi pasaule pēc visa tā, kas noticis... Tādēļ viņš nošāvās, nevis tādēļ, ka Terēze pirms deviņiem gadiem bija pievīlusi viņu, atdodamās Valdim Kauķēnam. Tādēļ, ne gredzena, ne Katrīnas silu dēļ" — Vītols atkārtoja — „viņš izdarīja pašnāvību, — pamestības dēļ pasaulē, kā tā viņam tukša . . ."

Ar vakara vilcienu mēs atbraucām Rīgā. Nē, vēl vairāk, pēc Latvijas bojāejas, pēc jauniem pasaules kaŗiem Eiropā, atrados Amerikā. Un lūk, te, Amerikā, pēc tepat vesela cilvēka mūža, pienāca no Latvijas maza kastīte. Kas to sūtījis? Droši vien Dr. Vītols. Paraksta nav, bet pavadzīmes rokrakstā ir ļoti vecas rokas rakstīts. Katrs vārds kā saraustīts. Kastītē es atradu gredzenu, uz kuŗa stāvēja iegravēti nu jau trīs vārdi: Valdis, Terēze, Edmunds. Pirmie divi vārdi kā izbālējuši, kā padzisuši, bet „Edmunds" jauns gravējums.

Tagad, Amerikā es nēsāju šo gredzenu, un drusku tas spiež manu pirkstu. Roka, kas viņu ir nēsājusi, bijusi vājāka kā mana roka. Kad vakarā es sēžu, nolaidis bez darba rokas, es redzu kā gredzenā tumšā kā fosforizēti atspīd trīs vārdi: Valdis, Terēze, Edmunds. Tie izstaro gaismu, ko sauc par kaislību. Tie krīt uz mani, un es atceros no tās apsēstās trīs personas, fanātiskas, bez jebkādas prāta gaismas.

Nav šaubu, ka Valdis Kauķēns izdarīja pašnāvību tā paša iemesla dēļ, kā mežinis Edmunds Vesmanis, bet tas nebija pamestības dēļ pasaulē, kā to nepareizi apgalvoja Dr. Vītols. Nē, ne pamestības dēļ tas nošāvās, bet apsēstības dēļ. To divu — Valža un Edmunda — acis bija aizklājusi skaistas sievietes noļainā delna... Viņi bija kļuvuši akli . . . Tad es sajutu, ka daudz lielāka kā apsēstība ir prāta skaidrība. Un ka paveros sevī, un jūtu dzīvības svētlaimību . . . Visi šaubu spoki izgaist. Kā saule apstājas manu acu priekšā dzīvē. Tā sniedz savu gaismu visiem, kas pati nav vēl padarījuši klus . . . Es jūtu, kā manās nāsīs iesitās smarža, kas dzimst plaukstošos bērzos agrā pavasarī Latvijā, kad vēl gravās spīd sniegs, bet kalnu gali jau metas tumši zaļi.

ČAKLU DARBINIEKU SUMINOT

Daži cilvēki izvairās svinēt jubilejas un māk noslēpt sava mūža zīmīgās gadskārtu mijas. Šādiem cilvēkiem pieder viens no redzamākiem latviešu sabiedriskiem darbiniekiem Toronto — Osvalds Breņķis. Viņa piecdesmitā gadskārta, draugiem par nepatīkamu pārsteigumu, pagāja pavisam klusu un nemanot. Tagad, 3. oktobrī, Osvalds Breņķis pārkāpa 55. gadslieksni. Un šoreiz tomēr gribētos teikt dažus atzinīgus vārdus par to vīru, kuŗu, laikam gan, pazīst visi Toronto latvieši.

Nezinātājam varētu rasties iespaids, ka Osvalds pieder tiem nevaļīgiem sabiedriskiem darbiniekiem, kas vienmēr staigā ar svinīgu un rūpju māktu seju, liecinot par tiem uzliktās sabiedriskās nastas smagumu. Nē — Osvalds ir vienmēr laipns, dzīvespriecīgs: viņa valoda ir piebārstīta laipnām asprātībām. Viņš veikli māk novērst situācijas, kas var „sakarsēt gaisu" — viņš nav ietiepīgs un labprāt uzklausa arī citu norādījumus un padomus. Tādēļ, īpaši savā Sv. Jāņa draudzē, Breņķis ir iecienīts pilnsapulču vadītājs, kas mērķtiecīgi un savlaicīgi panāk paredzēto jautājumu izlemšanu.

Novilcis kaŗavīra mēteli, un kā meža strādnieks atbraucis uz Kanadu, Osvalds Breņķis tūdaļ ir iestājies sabiedriskā darbā. Viņš piedalās Kanadas latviešu nacionālās apvienības dibināšanā, kas, pēc vētrainas sapulces notiek Sv. Jāņa baznīcas pagrabā. O. Breņķis kādu laiku ir jaundibinātās apvienības valdes loceklis un priekšsēdētāja biedrs un veic lielu darbu šīs organizācijas tapšanas periodā. Apmēram tai pašā laikā O. Breņķis aktīvi piedalās arī Baltiešu federācijas izveidošanā, ir tās valdes loceklis, piedalās dažādo, toreiz rosīgās, B.F. sarīkojumu noorganizēšanā u. t. t.

Sabiedriskā darbā O. Breņķa aktīvitāte pamazām apsīkusi, kaut, aicināts, viņš neatsakās pielikt roku nevienam nacionālisabiedriskam pasākumam. Tomēr no sabiedriskā darba O. Breņķis nav aizgājis. Viņa „mīlestība" vēl joprojām pieder pirmai Toronto dibinātai latviešu draudzei, kuŗas stūŗakmeni pirms 13 gadiem viņš, kopā ar kādiem sešdesmit latviešiem, licis Jāņa baznīcā. Visus šos gaŗos gadus O. Breņķis ir bijis Sv. Jāņa draudzes padomes loceklis, pirmajos gados pildīdams arī draudzes valdes priekšnieka vietnieka amatu. Tagad O. Breņķis ir Jāņa draudzes dievnama būves fonda priekšnieks. Ja Jāņa draudze jau varējusi samaksāt 47.000,- par draudzes namu un īpašumu, kur tā, ar Dieva palīgu cer uzcelt baznīcu, un, ja dievnama fondā vēl atrodas tūkstošiem dolaru — tad, zināmā mērā, tas ir arī O. Breņķa nopelns. Vienīgā reize, kad esmu redzējis O. Breņķi dusmīgu, bija tā, kad kāds samērā turīgs tautietis pateica, ka dievnama celšanai gan viņš nekā atlicināt nevarēšot . . .

Otrā reize, varbūt, būs tā, kad Osvalds izlasīs šo rakstu. Viņš nekā negrib dzirdēt par to, ka gadu mijā kāds viņu atcerētos. Tomēr pelnījis viņš to ir. Paldies par viņa darbu!

Arn. L.

MĀCIET SAVIEM BĒRNIEM SATIKSMES DROŠĪBAS NOTEIKUMUS!

Par satiksmes drošību atbild katrs pats: skolotājs, kārtības sargs, braucējs un vecāki. Māciet bērniem mājās satiksmes drošības noteikumus. Atkārtojiet tiem zemāk minētos noteikumus periodiski.

1. *Skatieties uz abām pusēm, pirms krustojiet ielu.*
2. *Neuzturaties starp novietotām automašīnām.*
3. *Brauciet ar divriteni uzmanīgi. Ievērojiet ceļa zīmes un signālus.*
4. *Spēlējaties drošā vietā, prom no satiksmes.*
5. *Ejiet soļos, kad atstājiet ietvi.*
6. *Ejiet pretī satiksmei, kur nav ietves.*

P. Dreimanis.

PROPAGANDAS VARĀ

Ikvienai valstij jāinformē savi pilsoņi un citu zemju iedzīvotāji, kas tajā vērtīgs un parasti arī pērkams. Tā kā tagad gandrīz visas pasaules darbinieki piedalās kultūras attīstības veicināšanā, tad tāda informācija nepieciešama, lai būtu zināms, kas un kur ir dabūjams. Šai informācijai nozīme arī tajā ziņā, ka ražojumu izmaksa ir zemāka, ja uz vietas ir attiecīgās izejvielas un visderīgākais dzinējspēks. Dažas preces arī ražo tikai zināmās vietās. Tautu saime ar savstarpēju informāciju saistās vienā kultūrālā vienībā.

Bet ir zemes, kuŗu informācijai ir propagandas raksturs, sniedzot ziņas par to, kas dažreiz tur nemaz nav dabūjams vai ir tik mazā daudzumā, ka ātri pietrūkst, vai kādu laiciņu dabūjams tikai ārzemju apgādei. Tad sabiedrība tiek maldināta, ar nolūku palielīties, lai citas tautas neuzskatītu viņas par zemākām kultūrālā attīstībā. Šai gadījumā nav runa par mākslas un dažiem citiem darbiem, kas pēc būtības nav masu patēriņa prece vai savā rakstura dēļ nevar interesēt plašāku sabiedrību. Šo priekšmetu nelielais skaits pats par sevi saprotams un attaisnojams. Turpretim ir izdevumi un ražojumi, pēc kuŗiem ilgojas patērētāju masas, bet tie tirgū ir īsu laiku un daži no tiem visbiežāk nonāk ārzemēs.

Tādos gadījumos valsts vadības nodoms ir pārliecināt ārzemniekus, ka viņu zemē ir dabūjams viss tas pats, kas ir augsti kultūrālās valstīs. Dažreiz šo valstu valdības pat cenšas iegalvot, ka viņām daži ražojumi ir labāki un to ir vairāk nekā citās zemēs; piem., izdod attiecīgās zemes dabas ainavu albumus, mākslas darbu reprodukcijas un citu vērtīgu priekšmetu attēlus, kas domati galvenokārt ārzemnieku informācijai. Lai pārliecinātos par šo izdevumu raksturu un mērķi, pietiek papētīt sakopoto darbu saturu. Tur parasti ir kāda tendence kaut ko noklusēt, un citu izcelt: piem., dabas un dzīves ainavu albumos kolchoznieku dzīvokļi un piedzīvojumi gandrīz nav atrodami, un kāda rakstnieka darbu sakopojumā nav visi viņa sacerējumi, bet tikai tie, kas neruna pretim marksistiskai ideoloģijai.

Padomju Savienības diktātors kādā savā runā apgalvoja, ka materiālā progresā viņa valsts jau esot aizsteigusies priekšā Lielbritanijai un Francijai un drīz panākšot arī ASV. Bet kādu valodu runā fakti? Medikamentu sūtījumiem uz Padomju Savienību ir nopietni ierobežojumi, gandrīz aizliegumi, bet dažus no tiem tur grūti pat ar uguni sameklēt. Pārtikas vielu Padomju Savienībā esot pārpilnība, bet vairākas no tām tikai reti tirgū atrodamas vai dabūjamas pie spekulantiem. Automobiļi ir lietošanā tikai dažām oficiālām personām, privātiem to nav, izņemot dažus komūnistus. Pilsētās ir tāds dzīvokļu trūkums, ka agrākā parastajā dzīvoklī mitinās 4 un pat vairākas ģimenes. Uz laukiem ēkas gandrīz netiek remontētas, jo kolchozi to nespēj, un reti kādā no tiem atrodas jaunceltnes. Kā uz laukiem tā pilsētās iedzīvotāji staigā vecās, diezgan skrandainās drēbēs; reti kādam tās ir jaunas, izņemot, protams, varas vīrus un partijas dižvīrus. Par šādu mazturību neliecina tikai dažu mākslinieku tērpi, kaŗaspēka apbruņojums, kaujas ieroči un dažādi priekšmeti gaisa telpas iekaŗošanai. Šie sasniegumi, izņemot dažus mākslas darbus, ir vienā šaurā kultūras nozarē, kas neraksturo tautas dzīvi.

Nav labāks stāvoklis ar citās kultūras nozarēs. Brīvība Padomju Savienībā ir tāda, ka iedzīvotāji nedrīkst pat muti atplest, lai nenokļūtu čekā. — Tur dzīvo „mēma" tauta. Padomju Savienība lepojas ar savu izglītības sistēmu, kas paveŗot durvis visiem iedzīvotājiem. Bet reti kāds kolchoznieks var studēt, jo viņam nav līdzekļu dzīvei pilsētā. Arī citiem jauniešiem, izņemot komūnistus, dažādi ierobežojumi studiju iespējām, kas tiek noklusēti. Māksliniekiem jāizceļ komūnisma ideoloģija. Kas to nedara, tos noraj un nepaklausīgiem ierobežo viņu brīvību. Tāpēc garīgās kultūras laukā ir liela vienpusība un līdz ar to maz augstvērtīgu darbu.

Vispār Padomju Savienībā zems dzīves standarts. Technikas lielie sasniegumi, izņemot militāro lauku un gaisa iekaŗošanas sfairu, vāji izmantoti. Šķiet, ka tiem vairāk tiek runāts un rakstīts propagandas nolūkos nekā tie izlietoti darbā. Tiešām, šī zeme slavena galvenokārt ar veiklu propagandu, kas maz atgādina nabadzīgo iedzīvotāju dzīvi un viņu kultūras līmeni.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

piedāvā DV Grāmatnīca

A. P. Mierkalns — MĪLAS UNIVERSS ...dzejoļi	$3.50
A. Dziļuma — NOKALTIS ZARS — romāns	$3.20
J. Ziemeļnieka — KOPOTI STĀSTI	$4.50
T. Zeltiņa — DRUPU REPUBLIKA — romāns	$5.20
KALEVALA — Somu tautas eps	$8.40
V. Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE — dzejas	$2.95
Māc. A. Ozols STĀSTI PAR JĒZU	0.90
Māc. A. Ozols TICĪBAS MĀCĪBA, 3.—4. kl.	1.50
MAZAIS KATECHISMS	$0.50
J. Ezergailis — ANDRIEVS NIEDRA	$4.80
L. Pērļupe — ZAĻOJOŠAIS ZARS — romāns	$3.60
T. Vesoss MELNIE ZIRGI — romāns	$3.60
K. Zariņš — KAUGURIEŠI — romāns	$4.00
Anšl. Eglīts — MALACHITA DIEVS, romāns	$4.50
A. Simsone — ATMIŅAS, atmiņas	$4.00
Klāra Zāle — MĒNESS KOKLE — dzejoļi	$2.80
Velta Sniķere — NEMITAS MINAMAIS — dzejoļi	$2.80
TEODORS REITERS UN VIŅA KOŖI — J. Rudzīša redakcijā	$6.00
Prof. P. Jurēvičs — KULTŪRAS SEJAS — esejas	$5.75
S. Lazdiņš — SADEGUŠIE SPĀRNI — romāns	$3.90
H. Kreicers — CEĻI UN GĀJĒJI — atmiņas	$5.50
M. Zeberiņš — ZELTA LIELCEĻI — romāns	$5.50
T. Zeltiņš — SKUMJĀ PASE — dzejoļi	$3.00
Z. Mauriņa — DZELZS AIZBIDŅI LŪST	$5.00
Z. Mauriņa — DIVAS KULTŪRAS SAKNES	$2.40
Dr. T. Dūlija — DEGOŠAIS KALNS — romāns	$4.50
Kristīne Arnoti — DIEVS IR AIZKAVĒJIES — romāns	$2.95
Aleksandrs — ZILĀ APLOKSNE — spiegu gaitas	$3.75
Ed. Freimanis — DAIGĀS ROTAĻAS, stāsti un noveles	$3.20
A. Brigadere — KVĒLOŠĀ LOKĀ — romāns I-II	$6.00
Ž. Žono — PASAULES DZIESMA — romāns	$3.80
F. E. Sillanpē — VĪRA CEĻŠ — romāns	$3.20
K. Hamsuns — SIEVAS PIE AKAS — romāns	$3.80
J. Cīrulis — MŪZIKANTA PIEZĪMES — atmiņas	$3.60

123 Huron Street, Toronto 2-B, Ontario.

MUMS JĀATBALSTA SAVI MĀKSLINIEKI

Ņujorkā bieži gadās, ka latviešu mākslinieku koncertos nav ieradušies tik daudz klausītāju, kā mākslinieks vai rīkotāji cerējuši. Parasti šādos gadījumos domā, ka latviešu klausītāju interese par koncertiem mazinājusies, bet, liekas, iemesli meklējami citur.

Koncertu programmās Ņujorkā parasti ir cittautu ievērojamu komponistu darbi, bet kaut kur programmas beigu daļā iestarpināti pāris latviešu komponistu darbi. Cittautu darbus latviešu klausītājs var dzirdēt ik dienas kādā no Ņujorkas koncertzālēm vislabāko solistu izpildījumā par līdzīgu ieejas maksu, pie kam izpildījums pat kritiķu acīs izpelnās piekrišanu. Latviešu klausītājam Ņujorkā ir lielas prasības pret mākslinieku, kas izpilda cittautu darbus vai operu ārijas. Uz koncertu latviešu klausītājs Ņujorkā neiet klausīties latviešu mākslinieku, bet tāpēc, ka cer koncertā noklausīties kādu latviešu tautas dziesmu vai citus latviešu komponistu darbus. Klausītājs jūtas vīlies, ja latviskā vietā jāklausās kāds iepriekšējā nedēļā dzirdēts darbs.

Latviešu mākslinieku koncertus Ņujorkā apmeklē vairāki simti klausītāju, bet tikpat daudz vietas zālē ir arī tukšas. Liekas, tā nav sagadīšanās, ja, rakstot atsauksmes latviešu laikrakstos par koncertiem, kritiķim jāatzīst, ka labākā koncerta daļa bijuši latviešu komponistu darbi, kas guvuši arī klausītāju lielāko piekrišanu. Pēdējais latviešu tautas dziesmu koncerts Ņujorkā bija pirms vairākiem gadiem, un lielajā koncertzālē nebija brīvas vietas, kurpretim kādas ievērojamas latviešu mākslinieces koncertā šī pati zāle bija pustukša, jo programmā nebija vairāk kā divas latviešu komponistu dziesmas.

Pierādījums tam, ka latvietis mīl latvisko, ir teātŗa izrādes Ņujorkā, kas ar maziem izņēmumiem gandrīz vienmēr izpārdotas, kaut gan to pašu lugu izrāda divas vai pat trīs dienas pēc kārtas. Ja arī izrādāmā luga katru reizi nav latviešu autora darbs, izrāde notiek latviešu valodā un tas ir, ko latviešu skatītājs gaida. Ņujorkā ir liels skaits amerikāņu teātŗu ar visievērojamākiem un vislabāk atalgotiem aktieŗiem, bet kamēr latviešu teātŗi rādīs latviski, būs arī latviešu skatītāji, kaut arī amerikāņu un latviešu teātŗu snieguma kvalitāti nevar salīdzināt.

Latviešu koncertu rīkotāji cenšas māksliniekam palīdzēt, rīkojot tos tajās koncertu zālēs, kur ierodas amerikāņu kritiķi, kaut gan ne visos Ņujorkas laikrakstos šīs kritikas parādās, vai arī tās nav katrreiz tādas, kāds mākslinieks gaidījis. Neapmierināts ir mākslinieks par amerikāņu kritiķu atsauksmēm un mazo apmeklētāju skaitu, neapmierināti rīkotāji par mazajiem ienākumiem, neapmierināts arī klausītājs, ka nav dzirdējis to, ko vēlējies. Ir saprotama jauno mākslinieku vēlēšanās programmā dot kādus pazīstamus darbus, kas izsauktu kritiķu ievērību un līdz ar to dotu iespēju novērtēt savus sasniegumus, vai arī sākt ievērojamu karjēru, jo sarīkot koncertu Ņujorkā, kādā no ievērojamākām koncertzālēm latviešu māksliniekiem nebūs daudz izdevības, sevišķi tiem, kas ierodas koncertturnejās no Eiropas.

Latviešu komponistu darbus izpildīt var tikai latviešu mākslinieks, bet ja tas savā programmā ievieto tikai pāris latviešu darbu, tad latviešu klausītājam nav iespējas dzirdēt latviskās dziesmas. Ar savu sniegumu tas nespēj ieinteresēt internacionālo publiku, ar savu programmas izvēli tas zudis latviešu klausītāju saimei. Skolās bērniem cenšamies mācīt latvisko, pašiem mums nav iespējas klausīties pat latvisko mūziku. Ja latviešu mākslinieks grib gūt panākumus, tam nav citas izejas kā sniegt latviešu darbus. Būs klausītāji, būs atsaucība, būs materiālie panākumi; stiprināsim latviešu kultūru un ikviens būs apmierināts.

V. Irbe

THE FESTIVAL RESTAURANT,

Madison Sq. Hotel, 40 East 26th Street & Madison Ave., Ņujorkā, tel. MU 3-2929.

- **Vieta, kur latviešu organizācijas satiekas un pusdieno.**
- **Telpas visādiem sarīkojumiem.**

WALTER STEPONIS.

AR JŪSMĪGIEM VĀRDIEM V[...] NEPIETIEK

ANGĻU STRĀDNIEKU PARTIJAS KONGR[...] NOSPRAUŽ PARTIJAS TURPMĀKO DAR[...]

IGAUŅU KAŖAVĪRU DIENAS

LAUKU DARBI NAKTĪ

Padomju lauksaimniecība nodarbinātos strādniekus Baltijas valstīs šogad sevišķi bieži spiež strādāt arī naktīs. Ne tumsa, ne laika apstākļi netiek ņemti vērā, jo kolchozu un sovchozu vadība katrā ziņā grib sasniegt un pārsniegt plānu un grafiku. Visbiežāk nakts darbos iesaista traktoristus.

VĒLAM[...]

S VARĀ

neuzskatītu viņas par zemākām kultūrālā attīstībā. Šai gadījumā nav runa par mākslas un dažiem citiem darbiem, kas pēc būtības nav masu patēriņa prece vai sava rakstura dēļ nevar interesēt plašāku sabiedrību. Šo priekšmetu nelielais skaits pats par sevi saprotams un attaisnojams. Turpretim ir izdevumi un ražojumi, pēc kuriem ilgojas patērētāju masas, bet tie tirgū ir īsu laiku un daži no tiem visbiežāk nonāk ārzemēs.

Tādos gadījumos valsts vadības nodoms ir pārliecināt ārzemniekus, ka viņu zemē ir dabūjams viss tas pats, kas ir augsti kultūrālās valstīs. Dažreiz šo valstu valdības pat cenšas iegalvot, ka viņām daži ražojumi ir labāki un to ir vairāk nekā citās zemēs; piem., izdod attiecīgās zemes dabas ainavu albumus, mākslas darbu reprodukcijas un citu vērtīgu priekšmetu attēlus, kas domāti galvenokārt ārzemnieku informācijai. Lai pārliecinātos par šo izdevumu raksturu un mērķi, pietiek papētīt sakopoto darbu saturu. Tur parasti ir kāda tendence kaut ko noklusēt, un citu izcelt: piem., dabas un dzīves ainavu albumos kolchoznieku dzīvokļi un piedzīvojumi gandrīz nav atrodami, un kāda rakstnieka darbu sakopojumā nav visi viņa sacerējumi, bet tikai tie, kas nerunā pretim marksistiskai ideoloģijai.

Padomju Savienības diktātors kādā savā runā apgalvoja, ka materiālā progresā viņa valsts jau esot aizsteigusies priekšā Lielbritanijai un Francijai un drīz panākšot arī ASV. Bet kādu valodu runā fakti? Medikamentu sūtījumiem uz Padomju Savienību ir nopietni ierobežojumi, gandrīz aizliegumi, bet dažus no tiem tur grūti pat ar uguni sameklēt. Pārtikas vielu Padomju Savienībā esot pārpilnība, bet vairākas no tām tikai reti tirgū atrodamas vai dabūjamas pie spekulantiem. Automobiļi ir lietošanā tikai dažām oficiālām personām, privātiem to nav, izņemot dažus komūnistus. Pilsētās ir tāds dzīvokļu trūkums, ka agrākā parastajā dzīvoklī mitinās 4 un pat vairākas ģimenes. Uz laukiem ēkas gandrīz netiek remontētas, jo kolchozi to nespēj, un reti kādā no tiem atrodas jaunceltnes. Kā uz laukiem tā pilsētās iedzīvotāji staigā vecās, diezgan skrandainās drēbēs; reti kādam tās ir jaunas, izņemot, protams, varas vīrus un partijas dižvīrus. Par šādu mazturību neliecina tikai dažu mākslinieku tērpi, karaspēka apbruņojums, kaujas ieroči un dažādi priekšmeti gaisa telpas iekarošanai. Šie sasniegumi, izņemot dažus mākslas darbus, ir vienā šaurā kultūras nozarē, kas neraksturo tautas dzīvi.

Nav labāks stāvoklis ar citās kultūras nozarēs. Brīvība Padomju Savienībā ir tāda, ka iedzīvotāji nedrīkst pat muti atplest, lai nenokļūtu čekā. — Tur dzīvo „mēma" tauta. Padomju Savienība lepojas ar savu izglītības sistēmu, kas paverot durvis visiem iedzīvotājiem. Bet reti kāds kolchoznieks var studēt, jo viņam nav līdzekļu dzīvei pilsētā. Arī citiem jauniešiem, izņemot komūnistus, dažādi ierobežojumi studiju iespējām, kas tiek noklusēti. Māksliniekiem jāizceļ komūnisma ideoloģija. Kas to nedara, tos norāj un nepaklausīgiem ierobežo viņu brīvību. Tāpēc garīgās kultūras laukā ir liela vienpusība un līdz ar to maz augstvērtīgu darbu.

Vispār Padomju Savienībā zems dzīves standarts. Technikas lielie sasniegumi, izņemot militāro lauku un gaisa iekarošanas sfairu, vāji izmantoti. Šķiet, ka tiem vairāk tiek runāts un rakstīts propagandas nolūkos nekā tie izlietoti darbā. Tiešām, šī zeme slavena galvenokārt ar veiklu propagandu, kas maz atgādina nabadzīgo iedzīvotāju dzīvi un viņu kultūras līmeni.

THE FESTIVAL RESTAURANT,
Madison Sq. Hotel,
40 East 26th Street & Madison Ave.,
Ņujorkā,
tel. MU 3-2929.
● Vieta, kur latviešu organizācijas satiekas un pusdieno.
● Telpas visādiem sarīkojumiem.
WALTER STEPONIS.

AR JŪSMĪGIEM VĀRDIEM VIEN NEPIETIEK

ANGĻU STRĀDNIEKU PARTIJAS KONGRESS NOSPRAUŽ PARTIJAS TURPMĀKO DARBĪBU

Kad šīs rindiņas sasniegs lasītājus, savu turpmāko politiku būs jau apspriedusi arī pašreizējā angļu vadošā konservātīvo partija, kuras gadskārtējā konference oktobra otrajā nedēļā risinājās salas austrumu krasta kurortā — Braitonā. Sociālisti, resp. opozicijas strādnieku partija bija izvēlējušies rietumu krasta Blekpūli. Liktos, ka pareizāk būtu, ja vietu izvēlē abas partijas atrastos mainītās lomās, konservātīvo „generāllīnijai" taču tuvāks rietumu krasts, bet sociālisti pa laikam mēdz tā aizdomīgi šķielēt uz austrumu pusi. Bet lai nu paliek vietas, jo lietas, kas nāca apspriešanā, daudz svarīgākas.

Strādnieku partijas kongresā vienā no centrālām vietām atradās jautājumi, kam sakars ar valsts aizsardzību un ārpolitiku un te savukārt dominējoši bija atomieroču jautājums un Berlīne.

Jau pagājušā gada konferencē pret atomieroču produkciju asi iestājās partijas kreisais spārns, un šis jautājums tad gandrīz kļuva par klupšanas akmeni partijas vadībai, kuras ieskati attiecībā uz šiem ieročiem nebija tik krasi, jo būtu taču absurds atteikties no šo ieroču ražošanas, ja Padomju Savienība tanī pašā laikā šo produkciju turpina. Starplaikā dažas arodbiedrības savus ieskatus attiecībā uz atomieročiem bija revidējušas, un šajā konferencē partijas vadība panāca savas nostājas uzvaru. Pēc dažām stundām šo uzvaru gan tā kā aizēnoja turpmākie kongresa lēmumi pret vācu tankistu apmācībām un manevriem Velsā un pret amerikāņu Polaris zemūdeņu bazēm britu salā. Vai šie lēmumi, izvesti dzīvē, neapdraudētu NATO pastāvēšanu un nesistu jūtamu robu angļu-amerikāņu līdzšinējai sadarbībai Rietumu aizsardzības laukā?

Par Berlīni partijas ieskati ir, ka Austrumvācijas pastāvēšana akceptējama de facto. Vispārējās debatēs pacēlās arī nosodošas balsis par aizsprosta vaļņa ierīkošanu starp Austrum- un Rietumberlīni. „Kāpēc šaut uz bērniem un veciem cilvēkiem, ja viņiem nepatīk austrumu „brīvība" un viņi grib pārnākt uz rietumiem? Kāpēc 80 g. vecai sievietei jālec Rietumu brīvībā no ceturtā stāva loga un kāpēc jaunam precētam pārim, ložu krusas pavadītam, jāpeld pāri kanālim, lai tiktu brīvībā?" Vai „de facto" šo valni nojauks? Taču nē!" Tas kļūs vēl augstāks un ceļš uz patieso brīvību vēl grūtāks.

Attiecībā uz Anglijas pievienošanos sešu Eiropas valstu tirdzniecības ūnijai, strādnieku partija pašreiz vēl pieturas pie nogaidīšanas principa, un arī kongress piekrita šim „vidus ceļam", gan pieņemot lēmumu, ka pievienošanās gadījumā sargājamas britu farmeru un britu kopvalsts intereses. Lietpratēji spriež, ka šai jautājumā partijai ir bailes saistīt rokas ar Eiropas t. s. kapitālistiem, jo tas eventuāli varētu kaitēt viņu nodomiem attiecībā uz nacionālizācijas plāniem Anglijā. Un ko gan visu viņi nevēlētos nacionālizēt? Savā laikā ir pacēlušās balsis par cukurrūpniecības nacionālizāciju, draudēts cementa rūpniecībai, izteikta vēlēšanās „pārņemt" apdrošināšanas sabiedrības un lielākās rūpniecības firmas. Pašreiz dienas kārtībā — farmacijas rūpniecība. Pamazām daži no šiem plāniem tomēr it kā izgaisuši, izplēnējuši. Vai partijai padomā nācijai piedāvāt ko labāku?

Visasākos uzbrukumus valdībai nācās dzirdēt sakarā ar finanču ministra nesen ievesto algu „iesaldēšanas" likumu, kas neliedz gan prasīt algu paaugstinājumu, bet liedz to piešķirt izmaksai. Šai sakarībā kongresā atskanēja brīdinājuma balsis, ka arodbiedrības ar viskrasākiem līdzekļiem cīnīsies pret šo likumu, nebaidoties spert soļus, kas būtu visefektīvākie. Kādi tie eventuāli būtu, par to pagaidām trūkst tuvāku norādījumu, bet nav noliedzams, ka ir daudzas saimniecības nozares, kuras streika gadījumā jo jūtami iespaidotu normālas dzīves norisi. Neraugoties uz to, no arodbiedrību puses viņu nostājā tomēr nekāda piekāpība nav sagaidāma. Atskanējušas balsis, ka pietiek ar mazu dzirksteli, lai uzliesmotu vislielākā cīņa starp valdību un organizēto strādniecību kopš 1926. gada generālstreika. Kā balss izskanējusi finanču ministra kongresa laikā kādā sapulcē teiktie vārdi, ka algu iesaldēšana nav domāta kā uzbrukums algām, bet gan kā solis šo algu pirktspēju nodrošināšanai.

Kongresa noslēguma posmā vēl bija debates pret paaugstinātām nacionālās apdrošināšanas iemaksām, bet šai ziņā uzbrukumi nebija tik skaļi, jo nav jāaizmirst, ka pirmo reizi dažus šo iemaksu paaugstinājumus dzīvē ieveda pašreizējais strādnieku partijas vadītājs Gētskils. Tas notika pirms gadiem, kad viņš bija finanču ministrs un tam vajadzēja sabalansēt valsts budžetu! Jau toreiz atskanēja balsis, ka cīnīšanās ar nākošiem finanču ministriem varētu kļūt grūta, ja viņi iedomātos ievest kādas jaunas nodevas. Šis pravietojums nu piepildījies.

Kā tukša ilūzija aizplēnēja arī sapnis par strādnieku partijas dienas laikraksta izdošanu, jo attiecīgās pārrunās noskaidrojās, ka šī sapņa piepildīšanai būtu nepieciešamas 4-5 milj. angļu mārciņas, un lai laikraksts atmaksātos, tam būtu nepieciešami vismaz 2 miljoni regulāru lasītāju. Kalkulētāji tomēr necer šādu skaitu salasīt starp 12 milj. strādnieku partijas atbalstītājiem vēlēšanās, no kuriem 6,5 miljoni pie tam ir partijas biedri.

Kongress beidzās ar tradicionālo sarkanā karoga dziesmu un vadītāja Gētskila lielā ekstazē izteikto konstatējumu, ka „pagājušā gadā mūsu uzdevums bija glābt partiju, šogad uzdevums ir — glābt nāciju." Tomēr liekas, ka šis partijas vadītāja summējums ir mazliet par optimistisku, jo līdz galam vēl nebūt nav novests pagājušā gadā spraustais mērķis — nav novērsta partijas biedru skaita samazināšanās un partijas t. s. kaujas fonds uzrāda deficitu. Cerības uz uzvaru vēlēšanās nevar bazēt uz jūsmīgiem vārdiem vien.

A. P.

MŪŽS AR ZOBENU

26. oktobrī ilggadīgam Latvijas armijas karavīru audzinātājam atv. kapteinim Kārlim Grinmanim piepildās 70-tais mūža gads. Dzimis lauksaimnieku ģimenē Dunalkas pag. Pēc Liepājas pilsētas skolas absolvēšanas 1913. g. uzsāk kara dienestu 207. Novobojazetski kājn. pulkā, Kaukazā. Sākoties pirmajam pasaules karam, pēc instruktoru rotas beigšanas kopā ar savu pulku dodas uz austriešu fronti, kur kaujās pie Seņjevas ievainots. Pēc atveseļošanās pārskaitīts aizmugures dienestā, bet 1916. gada janvārī pārnāk uz latviešu strēlnieku vienībām, kur viņu ieskaita 5. Zemgales latviešu strēlnieku pulkā. Tā sastāvā piedalījies 1916. g. jūlija kaujās (kad ievainots), vēsturiskajās Ziemsvētku kaujās pie Mangaļiem un 1917. g. janvāra kaujās pie Kalnciema. 1917. g., pēc Gatčinas virsnieku skolas beigšanas, pārskaitīts uz Rezerves latviešu strēlnieku pulku Mētrainē, kur pēc vācu armijas ienākšanas demobilizējas un 1918. g. rudenī atgriežas Liepājā.

1919. g. janvārī stājas Latvijas atbrīvotāju ierindā un Kalpaka bataljona Virsnieku neatkarības rotas sastāvā piedalās kaujās pret boļševikiem no Ventas krastiem līdz Rīgas atbrīvošanai un 1919. g. 9. oktobra kaujās pret Bermontu pie Rīgas-Jelgavas šosejas. Vēlāk 8. Daugavpils kājnieku pulka sastāvā piedalās Daugavas un tās tiltu forsēšanā, kad ievainots. Pēc atveseļošanās pārvietots uz Augškurzemes, vēlāk Ilūkstes rajona, komandantūru. 1921. g. beidz virsnieku kursus un tiek pārskaitīts uz Sapieru bataljonu, vēlāk pilda dienestu citās Latvijas armijas vienībās, kur visilgāk nokalpo 9. Rēzeknes kājnieku pulkā. Vācu okupācijas laikā saistās policijas dienestam N. apriņķī, kur bieži nākas piedalīties partizānu apkarošanas cīņās.

1944. gadā, austrumu frontei sabrūkot, nokļūst Vācijā, vēlāk Eslingenas latviešu bēgļu nometnē, no kurienes 1949. g., kopā ar ģimeni, izceļo uz ASV ar darba piedāvājumu piensaimniecībā.

Kā jau profesionāls karavīrs, G. savā dzīvē bijis stingrs pret sevi, taisnīgs un prasīgs, pildot pienākumus, kas uzticēti karavīram-audzinātājam. Nemitīga un mērķtiecīga darbošanās vērojama arī G. trimdas gaitās: lielākajā trimdas latviešu draudzē Eslingenā viņš ir draudzes valdē, ar noteiktību un izpratni pildīdams savus pienākumus. Viņš pārskolojas gandrīz vai visos kursos, kādi tolaik darbojās Eslingenas nometnē un nekad neizjuta intereses apsīkumu nodarbībām, kas varēja noderēt trimdas tālākajās gaitās.

Vai vienīgi paša spēkiem no darba brīvajā laikā viņš trimdā uzcēlis savai ģimenei skaistu mītni Glenmontā, N. Y. Tālu būdams pensionāra sajūtai, jubilārs ir ļoti aktīvs sabiedriskajā dzīvē, darbojas Albānijas latviešu kluba valdē un latviešu tautskolā par latviešu valodas pasniedzēju.

Vēl daudz sekmīgas darbošanās un spirgtu gadu, kuru trīs desmiti ieguldīti karavīra darbā — kalpošanai savai tēvzemei! ...

A. Vilks.

LATVIJA AMERIKĀ
PĀRSTĀVIS ČIKAGĀ
V. HERMANE - DALY,
368 HEINE ST.,
ELGIN, ILL., USA.

DV APVIENĪBAS ŅUJORKĀ DARBĪBA

Pēc aizvadītās vasaras DV rudens sezonu atklāja ar tradicionālo rudens balli, kas šogad nenotika vis Ņujorkas pilsētā, kā iepriekšējos gados, bet Longailendā, Igauņu izglītības b-bas īpašumā, pie Port Džefersonas. Šajā sarīkojumu vietā ir gleznaina apkārtne, ērta zāle, un visi apstākļi tādi, lai apmeklētājs justos patīkami. Žēl, ka tas nebija pareizi novērtēts un apmeklētāju bija pamaz. Rīkotājiem pat vajadzēja dažus dolarus piemaksāt sarīkojuma izdevumu segšanai.

Septembra mēneša sanāksme bija pulcējusi ap 80 apmeklētāju. Par tematu „Tauta dzimtenē un svešumā" runāja redaktors Kārlis Rabacs. Kā vienmēr, referents ar saviem stāstiem prata aizraut klausītājus. Liekas, vislielāko interesi klausītāji veltīja referāta daļai: „Ko latviešu tūrists šovasar redzējis Rīgā."

Pēc referāta notika 14. jūnija ziedojumu vākšanas akcijas noslēgums — gleznu izloze. K. Zāles gleznu „Puķes" laimēja A. Viļumsons. V. Skultes gleznu „Rīga" — A. Rivža; L. Dāboliņas „3 priedītes" — K. Stemme un Ed. Liepiņa „Klusā daba" — E. Grošs.

Čaklākie ziedojumu vācēji bijuši — J. Pētersons, A. E. Zemitis, O. Reinholds, A. Stalbe, bet no ziedotājiem jāpiemin Z. Danke ($25,-), A. Līdacis ($25,-), J. Pētersons ($24,-), J. Risbergs ($20,-), K. Stemme ($20,-), A. Valters ($15,-). Valde pateicas ziedojumu vācējiem un ziedotājiem par atsaucību. Ziedojumu vākšana devusi atlikumu $1.083,-, bet kopā ar 14. jūnijā rīkoto garīgo koncertu — $1.233,60.

12. novembrī, plkst. 8 vakarā, Bruklinas Mūzikas akadēmijā apvienība rīko koncertu. Uzstāsies viešņa no Anglijas, dziedātāja Gaida Trēziņa.

Ieejas karte kā A. Teichmaņa, tā G. Trēziņas koncertam iepriekš pasūtināmas pie apv. kasiera O. Baumaņa, 40 — 36, 77-th St., Apt. 7, Elmhurst 73, N. Y., vai pa tālruni IL 8-8656 (izņemot pirmdienās un trešdienās). Ieejas maksa visās vietās $2.50.

Apvienības vanadzes arī šogad nosūtīs Ziemsvētku apsveikumus un dāvanu saiņus latviešu jaunekļiem ASV bruņoto spēku dienestā. Visi, kam būtu zināmas latviešu karavīru adreses, lūgti tās līdz 12. novembrim piesūtīt vanadžu priekšniecei A. Skultei, 648 Broadway, Westbury, L. I., N. Y.

Vanadžu skaits atkal pieaudzis. 23. septembrī apvienībā uzņemta Ārija Putniņa. Valde novēl sekmīgu darbu jaunajai vanadzei.

DV apvienība Ņujorkā, kā katru gadu, ziedojumus trūcīgo tautiešu aprūpei Ziemsvētkos vāks oktobrī un novembrī. Ziedojumu vācēji centīsies apmeklēt visus zināmos latviešus Ņujorkā un tās apkārtnē. Valde lūdz katru DV un katru tautieti atbalstīt šo pasākumu, nodot savu ārtavu ziedojumu vācējiem, vai piesūtot apv. kasierim O. Baumanim, 40 — 36, 77-th St., Apt 7, Elmhurst 73, N. Y.

VEIDOSIM LATVIEŠU PAIDAGOĢISKĀS SKAŅU PLATES

Nesen noklausījos Filadelfijas ukraiņu radio raidījumu. Tur mani ieinteresēja viņu nodoms ieskaņot skaņu platēs izcilu paidagogu izstrādāto audzināšanas vielu. Nedabūju noklausīties, cik plaši viņi to ir domājuši, bet man šķiet, ka arī mēs šai virzienā varētu kaut ko darīt. Mūsu labākās papildskolas veic izcilu darbu. Bet ir dažas mazas skoliņas, kas cīnās ar lielām grūtībām. Ir arī dažas latviešu ģimenes, kas dzīvo tik tālu no latviešu centriem, ka nevar izmantot latviešu skolu svētīgo ietekmi. Tāpēc dažas latviešu paidagoģiskas plates būtu ļoti svētīgas. Varētu sākt ar bērnu un jauniešu rītu programmu, kas varētu interesēt ne tikai latviešu skolas, bet arī dažādas jaunatnes organizācijas, kā arī latviešu radio raidījumu organizētājus, jo šos raidījumus klausās gan vecāki, gan bērni un jaunieši. Šo ierosinājumu derētu apspriest latviešu jaunatnes audzināšanas padomēm ASV un Kanadā. Šāda plate varētu interesēt latviešus arī citos kontinentos. Varbūt ieskaņošanu varētu uzticēt Čikagas „Dainas studijai", un audzināšanas padomes varētu mēģināt apzināt iespējamo abonentu skaitu. Ja pirmā plate rastu labu atsaucību, tad varētu padomāt par nākamām platēm.

N. Vīksniņš.

LASĪTĀJU vēstules

ATBALSS NO TUNDRAS

Brīdī, kad daži trimdas cīkstoņi nopūlās Jāņa Jaunsudrabiņa garīgajā sejā, līdzīgi Baltajā Grāmatā pieminētam — viņas skolas Otiņam, iešļākt „govs pēdā' pasmeltu šķidrumu, un kad Pad. Latvijā izdotie Jaunsudrabiņa darbi tiek apzīmēti gandrīz kā nodevība, no tundras tālumiem ir saņemti vārdi ar citādu skaņu, ar tīrāku saturu. Tos saka cilvēks, kas tur sabijis daudzus grūtus gadus un kas, varbūt, nekad dzīvs nedrīkstēs atgriezties Latvijā, bet kurš tomēr tur savā vientulībā lasa Jaunsudrabiņa darbus:

Manas rokas Jūsu sauli tur:
Sirdij nepieskārsies vēsmas saltas —
Paldies, Jums, par Balto Grāmatu,
Kura melnas dienas dara baltas!

Jūsu iestādītā bērza birzs
Savas lapas ziemeļvējam nedos —
Daudzām lūpām sūrā stundā ir
Klibā Jurka pasniegts kameņmedus.

Paldies, Jums, par tādām Mūsmājām,
Kurās slēpties baigā brīdī varam. —
Nav un nebūs nojaucēju tām,
Mūžos pajumte tur tautas garam!

V. Plakans, ASV

IR JĀBRĪNĀS! ...

Ir tiešām jābrīnās par lielo uztraukumu no dažu personu puses, kas radies sakarā ar paredzētajām dziesmu svētku atskaņām un 18. novembra svinīgā akta sarīkojumu baznīcā. Minētajā baznīcā Hamiltonā pa lielākajai daļai notiek lielākie koncerti, referāti, diskusijas un dažādu kultūrfilmu izrādes. Starp citu, kādreizējais CBC ziņu lasītājs Larry Henderson tur noturēja savus pretkomūnistiskos referātus ar filmu izrādi par komūnismu.

No sacītā redzam, ka šī nav baznīca tādā nozīmē, kādu mēs to iedomājamies un izprotam, bet gan kaut kas līdzīgs lielam saiešanas namam vai koncertzālei.

Latviešu sabiedrībā bieži vien ir novērots, ja kāda atsevišķa grupa grib kaut ko lielāku un iespaidīgāku veikt, tad rodas cilvēki, kam patīk mest sprunguļus ceļā.

Lai tikai paskatāmies atpakaļ uz aizvadītajiem dziesmu svētkiem ... 99 proc. no tiem, kas šos dziesmu svētkus apmeklēja, bija ļoti apmierināti un sajūsmināti par to varenumu un lietišķo izkārtojumu. Bet drīz vien pēc tam radās daži neobjektīvi kritizētāji, kas šos svētkus gribēja padarīt par neizdevušamies un svētku rīkotājus pazemot. — Vai viss tas nenotika tikai tāpēc, ka dažs no šiem kritizētājiem nebija pietiekami godināts: kāds nesaņēma kāroto goda karti, kāds bija sevi iedomājies par „tautas vadoni", kas būtu atklātībā suminams, u. t. t. — Tikai tāpēc, ka šī savtīgā godkāre netika apmierināta, sākās lielā trokšņa taisīšana!

Liekas, ka arī tagad tā saucamā „baznīcas lieta" ir tikai tāds iegansts, bet gan galvenais iemesls ir tas, ka daži lokālpatrioti ir uztraukušies, ka „visi sabrauks" Hamiltonā, un citur nekas neizdosies.

Par to jau nu nevajadzētu velti uztraukties, jo koncerta telpās ir tikai 1.700 sēdvietu, tātad visas apkārtnes latviešiem nebūs tur vietas, un svētki izdosies arī citur! ...

DV Hamiltonas nodaļas valde.

Savienotās VALSTIS

NUJORKA

⊙ Bronksas svētdienas skolas pārzinis F. Kurats vecāku sapulcē 15. oktobrī, Bronksas Sv. Toma baznīcā ziņoja, ka Bronksas svētdienas skolā šogad 72 skolēni. Trūkst dziedāšanas skolotāja, ko drīzumā cer atrast. Sestdien, 18. novembrī, skolā mācības nebūs, bet notiks Latvijas valsts dibināšanas atceres svinīgs akts. Bija ienācis priekšlikums, pārcelt mācības uz rīta cēlienu, jo tagad mācības notiek no plkst. 1.30 līdz 5.00 pēcpusdienā. Vecāku domas šinī jautājumā dalījās, tā kā nolēma izvest rakstisku aptauju. Vecāku padomē no katras klases ieiet viens pārstāvis.

⊙ Svētdien, 15. oktobra dievkalpojumā pirmo reizi dievkalpojumā ērģeļu pavadījumu spēlēja Džuljetas mūzikas skolas skolēns Aldis Lagzdiņš, kas aizstāja parasto ērģelnieci brīvmākslinieci Ritu Pētersoni. Aldis Lagzdiņš jau agrāk bija spēlējis bērnu dievkalpojumos.

⊙ Sestdien, 14. oktobrī, vakarā ar autobusu atgriežoties no Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes izbraukuma Katskilu kalnos un tālāko ceļu urpinot pazemes vilcienā, bet 125. ielas pieturā pārsēžoties no ekspresvilciena uz lokālo, pēkšņi sabrukusi Emīlija Lakstīgala. Izsaukta policija un ambulance kas slimnieci nogādājusi Morņanijas slimnīcā, kur svētdien, 15. oktobra rītā mirusi. Apglabāta piektdien, 20. oktobrī.

Emīlija Lakstīgala bija zobārste, kas studijas beigusi Tērbatā. Strādājusi Latviešu strēlnieku ambulancē kā zobārste, par ko vēlāk apbalvota ar Trijzvaigžņu ordeni. Latvijas laikā Rīgā bijusi privātprakse. Vīrs bijis pulkvedis-leitnants armijas štābā. Atstāj četrus bērnus, bet vecākais brālis ir pazīstamais skolu darbinieks Mārtiņš Celms.

⊙ Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes Zelta lapu izbraukumā uz draudzes īpašumu Katskilu kalnos sestdien, 14. oktobrī, piedalījās ap 150 personu. Sestdienas rītā no Bruklinas atgāja autobuss, kas piestāja arī Bronksā, aizvedot 39 braucējus. Izbraukumā bija arī 26 privātās automašīnas, visvairāk no Longailendas. Bet ne tikai ņujorkieši brauca apskatīt savas draudzes īpašumu, bija viesi no daudzām citām ASV vietām, viens pat no Eiropas. ALA's aprūpes biroja vadītājs L. Bērziņš bija ieradies no Pensilvēnijas, no Stokholmas bija ieradies Lūsiņš, kas ciemojās pie Lūru ģimenes Bronksā, kāds cits bija ieradies no Vičitas, Kansas štātā, bet ciemojies arī Ņujorkā, vēl kāds cits no Kalamazū Mičigenā. Bija arī ciemiņi no Paukepsijas, Albānijas un Stamfordas. Kaut arī laiks bija vēss un lietains, izbraukums bija izdevies.

Viesi uzkavējās nometnes lielajā ēdamzālē. Mācītājs R. Zariņš teica garīgu uzrunu, nometnes izbūves komitejas priekšsēdis K. Balodis pastāstīja par veiktajiem darbiem un nākotnes iecerēm. Sekoja priekšnesumi dāmu komitejas priekšnieces E. Druvas vadībā. S. Prince un J. Klīmanis nodziedāja vairākas dziesmas, bet pianiste A. Dzirkale - Cenne nospēlēja dažus klavieru gabalus. Autobuss vakarā atgriezās Ņujorkā, tāpat daļa izbraukuma dalībnieku devās atpakaļ savās privātās mašīnās. Tie, kas palika, vakaru pavadīja tautiskās dejās un rotaļās.

Svētdienas rītā, pēc aukstas nakts, ap 60 viesus brokastīs pacienāja ar karstu kafiju un rauga pankūkām. Plkst. 11.00 notika brīvdabas dievkalpojums māc. R. Zariņa vadībā. Pēcpusdienā uzspīdēja saulīte, bet pievakarē izbraukuma dalībnieki atgriezās Ņujorkā.

BAFALO, N. Y.

⊙ Bafalo ev.-lut. draudzes gada lielākais sarīkojums, ar rakstnieces Birutas Senkēvičas, un Veltas Lintiņas vadītā vokālā ansambļa „Līga" viesošanos, notiks š. g. 28. oktobrī, plkst. 6.45 vakarā St. John's Hall, 158 German St. ieeja no Grant ielas, tāpat mašīnu novietošana. Programmas pirmā daļā B. Senkēvičas priekšlasījums „Arkūlības" ar mūzikālām tautas dziesmu illustrācijām jau minētā ansambļa izpildījumā, pie klavierēm Inta Gruzna. Piedalās arī tenors Žanis Zentiņš, kurš dziedās Ērikas Freimanes „Karavīri bēdājās" un Paula Šuberta „Sāpes un cerības". Tam sekos B. Senkēvičas un Mirdzas Kroņlejas dzejas, ko lasīs autores, un „Daugaviņa puto balti" (Jāņa Norviļa) un Paulas Līcītes „Dzeguze kuko" — Veltas Lintiņas, Mirdzas Kroņlejas un Žaņa Zentiņa izpildījumā. Tālāk Jāņa Medina „Rozēm kaisu istabiņu", Veltas Lintiņas un Mirdzas Kroņlejas duets un Emīla Melngaiļa „Es bij' puika, drošs jāju", Žaņa Zentiņa izpildījumā. Noslēgumā J. Ozoliņa tautas dziesma „Ziedi mana rudzu druva" un Kārļa Lietiņa „Tikai viena dziesma mīla man", izpildīs jau iepriekš minētais ansamblis. Vakaru ar divām tautas dziesmām vēl kuplinās Bafalo latviešu kluba jaukts koris diriģenta Jēkaba Ozoliņa vadībā.

Sekos draudzes bazārs — mantu loterija ar daudz vērtīgiem vinnestiem, dāmu rīkotais kafijas, maizīšu un atspirdzinājumu galds. Spēlēs labs amerikāņu deju orķestris. Ieejas maksa visam vakaram $1,50 no personas, studentiem $1,00 un bērniem, līdz 14 g., tāpat maksāt nespējīgiem ieeja brīva. Tuvi un tāļi ciemiņi mīļi gaidīti.

Kādā lakrakstā šī sarīkojuma datums minēts 21. oktobris, kas nav pareizi, un lūgums apmeklētājiem to ievērot. Attiecībā uz minēto programmu, B. Senkēviča paskaidro, ka tas ir pirmais šāda veida sarīkojums, būs ļoti interesants un tādēļ vēlams katram tautietim redzēt.

GRAND RAPIDI, MICH.

⊙ Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes jaunatnes pulciņš pēc vasaras pārtraukuma atsācis darbību skolotājas L. Skujas vadībā. Sanāksmes notiek katru svētdienu pēc kārtējā dievkalpojuma. Draudzes mācītājs aicina visus draudzes jauniešus piedalīties pulciņa sanāksmēs, kurās tiek iztirzāti netikai reliģiskās, bet arī sabiedriskās dzīves jautājumi, lasīti referāti un rīkotas diskusijas.

⊙ Apdrošināšanas sabiedrības pārstāvis un notārs Ed. Dinvalds, kas agrāk publiku pieņēma Grand Rapidu latviešu biedrības telpās, tagad Grand Rapidos būs katru piektdienu no plkst. 5.30—8.30 vakarā, un pieņems YMCA's telpās, 33 Library St., N. E. Tālr. GL 8-1141, prasot pēc Dinvald Agency.

⊙ Latviešu skolas vecāku padomē 1961./62. mācības gadam darbosies: priekšsēdis V. Mežulis, sekretāre P. Zadvinska, kasieris E. Avots, locekļi — A. Linde, S. Daukša. Revīzijas komisijā: E. Lapiņš, A. Kalēja un R. Liepiņa.

⊙ Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes mācītājs Kr. Hermanis pieņem apmeklētājus draudzes mājā. 111 Burton St., S.E., trešdienās un ceturtdienās no plkst. 10.00—12.00 dienā un piektdienās no plkst. 6.00—8.00 vakarā, pārējā laikā — iepriekš sazinoties pa tālruni GL 1-1154. Baznīcas tālrunis — GL 5-5905. Vasaras periodā draudzē iestājušās desmit ģimenes, galvenā kārtā no Grand Rapidu tuvākās apkaimes. Draudzē kristīts Aivars Raimonds Zirnis, Erika un Māras pirmdzimtais dēls. Kūmi: Uldis Kalējs un Rasma Berga.

● Nozīmīgu latviskās audzināšanas un izglītošanas darbu aizvadītos vienpadsmit gados Grand Rapidos veikusi latviešu skola, kas š. g. 23. septembrī uzsāka jaunu mācības gadu. Pirmais šīs skolas pārzinis bija J. Cīrulis, bet tagad jau 9 gadus to vada Vold. Lībants. Skolā darbojas 8 klases un bērnu dārzs, un augstākais skolēnu skaits visā pastāvēšanas laikā bijis 103, zemākais pag. māc. gadā, bet šogad tas atkal nedaudz pieaudzis, un skolā pašreiz mācās 70 audzēkņi. Skola visu laiku darbojusies ciešā kontaktā ar Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzi kas sniegusi ne tikai materiālu atbalstu, bet devusi arī telpas, un tagad tā darbojas draudzes iepirktajā baznīcas mājā. Skolu apmeklē arī citu konfesiju bērni, un šinī ziņā izveidojusies laba sadarbība ar latviešu katoļu draudzi. Skolā šinī mācības gadā par audzinātājiem un pasniedzējiem bez skolas pārzina darbosies A. Grīnbergs, A. Rozentāle, M. Lesniece, B. Maine, A. Lībante, A. Kalēja, R. Liepiņa, V. Fricsons un māc. Kr. Hermanis. Pie skolas pastāv vecāku padome un to vada V. Mežulis.

⊙ 7. oktobrī Vienības draudzes baznīcā māc. J. Lazda kristīja Michelli Mariju Dewey, Ineses un Haralda meitu. Krusttēvs bija J. Lazda, jun., un L. Stede. Kristību azaids bija klāts baznīcas apakšējā zālē.

⊙ Čellista prof. A. Teichmaņa un pianistes D. Kokkeres koncertu 4. oktobrī Lediju literārā kluba telpās bija noorganizējusi vietējā Daugavas Vanagu apvienība. Sarīkojums bija pulcinājis 75 apmeklētājus, kas lielā uzmanībā noklausījās abu mākslinieku sniegumos.

V. Z.

ASV BAZNĪCĀS

Čikagas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St., svētdien, 22. oktobrī, plkst. 10.00 svētdienas skola. Plkst. 11.00 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma vecāku un jauniešu sanāksme priekšiesvētes mācību apspriešanai. Māc. A. Rautenšilds.

Aurorā (Ill.), 22. oktobrī, plkst. 3.00 p. p. dievkalpojums; 420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā. Svētdienas skola. Māc. A. Rautenšilds.

IGAUŅU KARAVĪRU DIENAS

Amerikā dzīvojošie igauņu bij. karavīri, kas piedalījušies Igaunijas atbrīvošanas karā, pirmā un otrā pasaules karos, kuplā skaitā pulcējās 7. un 8. oktobrī Lēkvudā, N.J., pie Ņujorkas. Svinīgā aktā igauņu karavīrus apsveica arī amerikāņu Pirmās armijas otrā korpusa pārstāvis pulkv. Rotvels (F. G. Rothwell).

No Vācijas bija ieradies otrā pasaules kara dalībnieks pulkv. A. Rebane (Bruņinieka krusta kavalieris). No Ņujorkas Rebane izbrauca uz Kanadu, kur to aicina Igauņu brīvības cīnītāju apvienība.

LAUKU DARBI NAKTĪ

Padomju lauksaimniecībā nodarbinātos strādniekus Baltijas valstīs šogad sevišķi bieži spiež strādāt arī naktīs. Ne tumsa, ne laika apstākļi netiek ņemti vērā, jo kolchozu un sovchozu vadība katrā ziņā grib sasniegt un pārsniegt plānu un grafiku. Visbiežāk nakts darbos iesaista traktoristus.

VĒLAMA LATVIEŠU JAUNATNES LĪDZDARBĪBA

Ņujorkas latviešu organizāciju padomes sēdē 9. oktbrī, Baltijas Brīvības namā, lielākā daļa laika pagāja, apskatot 18. novembra sarīkojuma izkārtojumu, dažreiz vairāk kavējoties pie sīkumiem. Līdz ar to citiem jautājumiem atlika maz laika.

Kaut arī pēc protokoliem Ņujorkas dziesmu svētku komiteja ir likvidēta un revīzijas komisija to apstiprinājusi, šī dziesmu svētku komiteja vēl darbojas. Kā priekšsēdis prof. P. Starcs ziņoja, tad visas svētku balvas ir izsūtītas, bet svētku komiteja vēl strādā pie pārskata sastādīšanas. Visi materiāli nodoti red. E. Raisteram, kas tos sakopos un izstrādās pārskatu, pēc tam visus materiālus nododot ALA's archīvam.

ALA's Centrālās valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš vairākas reizes ir pārmetis, ka Ņujorkas organizāciju padomei nav sava stipendiāta, līdzīgi kā tas bijis ALA'i. Pēc priekšsēža K. Stankevica domām, ņujorkieši ir citādā stāvoklī kā ALA. Ņujorkas organizāciju padomei nav īrētas telpas birojam, kur šis stipendiāts varētu strādāt. Ņujorkas organizāciju ienākumi ir tikai 18. novembra svētku atlikums, un budžets pagaidām ir tikai 1.000 dolaru, tā kā vismaz pagaidām nav līdzekļu, ar ko varētu stipendiātu algot. Arī prof. P. Starcs domāja, ka ar dažiem simtiem dolaru nebūtu vērts sākt algot stipendiātu. Latviešu jaunatne būtu aicināma darboties latviešu organizāciju valdēs, jo bieži vien nav kandidātu valdes locekļu amatiem. Latviešu akadēmiskai jaunatnei jāinteresējas par nacionālām problēmām. Ja kāds gribētu rakstīt doktora darbu par latviešu problēmām, prof. P. Starcs nāktu palīgā ar materiālu sagādi.

Lai gan Ņujorkas latviešu organizāciju padome apvieno 35 latviešu organizācijas, sēdē nepiedalījās vairāk kā 6, pie kam to pārstāvji nepalika visu sēdes laiku. Ja aizejošos neaizstātu daži vēlāk atnākušie, tad sēdē būtu tikai priekšsēdis K. Stankevics, sekretārs L. Rumaks un kasieris A. Homičs.

V. Irbe.

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER
33 Fairview Blvd., Toronto HO 3-6612
V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, ūdens - eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $ 16.500,-, iemaksa $ 2,500,-. Atlikums uz jaunām 10 gadu obligācijām.

BROADVIEW - DANFORTH: 6 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure. Kopīgā cena — $ 12.500,-, iemaksa $ 1.000,-. Atlikums uz izdevīgām ilgtermiņa obligācijām.

WOODBINE - GERRARD: Atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja, moderna virtuve, eļļas apkure. Kopīgā cena $ 12.000,-, iemaksa $ 500,-. Atlikums uz jaunām ilgtermiņa obligācijām.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

VALENTĪNE HERMANE

ĒNU ROBEŽĀS

STĀSTS

19. turpinājums

Ausma pasmaidīja. Tie, kas bija šeit, nebija mainījušies, pat Lečmoļa teikumi vēl arvien iesākās ar vienu un to pašu „nāvīgi".

Benedikta rūpes bija turēt kancelejas durvis ciet, lai nesaldētu telpu un, varbūt, arī, lai priekšnieks, ja pagadītos iet garām, neredzētu savu darbinieku „gurķošanos", lai gan par pēdējo tagad būtu mazākas bēdas, jo darbs gaidīja darītāju, un to bija kļuvis mazāk. Nebija Irēnas, nebija Anniņas, un, pārlaidusi skatu pustukšai telpai, viņa ievēroja, ka trūka arī Ignāta. Pagaidām negribējās nekā jautāt. Bija labi būt atpakaļ, gribējās ātrāk piesēsties pie pagaidām tukšā galda, kuŗam, kā likās, viņas prombūtnē neviens nebija tuvojies. Un tomēr, noceļot rakstāmmašīnas apsegu, viņa atrada mazu zīmīti, kur rakstītāja siltā sirsnība parādījās kļūdainā pārsisto burtu mudžeklī:

„Mazais, pienācis laiks arī man vismaz mēģināt aizpildīt kādu robu. Pieņēma ātrāk, kā biju domājis, tamdēļ neiznāca atvadīties, bet arī šis nav atvadas. Mēs vēl redzēsimies! Gribēju tikai apsveikt tavu atnākšanu un pateikt, lai tu turētu acis vaļā kā vienmēr, vēl vairāk ,kā vienmēr. Tavs vecais draugs, Ignāts."

Viņas acis neredzēja kļūdas, tās izgaisa silto domu plūdumā. Ignāts bija aizgājis, bet viņa elpa vēl piepildīja pustukšo telpu.

Īsi pirms pusdienu laika Ausmu pārsteidza Zelmas ienākšana. Viņas ienākšana jau nebija nekas neparasts, bet neparasts bija smaids, kas it kā gribēja parādīt viņas prieku par Ausmas atveseļošanos, bet pierādīja gluži pretējo. Sarokojoties, Ausma gan bija atsmaidījusi, bet, skatiem tiekoties, viņai likās, ka Zelmas skats slēpa smīnu, izsmieklu, kaut vēl nebija pienācis īstais laiks atklāties. Viņas nešķīra tikai galds, bet cik liela un dziļa bija plaisa, to viņa atklāja tikai gada tecējums, vēlreiz pierādot, ka nojautas spēj un iespēj daudz, daudz vairāk, kā tikai prāta faktu analizējums, reālie pierādījumi.

Pirmās darba dienas beigu posmā arvien biežāk un biežāk sajuka nogurušie pirksti, līdz Ausma, kaut arī negribot padoties nogurumam, tomēr saprata, ka veltīgi sevi pārpūlēt, pārtrauca cīniņu ar nepaveikto rakstu kaudzītes placināšanu. Nebija atlicis nekas, kas nevarētu vēl pagaidīt, un tikai viņa atcerējās, ka nebija nākusi uz biroju, lai paliktu šeit visu dienu. Daudz, ai cik daudz atzinīgi vārdi! — un tos bija teicis majors Ābele, kas nu reiz atkal bija saņēmis dienas steidzamāko rakstu pārskatei un parakstīšanai pirms darba laika beigām. Viņš vēlreiz kautro sārtuma plūdumu meitenes vaigos, reizē arī redzot to, ka šī jaunava zināja un apzinājās savu vērtību, un tas bija labi, jo ko gan dotu labi darbinieki, kas mocās un nomocās ar mazvērtības kompleksiem?

Pašreizējos apstākļos tam nebija vērtības.

Majors Ābele bija diezgan redzējis skaistas sievietes, bet tikamu labsajūtu spēja izjust tikai tad, ja no tām plūda kāds iekšējs, vārdos neizsakāms spēks, pievilcība. Skaistums, ko palīdzēja uzburt kosmetiskie palīglīdzekļi, viņam likās lēts, liekulīgs un apbrīnas necienīgs. Kamdēļ apbrīnot māņus? Pieklājība noteica savus likumus, ko jo sevišķi vajadzēja ieturēt tai vidē un sabiedrībā, no kurienes viņš bija nācis, bet ne reti ikdienas nepieciešamībā bija arī laba tiesa neciešamības piejaukuma, ko majors bija izbaudījis līdz apnikumam. Tur cilvēku vērtēja pēc iznesības, spožā ietērpa un iznesības, pielāgošanās un veikluma, bet viņš pats, kaut arī necieta jebkāda veida liekulību, bija spiests apspiest riebjuma sajūtu un — apmierinājās ar to, ka bija iespējis vismaz klusēt , taču tieši tas, ka viņš savus ieskatus un uzskatus bija spējis ietīt noslēpumainības plīvurī, — klusumā, viņam sagādāja vēl vairāk brīžu, kad daiļo dāmu ielenkumā viņu izglāba tikai kāda nejaušība un tieši pēdējā brīdī. Viņas visas apvija smaržu viļņi, skatos dega nepieciešamība tikt apbrīnotām, viņu stāja pauda vīru vai mīļāko dienesta pakāpi, pret kuŗu vajadzēja izrādīt cieņu, un vai tam, kas nemācēja, vai negribēja viņas ievērot un paglaimot. Viņš bija priecīgs, patiesi priecīgs par izdevību atrauties no sabiedrības spožākā slāņa un ieelpot tīru, svaigu gaisu tālākā dzimtenes nomalē. Diezgan viņš bija redzējis liekulīgas romantikas, lai pats meklētu izklaidi. Viņš tikai brīnījās par to, cik sievietes var būt un ir vienādas vispārējā plāksnē. Arī šeit, jā, arī šeit uz viņu vērsās aicinoši skati, kas, atbalsi neguvuši, drīz vien pievērsās citu, tikpat spožu, ja ne vēl spožāku uniformu nesējiem. Varbūt viņu gaume un māka kosmētikā vēl nesniedzās to māsu mākulības robežās, tad tomēr, nepieciešamība ievērošanai un apbrīnošanai bija tāda pati, tikai izdevību bija daudz mazāk. Viņa locekļos tikami iepludu patīkams pārsteigums, vērojot Ausmas kautro sārtumu. Tiešām? Vai tiešām bija sievietes, kas varēja nosarkt?

— Negribot viņa skats ieslīdēja viņas nolaistajos acu plakstos, kas slēpa visu, kas bija neklāt, viegli pārslīdēja sejai, kur nemanīja pat vieglāka pūdera kārtiņu, lūpām, kam vēl nebija pieskāries zīmuļa asinainais sarkanums, kur vēl nemanīja skūpsta gaidpilnās trīsas, un atkal ieslīdēja savu izbrīnu, novēršot skatu.

„Priecājos, ka esat atkal vesela, — majora vārdi bija mierīgi, klusi, pat ne ar mazāko pieskaņu, kas norādītu pēdas, kur bija iemaldījies acumirkļa domu gājiens.

„Ilgāk nepaliekat, — ejiet vien mājās," — viņš bija norādījis Ausmai iet, lai gan kaut kur krūtīs dega vēlēšanās, lai viņa paliktu mazliet ilgāk. Neizteikto aicinājumu viņa neredzēja, droši vien tāpēc, ka meitene brīdi nepacēla plakstus, un viņu pārsteidz Ausmas vārdi:

„Priekšnieka kungs, — jūsu rīkojumā pēdējie divi paragrafi ir sajaukti kārtībā. Es būtu pārrakstījusi, bet baidījos, ka sajuktu vēl vairāk." Viņa jutās vainīga niecīgā kļūdā, par ko atzinās, bet nemeklēja attaisnojuma. Viņa bija pienākusi tuvāk un noliekusies pāri rakstu sagrupējumam, meklēja jau minēto rīkojumu, lai pati parādītu tieši, kur un kā bija paragrafu kļūdainais ieraksts, pat nenojaužot, ka šajā mirklī majora Ābeles domas vēl dziļāk ieslīdēja nolieptā laukā, turpinot pirmītējās pēdas. Viņas elpa kā viegla vēsmiņa brīžiem pieskārās viņa vaigam, svaiga, tīra, bez mazāko smaržu piejaukuma. Tā gribējās pievērt acis, lai izjustu vēl dziļāk svaigumu, kas dvesa no šīs meitenes tuvuma, — bet skats nevarēja atrauties no viegli viļņojošām krūtīm, kas cēlās un grima ar katru elpas vilcienu tik tuvu, tuvu . . . Vai arī viņa, — arī viņa jau mācētu būt sieviete - kārdinātāja? Bet jau nākošā mirklī Ausma atkal stāvēja taisna, vingra, nopietni un nogaidot.

„Ejiet vien, ja vajadzēs, pārlabosiet rīt un paldies!" — viņš pats pabrīnījās par savu vārdu mierīgo plūdumu, par savu savaldību. Kā ienākusi, tā viņa arī izgāja viegliem, gandrīz nedzirdamiem soļiem, un aizejot nebija pat atskatījusies...

13.

Līdz ar Austra aizbraukšanu Ieleju iemītnieki atsāka savas ikdienas gaitas. Bija izgaisusi draiskulīgā jautrība, kas bija Austra neatņemamais pavadonis, vienalga, kur viņš parādītos, tās vietā iestājusies nopietnība. Dzīve ritēja ikdienas līdzsvarā,par cik to neizjauca kaŗa baismīgās ēnas, kas stiepās tālu no frontes līnijām, dziļi Latvijas robežās. Bandītu posta darbi, kas uz laiku bija it kā rimušies, atsākās atkal. Tas nenotika negaidīti, tieši pretēji, visi zināja, ka sāksies atkal baigo notikumu virkne, tikai nezināja tieši, kad un kur. Uz laiku bandītus bija apturējusi dziļā ziema, un vienu no rosīgākām grupām iznīcinājis Edgars Ziediņš ar zēniem, taču šī grupa nebija vienīgā, kas strādāja savu posta darbu piefrontes joslā. Iznīcināto vietā drīz vien parādījās citas grupas, kas vēl nežēlīgāk un draudsmīgāk „izrēķinājās" visu zemju prolētu tētiņa Staļina vārdā ar tiem, kas šo tētiņu neatzina un nebija vēlējušies palikt par tā paklausīgiem bērniem.

Ausmas saslimšana bija atstājusi arī savu svētību, kuŗu nebūtu panākuši pat gudrākie plānojumi. Bez tiešās nepieciešamības, Austris nekad nebūtu pieņēmis sev pienākušo atvaļinājumu, bet nu to bija izmantojis visā pilnībā. Darba vietā viņš atgriezās spirgts, sen aizmirstās enerģijas un spara dzirkstīgumā. Nopietno sirds slimību viņam atgādināja tikai ārsta iedotās niecīgās zāļu ripiņas, kas glabājās mazā kārbiņā. Mazie, sīkie nieciņi, kas sevī ietvēra vienīgo ieroci pret nāves tumsu, bet cik ilgi? Austra spēkus bija saudzējuši arī retāki apgaitu izbraukumi, kas atkarājās no bandītu darbības rosmes. Caur logu viņš vēroja, kā plaka dziļās sniega kupenas saules staru siltos pieskārienos. Ziemas valdīšana tuvojās beigu posmam, tās vietā Ieleju piekalnēs, droši vien, jau plauka pirmie pavasaŗa vēstneši, mazie, tumšzilie ziediņi. Jaunekļa domas ieslīdēja tik nesenās un tomēr šķietami tik tālās bērnības dienu atmiņās, kad abi ar māsu bija steigušies nest mājās pirmās vizbulītes. Atmiņās atplauka mātes priecīgais smaids un bāriens par sabristām kurpēm, nosmērētām drēbēm . . . Pēc tam plauka pūpoli, jo sevišķi skaisti tieši grūtāk sasniedzamos zaros, kas pārliecās Ritupes ūdeņiem... Arī pūpoli saistījās ar dažiem neaizmirstamiem mirkļiem, kas toreiz nemaz nebija tik gaiši ,bet tagad izraisīja smaidus. Nereti viņš ar Ausmu bija izbaudījuši Pūpolu svētdienas rīta ceremoniju ilgi pirms svētdienas, nedzirdot tēva smaidošo „Apaļš kā pūpols...", bet gan mātes „Es jums gan... kāps kokos, — kamēr vienreiz noslīks..." Nevarētu teikt, ka noslīkšana palu ūdeņos būtu bijusi neiespējama, jo Ritupes ūdeņi pavasaŗos pārplūda, to tecējums bija straujš un varēja būt bīstams. Jā, varēja, bet nebija....

Kā pavasars tagad bija atnācis nemanot, tā bija aizgājuši gadi, atstājot atmiņu pēdas, kuŗas nespēja izdzēst nekas. Cilvēks ir izgudrojis dzēšamo gumiju, kas izdzēš rakstos to, kas tur nepatīk, vai neiederas, — kamdēļ neviens nav atradis līdzekli, kā izdzēst atmiņas? Gribas spēks? Kas gan ir gribas spēks? Sevi piespiest kaut ko darīt, vai nedarīt fiziskā plāksnē, tas dažreiz izdodas, bet garīgā plāksnē? Var izlikties sevis un citu maldīšanai, bet tā ir tikai pašapmānīšanās, krāpšana... Vai visa dzīve ir uzcelta uz maldu pamatiem?

No pārdomām Austri iztrauceja steidzīgi soļi, vēl steidzošāks pieklauvējums, uz kuŗu pat negaidot atbildi, nācējs plaši atvēra durvis:

(Turpinājums sekos)

ZILĀ APLOKSNE
Stāstījums par Latvijas pretizlūkošanas aģentu bīstamajām gaitām.
280 lapas puses, glīti iesieta, cena $ 3.75.
Pieprasiet savā grāmatnīcā vai pasūtiniet apgādā
TĒVIJAS SARGS,
10 Widmer St., Toronto 2-B, Ont. Canada.

GENERALKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5910 VICTORIA AVE., APT. 16

KĀ PAZĪT KOMŪNISTU AĢENTU

Vācu „Sicherheitsdienst", amerikāņu FBI un Kanadas jātnieku policija ir izdevuši rakstus, kuŗos norāda, kā atšifrēt komūnistu aģentus dažādu tautību sabiedrībā. Protams, šie norādījumi ir derīgi, kā to izdevēji aizrāda, tikai dažus gadus, jo komūnisti savu taktiku maina apmēram pēc katriem pieciem gadiem.

Pēc šiem norādījumiem, latviešu komūnistu aģentam būtu jāizskatās apmēram šādam:

Aģents tiek izmeklēts parasti no godkārīgiem, kā arī mantkārīgiem cilvēkiem. Par pakalpojumiem tiek maksāts, bet maksa ir ļoti zema, salīdzinot ar to, ko pārējās, brīvās tautas maksā saviem ziņu sniedzējiem. Par ziņu sniegšanu atsevišķā tautības etniskā grupā tie saņem 10 — 20 dolarus mēnesī.

Aģentu izmeklē parasti no vidējās izglītības cilvēkiem, kuŗiem kaut kas dzīvē nelaimējies — vai nu nesekmējies skolā, darbā, vai sabiedrībā strādājot.

Aģentam ir uzdots atklāti nomelnot Rietumu ekonomiju, polītiskos gājienus; sevišķi slikti viņam jārunā par Rietumvāciju. Padomju Savienību viņš atklāti neslavē, vienīgi slēgtā sabiedrībā uzstājas kā sociālisma aizstāvis, sevišķi nopeļot tos, kas it kā taisoties klāt kapitālistiem. Tiem, kam baznīca ir svēta lieta, aģents par to nekā slikta neizsaka; dažreiz pat pats ieņem dažādus amatus draudzēs, bet tad gan cenšas sašķelt draudzes locekļus, dāmu komitejas. Ja kādā vietā divas vienāda tipa draudzes, tad aģenta uzdevums kūdīt vienu pret otru.

Laicīgās organizācijās aģentam atļauts piedalīties, pat ieņemt amatus, bet tikai tādā gadījumā, ja tas var uzsākt ārdīšanas darbu. Katrā ziņā aģentam jāboikotē latviešu un igauņu kaŗavīru organizācijas, stāstot dažādas nepareizības par viņu darbību un uzskatot viņus par vācu līdzskrējējiem.

Aģentam savā pusē jāpiesaista visi atsevišķie godkārīgie cilvēki, neizslēdzot augstāk izglītoto aprindas, bet sevišķi uzsveŗot t. s. pusizglītotos, kas visi pēc dabas esot godkārīgi, un tie nu viņam jāslavē, cik iespējams.

Ar visiem līdzekļiem viņam jāiespiežas jaunatnes vadībā. Ja jaunatnē vadību un darbošanos kāds viņam grib atņemt, tad te var lietot visus līdzekļus, lai to neizlaistu no rokām. Ja daļa jauniešu aģenta norādījumiem neklausa, tad tie jānomelno, jāstāsta, ka tie ir nespējīgi, pavirši, vienaldzīgi u.t.t.

Ja iespējams, aģentam jārūpējas, lai presē pēc iespējas mazāk iekļūtu ziņas, kas kompromitē komūnistu darbību. Ar visiem spēkiem tam jāseko jeb pat jāvada vietējie ziņu biļeteni draudzēs un biedrībās, un jāraugās, lai pēc iespējas tajos tiktu kurināts naids sabiedrībā.

Pēc ārējā izskata katrs aģents ir kluss un nosvērts; izrāda lielu interesi par tautiskām lietām, literātūru, tautas gara mantām un paražām. Ja vajadzīgs parādīt savu nostāju kā īstam sabiedrības loceklim, aģentam atļauts pat uzstāties sabiedriskās sanāksmēs un izteikt sliktas frazes pret komūnistiem, bet tikai tādā gadījumā, ja tas notiek lokāli un nevis kādas trimdas valsts mērogā, kā, piem. visu Savienoto Valstu vai Kanadas, no krasta līdz krastam, apjomā.

Cik tādu ir mums? Vai tādi ir? Kurš ir tas? ir jautājumi, kuŗus mēs nekad īsti neesam gribējuši, un neesam arī varējuši atrisināt.

Pats.

KRIEVI NELIKUMĪGI AIZTUR PASTU

ASV kongresa loceklis Kaninghams (rep. no Nebraskas) nosūtījis telegrammu prezidentam Kenedijam, ieteicot protestēt Vispasaules pasta apv-bas sanāksmē Tokio pret to, ka Padomju Savienība aiztur starptautisko pastu. Pasts, ko sūta no ASV uz Padomju Savienību, tiek cenzēts, aizkavēts, un dažos gadījumos atsūtīts atpakaļ, vai iznīcināts, adresātam nezinot.

„Tas ir apkaunojoši", saka Kaninghams, „ja mēs masveidīgi piegādājam lielus daudzumus komūnistu propagandas, ko iesūta mūsu zemē, kamēr tie tur nepiegādā visu pirmās klases personīgo pastu, ko atsevišķi cilvēki mūsu zemē sūtījuši uz Padomju Savienību"

A. Z.

DEJU STUDIJA
N. SCHWANEBACHS,
985 BROADVIEW AVENUE, Mortimer stūrī.
HO 1-4110 — TORONTO.
Jūs iemācāties ātri un lēti
★ FOKSTROTU
★ LĒNO VALSI
★ VALSI
★ TANGO
JIVE, MAMBO, SAMBA, RUMBA CHA-CHA-CHA.
PRIVĀTSTUNDAS
PIETEIKŠANĀS un IZZIŅA KATRĀ LAIKĀ.

PIRTS GARS

Ja jūs moka kaulu sāpes, krustos iemeties lauzējs, ceļgals stīvs, vai vienkārši naktīs nenāk, dienās nāk miegs, ēst negaršo, svars pieņemas — sēstieties savos spēkratos vai apakšzemī, un dodieties pa Jangu uz ziemeļiem. Janga un Finča ielu krustojumā ir tikko atvērta somu pirts: Finlaks. Vakar tur sautējos un pēros. Īsumā pastāstīšu, kā man veicās, laikus piemetinot: kā no jauna piedzimis, kad no pirts tu iznācis!

Jau pie ieejas Finlaksā, pa lielajiem stikla logiem redz puķu kurvjus, jo šī veselības iestāde tikai nesen atklāta, pirms četrām dienām kungiem, ar šovakaru dāmām. Priekštelpā balti tērpta, gaišmataina somiete sveic aiz saņēmējas galda. Pretim nāk viena no īpašniecēm, Eila, arī somiete — žirgta, laipna, veselīga ziemeļniece, uzaugusi kādā no Ontario somu kolonijām. Dziļāk jaunatklātās pirts telpās ejot, pretim smaida trīs masieres: somiete, latviete, angliete. Atpūtas telpā mums ierāda ērtus drēbju skapīšus, to durvis atveŗot, atrodam kā sestdienas vakaram noliktus: spodru palagu, divus dvieļus, papīra čības un ziepes. Nometam apģērbus, tinamies baltos palagos un sekojam baltajai Eilai uz dušu telpu. Sienmalā spaiņi, bērzu lapu slotas, koka ķeblīši, tālāk modernas un ērti pielietojamas dušas, dvieļu un palagu uzmetināmais sienmalā. Pirms sākam apsmidzināties, ziepēties, īpašniece atveŗ pirts durvis un, sutīga karstuma apņemtas, vērojam trijstāvu lāvas gar sienu, elektriski karsējamo pirtskrāsni ar akmeņu kaudzi čuprā; auklu virs lāvas, kas paraujama, ja vēlas „uzmest garu". Eila rauj auklu un griestos iestiprinātais ūdens pievads atveŗas un aplej karstos akmeņus tā, ka garaiņi šņākdami ceļas, izklīst un karsē. Sienmalā auksta ūdens vads tiem, kam karstumā pagurst sirds.

Guļam augšējā lāvā, sviedri iztiet no porām, noraso piere. Sākam viena otru nopērt, rakstā sitot ar labi karstā ūdenī izsautētām, smaržīgām bērzlapu slotām. Kanadietes brīnas: kāds no tā labums, vai svars krītas? —

Smiedamies stāstām, ka tāda izpēršanās visas kaites kā ar roku atņem. Kur mēs to mācījušās? — Atkal stāstām par pirti mājās, Latvijā. Vai tā bijusi uz mata tāda kā šī? — Nu, nē taču! Pelēka baļķu ēciņa, reizēm salmu, reizēm lubu jumtu, laukakmeņu krāsni; no upes, vai ezera, pirtsakas ar nēšiem sanestu ūdeni kubulā, lielajā katlā uz krāsns čupra. Tumša, silta, šķirbainu dēļu grīdu, vējainu priekšnamu, — bet ar Māras svētību ik pažobelē, šķirbā, paksī. Pēc krietnas izsautēšanās, izpēršanās, nomazgāšanās, jaunākie ļaudis skalojas, peldus metoties tuvējā upē, ezerā; ziemā pat sniegu kupenā . . .

Tikko esam apklusušas, jaunākā kanadiete iet pēc slotas — abas ar māti pēršoties. Spiedzieni, smiekli, izbrīna saucieni. Bet mums nu diezgan karsēšanās, ejam dušu telpā zem smidzinātājiem mazgāties. Sausināmies, un tinušās baltos palagos atgriežamies atpūtas telpā, lai laistos gulus uz ērtajām lāviņām, kamēr masiere sauks.

— Jums muskuļos jūtams sastraukts nogurums, es masēšu nomierinoši, — saka baltā sieviete ar laitītājas rokām, kas eļļaini glāstīdamas uzmeklē, izknibina it muskuļa cīpslu, to it kā iestiprinot īstajā vietā. Glaudieni, kņudoši kniebieni, plikšēšana — vēl un vēl, līdz labs gurdenums uzmācas līdzīgi miegam. Nav vairs jāatslābina muskuļi, tie atlaidušies un nomierināti: pēršanās, mazgāšanās un masāža darījušas savu. Klusa telpa, pārsegs acīm pret gaismu, pilnīgs miers un atpūta, pirms aizejot pateikties par pirts gara svētību — kā senāk, mājās, kad uz istabu bija ejams pa rasainu līčmalu vasarā; pa iemītu taciņu, caur kupenām, ziemā . . .

Sakot paldies Eilai, smaidošai somietei, solos teikt latviešiem, cik svētīgi ir pērties somu pirtī Finlaks. Mēs esam no tā paša Eiropas ziemeļu stūŗa, dzīvesziņa mums diezgan radnieciga, kaut teicienu par veselu garu veselā miesā mēs it kā esot aizguvuši no senajiem grieķiem. Taču, tie nepazina pirti, vismaz ne tādu kā mēs, ziemeļnieki: kur sievas gāja laist pasaulē dēlus un meitas, kur saime nomazgāja un izpēra nedēļas darba sviedrus, kur vecajie izsautēja kaulu sāpes un dūrējus. Ne no baļķiem celta, bet moderna, ar Eilas vīra Blūma izgudrotu elektrisko krāsni, kur ar auklas paraušanu uzmest garu — ir šī somu pirts. Bet mēs jau arī neesam tie paši. Tikai pirts gars vēl ir tas pats.

Veto.

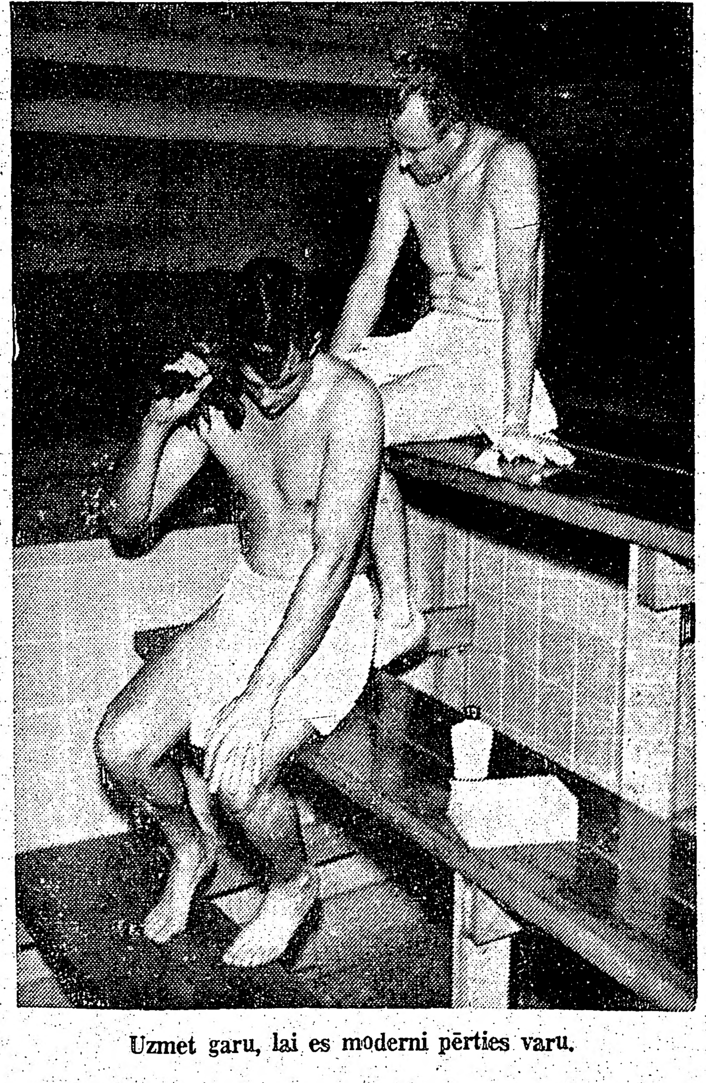

Uzmet garu, lai es moderni pērties varu.

Apmeklējiet FINLUX
jaunatvērto moderno SOMU SUTU PIRTI — dušas, lāvas, bērzu zaru slotas.
Speciālistu masāža. ● Kopīgas telpas un privāti nodalījumi.
DĀMĀM: Pirmdienās un ceturtdienās no plkst. 12.00 dienā līdz 12.00 vakarā.
KUNGIEM: Otrdienās, trešdienās, piektdienās un sestdienās no plkst. 12.00 dienā līdz plkst. 12.00 naktī.
Svētdienās no plkst. 10.00 rītā līdz 6.00 p. p.
INFORMĀCIJAI zvanīt tel. 222-2141.
YONGE - FINCH PLAZA, WILLOWDALE.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST. W., TORONTO. TEL. LE 6-8183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶĀS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMUS.
● Turpat dabūjami BILŽU LOGĀTI. ●

LATVIEŠU MEDNIEKU un MAKŠĶERNIE
KLUBA TORONTO
sezonas atklāšanas
BALLE
21. oktobrī, plkst. 7.30 vakarā,
Columbus Hall telpās, (Sherbourne / Lind
Sarīkojumu kuplinās: Kanadas jauniešu bal
apvienības audzēkņi D. VORPAS vadībā.
Pilna bufete. ★ Dejas spēlēs Vācu deju ka
Ieeja $ 1.50 KLUBA VA

RUDENS BALL
š. g. 28. oktobrī, plkst. 7.30 vakarā,
skaistajā Stamford Legion Hall, 2101 Nort
(Starp Main Str. un Drumond Rd., General H
tuvumā).
● LABA DEJAS MŪZIKA
● BUFETE ●
Ieeja $ 1.50 no personas (ieskaitot galdiņu).
Visus laipni ielūdz:
DV NIAGARA FALLS NODAĻA
JAUNATNES PULCIŅŠ „DZIRKST

ANITAS GRIGALS ĒRĢEĻU KONC
22. okt., plkst. 8 vak., pēc vakara dievkalp
Anglikāņu baznīcā, Kingston Rd. / Woo
Ieeja brīva.

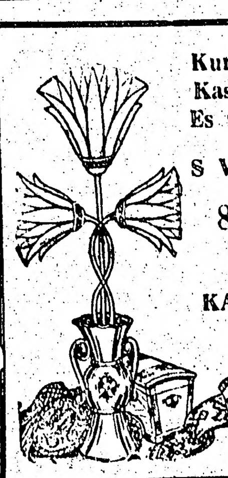

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIED
802 Bathurst ielā, pie Bloo
tel.: LE 3-3884, Toront
KANADAS DAIĻAMATNIEKU SA
SALONS.
LOTUS

SWISS CANADIAN MEAT & SAUSA
VEIKALS,
1622 un 1148 Bloor St., W., Toront
Piedāvā jums visāda veida gaļas izstrādājumus, k
gaļu, dažādu šķirņu desas, uzkožamos, delikateses
liela saldumu izvēle. Laipna apkalpošana. Runājam

● Nekustamu īpašumu
● Reģistrēts obligāciju
Alfrēds STIK
Toronto Real Estate Boar
Pakalpojam visā Metro
to pilsētā un tās ap
Alberts UZĀNS HO
Ralph LUCCETTA R
Lita STIKUTS HU
BIROJS HU
189 Balliol St., To

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

DRĒB
A. S
128 CLAI
pie S
Tel. RO 2-13

LATVIJAS AMERIKĀ
MODE
SPIEST
TORON
PIEŅEM VISĀDA VEIDA
IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJ
● LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KA
● VIZĪTKARTES,
● DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZI
● KONCERTU PROGRAMMAS,
● SARĪKOJUMU BIĻETES,
● PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
● GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
● VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLO
u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONT
ONT., CANADA. TEL.: EM
● Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

...IET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

... GERRARD: Atsevišķa 6 ista- ...māja, moderna virtuve, eļļas ap- ... $ 12.000,-, iemaksa $ 500,-. At- ... ilgtermiņa obligācijām.

...EKIEM UZ 3 GADIEM UZ ...Ā IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

...TU AĢENTU

lai pēc iespējas tajos tiktu kurināts naids sabiedrībā.

Pēc ārējā izskata katrs agents ir kluss un nosvērts; izrāda lielu interesi par tautiskām lietām, literatūru, tautas gara mantām un paražām. Ja vajadzīgs parādīt savu nostāju kā īstam sabiedrības loceklim, agentam atļauts pat uzstāties sabiedriskās sanāksmēs un izteikt sliktas frazes pret komūnistiem, bet tikai tādā gadījumā, ja tas notiek lokāli un nevis kādas trimdas valsts mērogā, kā, piem. visu Savienoto Valstu vai Kanadas, no krasta līdz krastam, apjomā.

Cik tādu ir mums? Vai tādi ir? Kurš ir tas? ir jautājumi, kuŗus mēs nekad īsti neesam gribējuši, un neesam arī varējuši atrisināt.

Pats.

DEJU STUDIJA

N. SCHWANEBACHS,

985 BROADVIEW AVENUE, Mortimer stūrī.

HO 1-4110 — TORONTO.

Jūs iemācīties ātri un lēti

- ★ FOKSTROTU
- ★ LĒNO VALSI
- ★ VALSI
- ★ TANGO

JIVE, MAMBO, SAMBA, RUMBA CHA-CHA-CHA.

PRIVĀTSTUNDAS

PIETEIKŠANĀS un IZZIŅA KATRĀ LAIKĀ.

Sakot paldies Eilai, smaidošai somietei, solos teikt latviešiem, cik svētīgi ir pērties somu pirtī Finlaks. Mēs esam no tā paša Eiropas ziemeļu stūŗa, dzīveszina mums diezgan radnieciga, kaut teicienu par veselu garu veselā miesā mēs it kā esot aizguvuši no senajiem grieķiem. Taču, tie nepazina pirti, vismaz ne tādu kā mēs, ziemeļnieki: kur sievas gāja laist pasaulē dēlus un meitas, kur saime nomazgāja un izpēra nedēļas darba sviedrus, kur vecajie izsautēja kaulu sāpes un dūrējus. Ne no baļķiem celta, bet moderna, ar Eilas vīra Blūma izgudrotu elektrisko krāsni, kur ar auklas paraušanu uzmest garu — ir šī somu pirts. Bet mēs jau arī neesam tie paši. Tikai pirts gars vēl ir tas pats.

Veto.

...moderni pērties varu.

LATVIEŠU MEDNIEKU un MAKŠĶERNIEKU KLUBA TORONTO

sezonas atklāšanas

BALLE

21. oktobrī, plkst. 7.30 vakarā, Columbus Hall telpās, (Sherbourne / Linden).

Sarīkojumu kuplinās: Kanadas jauniešu baleta apvienības audzēkņi D. VORPAS vadībā.

Pilna bufete. ★ Dejas spēlēs Vācu deju kapella.

Ieeja $ 1.50 KLUBA VALDE.

RUDENS BALLE

š. g. 28. oktobrī, plkst. 7.30 vakarā, skaistajā Stamford Legion Hall, 2101 North Str.

(Starp Main Str. un Drumond Rd., General Hospital tuvumā).

● LABA DEJAS MŪZIKA ●

● BUFETE ●

Ieeja $ 1.50 no personas (ieskaitot galdiņu).

Visus laipni ielūdz:

DV NIAGARA FALLS NODAĻA un JAUNATNES PULCIŅŠ „DZIRKSTELE".

ANITAS GRIGALS ĒRĢEĻU KONCERTS

22. okt., plkst. 8 vak., pēc vakara dievkalpojuma Anglikāņu baznīcā, Kingston Rd. / Woodbine.

Ieeja brīva.

Kur pēkšņi izgalsa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .

SVEICIET AR ZIEDIEM!

802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas, tel.: LE 3-3884, Toronto.

KANADAS DAIĻAMATNIEKU SAVIENĪBAS SALONS.

LOTUS

SWISS CANADIAN MEAT & SAUSAGE VEIKALS,

1622 un 1148 Bloor St., W., Toronto.

Piedāvā jums visāda veida gaļas izstrādājumus, kā žāvētu gaļu, dažādu šķirņu desas, uzkožamos, delikateses. Tāpat liela saldumu izvēle. Laipna apkalpošana. Runājam vāciski.

- ● Nekustamu īpašumu aģentūra
- ● Reģistrēts obligāciju birojs.

Alfrēds STIKUTS

Toronto Real Estate Board biedrs.

Pakalpojam visā Metro Toronto pilsētā un tās apkārtnē.

Alberts UZĀNS	HO 5-2892
Ralph LUCCETTA	RU 7-9947
Lita STIKUTS	HU 1-7103
BIROJS	HU 1-0431

189 Balliol St., Toronto 7.

NOTARS

OSKARS PERRO

pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

DRĒBNIEKS

A. SILAVS

128 CLAIRTON CR. pie Scarlet Rd.

Tel. RO 2-1370, Toronto.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:

- ● LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- ● VIZĪTKARTES,
- ● DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- ● KONCERTU PROGRAMMAS,
- ● SARĪKOJUMU BIĻETES,
- ● PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- ● GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- ● VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.

● *Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.*

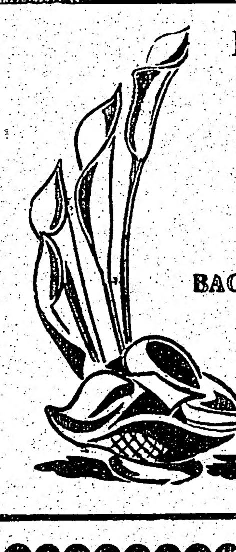

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

CALLA

727 Danforth Ave., Toronto.

HO 6-9911.

BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM. ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.

TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.

PIEGĀDE MĀJĀS.

IMANTA

Beidzot ar prieku varam ziņot, ka sagatavošanā esošā virspulkveža

ARTURA SILGAIĻA

grāmata

LATVIEŠU LEĢIONS

iznāks 1962. gada sākumā.

Šis ir jauns darbs mūsu militārajā literātūrā ar neaizstājamu vēsturisku nozīmi, kas sīki dokumentē Latviešu leģiona cīņas un raksturo tā lomu otrā pasaules karā, pierādot, ka latviešu karavīrs ir cīnījies ne par ko citu, kā par brīvu Latviju.

Grāmatas autors A. Silgailis ir bij. iekšlietu ģenerāldirekcijas personāla departamenta direktors, tātad aktīvs liecinieks un apspriežu dalībnieks tiem notikumiem, kas lika piedzimt latviešu leģionam. Arī viņa leģionā ieņemtie atbildīgie amati — 15. div., un īslaicīgi arī 19. div., — kājnieku priekšnieks, un kopš 1944. g. vasaras ģenerālinspekcijas štāba priekšnieks — ir devuši viņam iespēju soli pa solim izsekot latviešu vienību kaujas gaitām, ieveidojot tās vispārējā ainā, un līdz ar to nododot latviešu tautas rīcībā jaunu paliekamu liecību par tās brīvības gribu.

Savā darbā autors aplūko: Latv. leģiona tapšanu; 2. brigādes formēšanu un cīņas līdz atiešanai no Velikajas upes pozicijām; 15. div. formēšanu; aizstāvēšanos Velikajas upes pozicijās; aizstāvēšanos Bardovo - Kudevera pozicijās; atiešanu uz Vidzemes kaujas lauku; Vidzemes kaujas; Kurzemes kaujas; vācu gaisa spēkiem pakļautās vienības; ģenerālinspekcija; leģiona komplektēšana; leģiona apgāde; atalgojumi; sanitārā aprūpe; tiesas lietas un nacionālā aprūpe.

Darbu papildina kaujas shēmas, kartes un jau tagad ap 200 foto attēlu.

Grāmatas illustrēšanai apgāds IMANTA aicina bij. Leģiona karavīrus un citas personas, kuŗu rīcībā ir šeit uzskaitīto vienību un viņu gaitu attēli, aizdot tos apgādam, event. pret atlīdzību, uz īsu laiku klišeju izgatavošanai. Attēliem otrā pusē uzrakstāma atzīme par tajos redzamām personām, vienībām, laiku un vietu, kā arī iesūtītāja vārds un adrese. Aizdoto attēlu atpakaļsūtīšana uz apgāda rēķina garantēta. Lūdzam iesūtīt nekavējoties.

— — — — — — — —

Līdz ar šo apgāds IMANTA izsludina s u b s k r i p c i j u uz šo darbu, kuras termiņš Eiropā — 1961. g. 30. nov., ārpus Eiropas — 1961. g. 20. dec.

Subskribentu vārdus īpašā sarakstā pievienos grāmatai. Lūdzam pasūtinājumam pievienot daļas maksu: $ 5.00, DM 20.00, sd. 35/-, Asd. 45/-, Zkr. 25.00. Subskribentiem cena būs 20 proc. lētāka nekā brīvajā tirgū. (Brīvā tirgus cena būs $ 7.00 — $ 8.00, atkarībā no bilžu skaita).

LATVIEŠU LEĢIONS iznāks, kā jau teikts, 1962. gada sākumā vienā, liela formāta grāmatā un pienācīgā techniskā apdarē.

Apgāda I M A N T A jaunākie izdevumi

O. Freivalds

LATVIEŠU POLITISKĀS PARTIJAS 60 GADOS

mūsu politiskās dzīves vēstures dokuments, kāda mums nav bijis, un kas vēl nepieciešamāks visiem tiem, kam Baltijas telpa interesē. Daudz statistisku datu un illustrāciju. Pieminēti ap 500 mūsu politisko darbinieku. 240 lapp.

Cena: $ 3.90, sd 25/6, Asd. 34/-, DM 13.60, Zkr. 19.50, Dkr. 25.00.

Jānis Širmanis

V A K A R A V I E S I

32 pasakas bērniem. 24 Anša Bērziņa illustrācijas, 210 lapp. Iemīļotais jaunatnes rakstnieks gādājis par skaistu lasāmvielu mūsu jaunākajai paaudzei. Lai piemēram tikai daži no „vakara viesiem" — tur pasakas par gaiļu cīņu, par Jānīša skolas somu, par Fordiņu un līdaku, Lakstīgalu un vilku, Karaļa gredzenu, Skudrām u. d. c., ko mātes un vecmāmiņas var lasīt priekšā mazajiem, bet tie, kas paši jau prot lasīt, kļūs draugos ar J. Širmaņa viesiem.

Cena: $ 3.60, sd. 23/6, Asd. 31/-, DM 12.50, Zkr. 16.75, Dkr. 22.50.

Zenta Mauriņa

D I V A S K U L T Ū R A S S A K N E S

Eseja

Luksa izdevums uz rokas lējuma papīra. Atlikuši no šīs grāmatas vairs tikai nedaudz eksemplāru. Ja vēlaties šo mūsu ievērojamās esejistes jaunāko grāmatu, pasteidzaties.

Cena: $ 2.40, sd. 15/6, Asd. 20/-, DM 8.80, Zkr. 11.50, Dkr. 14.00.

L A T V I E Š U K A L E N D Ā R S 1962.

Populārais kabatas formāta kalendārs. Plašs kristāmvārdu saraksts. Pilnīgi jauns adrešu saraksts. Daudz jauna teksta. Mēru, svaru un temperātūru salīdzināšanas tabulas, dažādi praktiski padomi.

Cena: $ 0.75, sd. 4/-, Asd. 5/-, Dm 1.95, Zkr. 3.00, Dkr. 3.75.

P A Z Ī S T I L A T V I J U !

Saliekama spēle katrai mājai, lielam vai mazam, sveštautietim vai latvietim! To pierādīja sacensība Latvijas kartes salikšanā Eiropas latv. jaunatnes savienības VIII kongresā, kur aizrautīgi kartes salikšanā sacentās visi, bez gadu izšķirības. Ja uzvarēsiet spēlē, būs no jauna dzīvā atmiņā Latvijas ģeografija un pati Latvija.

Cena: $ 2.25, sd. 12/9, Asd. 16/6, DM 7.50, Zkr. 9.75, Dkr. 12.50.

Pērkot sacensībai 2 spēles: $ 4.00, sd. 23/-, Asd. 30/-, Dm 13.50, Zkr. 17.50, Dkr. 22.00.

Subskribenti pieteicami (iesūtot lūgto samaksu) un jaunās grāmatas dabūjamas zemāk minētās grāmatnīcās, arī citās latviešu grāmatnīcās:

KANADĀ:

DV grāmatnīcā, 123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont., Canada.
DV Norandas nod. grāmatnīcā, 30 "B" Ave., Noranda, P.Q., Canada.
Mr. M.Štaūvers, 13 Clayton Dr., St. Vital, Winnipeg 8, Man., Canada.
Montreālas latv. grāmatnīcā, Mr. V. Ozols, 4622 Esplanade Ave., Montreal, Quebec, Canada.

SAV. VALSTĪS:

"Grāmatu Draugs", 232, 76th St., Brooklyn 9, N.Y., USA.
Mr. V. Irbe, 87, Ellwood Street, New York 40, N.Y., USA.
Latviešu grāmatnīca, Oļģerts Dīķis, R. 2, Waverly, Ohio, USA.
Mr. R. Krūklītis, 511, Charles Street, East Lansing, Mich., USA.
Mrs. A. Pakulis, 1512, No. 39th Street, Seattle 3, Wash., USA.
Cikagas ev. lut. draudzes grāmatnīcā, 5015, W. Ferdinand Street, Chicago 44, Ill., USA.
Mr. A. Kalnājs, 711-719 W. Willow Street, Chicago 14, Ill., USA.
Mr. O. Akmentiņš, P.O. Box 48, Dorchester 22, Mass., USA.
Mr. J. Ezergailis, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio, USA.
Mr. J. Paucītis, 4915, Taylor Street, Bladensburg, Md., USA.
DV grāmatnīca Bostonā, 11, Newbern St., Jamaica Plain 30, Mass.
Mrs. B. Krastiņa, 228, South St., Apt. 7, Jamaica Plain 30, Mass.
Mr. J. Krēsliņš, 3052, Bainbridge Ave., Apt. 5A, New York 67, N.Y.
DV grāmatnīca, Mr. G. Osītis, 443, 26th Ave., Longview, Wash., USA.
Mr. R. Ziediņš, 500 A Street, Lincoln 2, Nebraska, USA.
Ev. Lut. Jāņa draudzes grāmatu galds, Mrs. V. Kalniņa, 903, So. 47th Street, Philadelphia 43, Pa., USA
Mr. J. Mežulis, Latviešu grāmatas, Chaplin, Conn., USA.
Mr. J. Porietis, 16, Centre Street, Roxbury 19, Boston, Mass., USA.
Mr. J. Sakne, 638, Catherine Street, Syracuse 3, N.Y., USA.
Mr. L. Lapiņš, 3321, W. North Ave., Chicago, Ill., USA.
Mr. J. Veselis, 415, Stanwood Street, Kalamazoo, Mich., USA.

vai tieši apgādā

IMANTA

Oldmarken 12, Bagsvaerd - Copenhagen, Denmark.

✝

Mūsu mīļā māmiņa un vecmāmiņa

PAULĪNE FRANKENŠTEINS

šķīrās no mums 1961. gada 17. oktobrī, Toronto.

Tu man dari zināmu dzīvības ceļu.
Prieka pilnība ir Tava vaiga priekšā.
Psl. 16.

Sēro:
ALTRAKU un FRANKENŠTEINA ĢIMENES.

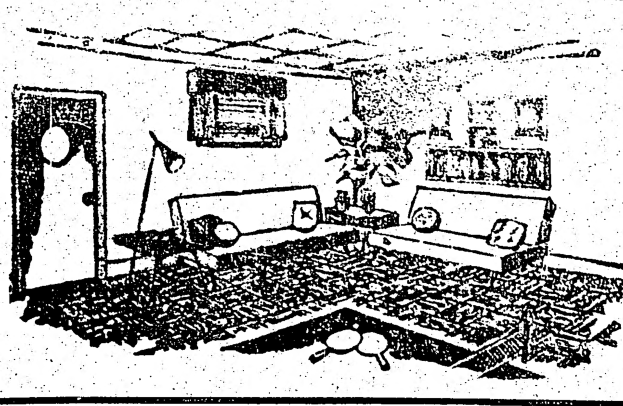

GRĪDU — GRIESTU — SIENU

TILES

LINOLEJI — TEPIĶI — KRĀSAS

Bezmaksas piegāde un aprēķini. Informācija latviešu valodā.

ASPHALT SERVICES LTD.,

702 WESTON RD.

RO 9-4734 TORONTO RO 9-4154

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS

ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.

ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.

PIEŅEM:

DV. GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,

Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

ARTURS ZUTIS, B. A.

ADVOKĀTS & NOTĀRS

133 RICHMOND ST., W., TORONTO 1, ONTARIO.

EM 6-8996 (darbā).

RO 6-8354 (mājā).

ATVAĻINĀJUMĀ NO 14.—22. OKTOBRIM.

IZDARU APMETUMA DARBUS, kā arī lieku GRIESTU PLĀKSNES (TILES).

MĒRENAS CENAS

Zvanīt pēc plkst. 2 p. p. 766-5825, Toronto.

KLĀJ VIESĪBU GALDUS, piegādā mājās.

E. JIRGENS, tel. RO 7-6044, Toronto.

Pape - Mortimer rajonā

IZĪRĒJAMS

dzīvoklis — 2 istabas un virtuve ar elektrisko plīti.

Zvanīt HO 6-7521, Toronto.

Toronto austrumu daļā

IZĪRĒJAMAS

1—2 istabas, virtuves lietošana, garāža.

Lūdz zvanīt pēc plkst. 18.00. OX 9-1498, Toronto.

Bloor - Runnymede raj. tuvu satiksmei

IZDODAMA

mēbelēta istaba.

277 Kennedy Ave., Toronto. RO 2-5559.

H. Rosar

FUNERAL DIRECTOR

APBEDĪŠANAS BIROJS,

467 Sherbourne St., Toronto.

Tel. WA 4-1408.

☆

Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

Milda's FLOWERS

Piedāvā:

- ● Grieztus ziedus un ziedu sakārtojumus dažādām vajadzībām.
- ● Podu puķes un tropiskos stādus.
- ● Keramiku, ādas un sudraba izstrādājumus un audumus.

765 THE QUEENSWAY — TORONTO 18, Ont.

Tel. CL 5-7233.

Erta parkošana. Piegādā mājās katrā laikā Toronto pilsētā.

M. M. Bērtulsoni.

REALTOR

BĒRZIŅŠ Realty Limited

REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGE BROKERS
NOTARY PUBLIC

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — pārdošanā: mājas, veikali, farmas u. c.

APDROŠINĀŠANA — apdrošina auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes, slimības u. c.

OBLIGĀCIJAS — obligāciju un aizdevumu sagāde u. c.

NOTĀRS — līgumi, tulkojumi, notāriāli apstiprinājumi u. c.

LE 4-8447

316 Harboard St., TORONTO

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792.

A. EGLĪTIS —

RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca

Ierīko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8 v., sestdienās līdz pl. 6 v.

● IZĪRĒ TV par $8,- MĒNESĪ. ●

161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

VALUTE

Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS

Gatavo un labo visu, kam sakars ar zeltu,

19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.

HO 3-1008.

PIEPRASIET KATALOGU.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: ....

Mr., Mrs., Miss ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot).

Parakstu ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35. N.Y., U.S.A.

A. E. LE PAGE
LIMITED REALTORS
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD
Pārstāvis Konst. KĀRKLIŅŠ
982 DANFORTH AVE., TORONTO.
Birojā: HO 5-7527. Mājās: HO 6-5024.

ĪPAŠUMI UN VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS.

DANFORTH - CARLAW: Ziemeļos no Danforth — 8 istabu dubultķieģeļu māja ar iebraucamo ceļu un 2 garāžām, eļļas apkure, 2 modernas virtuves, 2 vannas istabas. Māja labi uzturēta, iemaksa $ 3.000,- un atlikumā viena ilgtermiņa obligācija.

LAWRENCE - MARKHAM: Četri gadi vecs — 6 istabu atsevišķs dubultķieģeļu bungalovs ar privātu iebraucamo ceļu un pajumti auto novietošanai, eļļas apkure, moderna virtuve, vannas istaba. Cena — $ 2.500,-, iemaksa $ 3.500,- un atlikumā viena obligācija. (Izdevīgs pirkums).

ST. CLAIR - SCARLETT: Jauna 2-dzīvokļu māja (duplex) ar privātu iebraucamo ceļu un vietu dubultgarāžai, eļļas apkure, 2 modernas virtuves ar visu iekārtu, 2 vannas istabas. Iespēja izbūvēt pagrabā dzīvokli. Iemaksa $ 3.000,-.

Sagādājam iztrūkstošo naudu iemaksām par zemiem procentiem.

MASKAVĀ SĀCIES KOMŪNISTU PARTIJAS KONGRESS

(Pārnesums no 1. lpp.)

„Ja Rietumi izrāda gatavību nokārtot Vācijas problēmu," sacīja Chruščevs, „jautājums par laika robežu Vācijas miera līguma parakstīšanai vairs nebūs tik akūts; mēs nepastāvēsim, ka miera līgumam ,vienādi vai otrādi, jātiek parakstītam, ne vēlāk kā līdz š. g. 31. decembrim."

Bet gandrīz vai tai pašā elpas vilcienā Chruščevs uzsvēra, ka „Vācijas miera līgumam ir jātiek parakstītam, un tas tiks parakstīts — ar vai bez Rietumiem." Šāds līgums, kā zināms, un to atkārtoja arī Chruščevs, izbeigtu Rietumu lielvalstu okupāciju Berlīnē, pārvēršot pēdējo brīva un demilitārizētā pilsētā. Runājot par Berlīni, Chruščevs pieskārās arī nesenai ārlietu ministra Gromiko sarunu sērijai ar Sav. Valstu un Anglijas valdību vadību, paskaidrojot, ka no šīm sarunām radies iespaids, ka kā angļi, tā amerikāņi būtu ieinteresēti atrisināt Berlīnes problēmu Rietumiem un Austrumiem pieņemamā ceļā.

Kā agrākās draudu un lielību runās, tā arī tagad uzrunājot 4.813 delegātus un klausītājus Kremlī, Chruščevs atkārtoti uzsvēra, ka Sav. Valstu panākšana saimniecības un rūpniecības attīstības laukā ir tikai laika jautājums un, ka pašreizējam septiņgadu plānam progresējot normālās sliedēs, Padomju Savienībai nevajadzēs daudz vairāk laika par septiņgades noslēgumu 1965. gadā, lai amerikāņi būtu ne tikvien kā notverti, bet krievi jau būtu pēdējiem aizsteigušies priekšā.

Tālāk savā maratonrunā Chruščevs paziņoja, ka koloniālisms ir miris (bet krievu propagandas mašinērija par to vēl cīnās pilnā kaklā!) un, ka dienas skaitītas arī kapitālismam, jo, kā tas tagad ir skaidri redzams, tas nespēj atrisināt nevienu no pastāvošām pasaules problēmām.

Vienu no Padomju Savienības komūnistu partijas kongresa interesantākām situācijām bija radījušas Albānija un Dienvidslavija, nepagodinot Maskavu ar savu klātbūtni. Par Albāniju nebija daudz jābrīnās. Pēdējā, kā to deklarēja arī Chruščevs, turpina ļeņinismam neakceptējama personības kulta veicināšanu (kā to darīja Staļins), un tādēļ tai ar Padomju Savienību vairs nav pa ceļam. Padomju Savienībai ar Albāniju vairs nav pa ceļam arī tādēļ ,ka vēl tikai šogad pēdējā aizsūtīja mājās padomju technisko lietpratēju grupu, slēdza padomju flotes bazi Adrijas jūrā un tagad kā palīdzību, tā padomu pieņem vairs tikai no komūnistu Ķīnas. Chruščeva tirādē par Albānijas atkrišanu un biedrošanos ar komūnistu Ķīnu pasīvu seju noklausījās pēdējās ministru prezidents Cuenlajs. Padomju Savienības draudzībai ar komūnistu Ķīnu Chruščeva runa katrā ziņā, neko nepalīdzēja. Daudz vairāk bija jābrīnās par Dienvidslavijas izturēšanos Padomju Savienības komūnistu partijas kongresā. Nesenajā neitrālo konferencē Belgradē Dienvidslavija atklāti parādīja, ka tās neitrālitāte ir vienpusīga, un to parādīja tik pārliecinoši, ka amerikāņi vislielākā steigā apsolīja savus palīdzības sūtījumus, dziļi nožēlojot tos divus biljonus dolaru, kas jau pārgājuši Tito kasē. Konferences sākuma dienā, kā zināms, Padomju Savienība izplīķēja neitrālos, atsākot atomieroču mēģinājumus, pret ko Dienvidslavija protestēja, vienīgi klusu nopūšoties. Un tomēr, Kremlī Tito delegācija nebija gaidīta. Viņa revizionismu un novēršanos no Marksa - Ļeņina ceļa Maskava vēl nav nedz aizmirsusi, nedz piedevusi.

Pieskaroties dažādiem iekšējās dabas jautājumiem, Chruščevs neaizmirsa 1957. gadā sāktos uzbrukumus pret Staļina laikmetu un personīgi pārmeta varas nelietīgu izmantošanu tādiem agrākiem komūnistu favoritiem kā Molotovam, Vorošilovam, Maļenkovam, Bulgaņinam un Kaganovičam, uzsverot, ka viņa valdīšanas laikā tiek pielikts visas iespējamās pūles, lai pēdējo ielaistās kļūdas tiktu izlabotas un nekad vairs netiktu atkārtotas. Chruščevam nebija nekādu šaubu, ka ar laiku komūnisms pārspēs kapitālismu un, kā tas tiks panākts pa miermīlīgas sacensības ceļā, bez ieroču pacelšanas un asinsizliešanas.

Padomju Savienības komūnistu partijas divdesmit otrā kongresa atklāšanas runas noslēgumā Chruščevs klausītājiem kodolā pasniedza savas valdības ārpolitisko nostāju. Runātājs ar sekojošo: Padomju Savienība visiem spēkiem turēsies pie miermīlīgas koeksistences ar pārējām valstīm. Otrkārt, visiem spēkiem tiks saglabāta komūnistu valstu kopība un vienotība. Treškārt, Padomju Savienība piekops aktīvu un elastīgu ārpolitiku, mēģinot rast atrisinājumus starptautiskām problēmām miermīlīgu sarunu ceļā, atmaskojot kaŗa kūdītājus. Piektkārt, tā centīsies rast tiešāku kontaktu un sadarbību ar visiem, kas cīnās par pasaules mieru, un sestkārt, tā darīs visu iespējamo, lai palielinātu tirdzniecību ārvalstīs.

KANADAS JAUNĀS PASTMARKAS

Sakarā ar Kanadas dabas bagātību pētīšanas zinātnisku un saimniecisku konferenci, kas notiks Montreālā no š. g. 23. līdz 28. oktobrim, pasta ministrija 12. oktobrī izdevusi jaunu 5 centu pastmarku. Šī pastmarka pieskaitāma tā saucamām jubilejas pastmarkām, par kurām sevišķi interesējas kollekcionāri. Isāku laiku šīs pastmarkas būs apgrozībā visos vietējos pasta kantoros, bet tikai Otavas galvenā pasta filatelistu nodaļā. Tiem, kas interesējas par speciāliem plates blokiem pasūtinājumi jāizdara Otavas galvenajā pastā, reizē pievienojot arī samaksu ar bankas apstiprinātu čeku jeb pasta naudas pārvedumu uz „Receiver General of Canada". Plates blokus iesūta tikai tad, ja uz katru šādu bloku pasūtina 20 pastmarkas. Jaunās pastmarkas metu zīmējis A. L. Pollock's — Toronto, un tā izdota 35 milj. eksemplāros, kas ir parastais skaits Kanadas pastmarku izdevumiem.

R. Noritis

„Septītais jautājums" ir intriģējoša filma, kas katram jāredz. Filma skatāma sešos Toronto kinoteātros.

ZIŅAS NO VISAS PASAULES

● No Apvienoto Nāciju aizkulisēm saņemtā informācija liecina, ka nacionālistu Ķīna nolēmusi nepretoties Ārējās Mongolijas uzņemšanai starptautiskā organizācijā. Par savu piekāpšanos Mongolijas jautājumā nacionālisti prasījuši un saņēmuši daudzu valstu atbalstu cīņā pret komūnistu Ķīnas uzņemšanu Apvienotajās Nācijās.

● Pēc viesošanās Kanadā Somijas prezidents Kekkonens ieradies divu dienu ilgā vizītē Sav. Valstīs. Kekkonenam paredzētas sarunas ar prezidentu Kenediju un ārlietu ministru Rasku. Sarunās paredzēts apspriest dažādus saimnieciskas dabas jautājumus, to starpā Somijas tirdzniecības palielināšanu ar Sav. Valstīm.

● Kā jau agrāk ziņots, Varšavas pakta valstīs nule kā uzsākušas divu mēnešu ilgus militārus manevrus aizsardzībai pret simulētu uzbrukumu no Rietumiem. Tagad noskaidrojies, ka pašreizējie manevri ir līdz šim lielākie komūnistu aizsardzības organizācijas vēsturē, piedaloties vismaz 300.000 vīriem. Interesanti atzīmēt, ka spēku kodolu veido Austrumvācijas ,Polijas un Čechoslovakijas kaŗavīri, kamēr ungāri, bulgāri un rumāņi, nemaz nerunājot par komūnistu Ķīnai draudzīgo Albāniju, burtiski atstāti tikai novērotāju lomās.

● Sekojot Chruščeva maratonrunai komūnistu partijas kongresa atklāšanas dienā Maskavā, Kanadas ministru prezidents Dīfenbēkers izteicās, ka no Chruščeva sacītā spriežot, pēdējais kļuvis daudz „saprātīgāks". Viņš gan esot sacījis, ka saprātīgāki palikuši Rietumi, labāk un skaidrāk izprotot domstarpības ar Austrumiem, bet patiesībā tas nozīmējot, ka Chruščevs ir tas, kas tagad sācis redzēt vairāk dienas gaismas.

● Pēc vairākiem neveiksmīgiem mēģinājumiem Francijas valdības un Alžīrijas nacionālistu nemiernieku starpā rast kopīgu ceļu uz Alžīrijas mieru un franču tagadējās Ziemeļafrikas politiskās nākotnes atrisināšanu, starpnieka lomu disputā uzņēmušās Sav. Valstis. Šā gada 17. oktobrī Tunisijā, kur mitinās Alžīrijas nemiernieku pagaidvaldība, pēdējās ārlietu un informācijas ministri sastapās ar Sav. Valstu ārlietu ministrijas padomnieku Afrikas jautājumos Mennenu Viljamu, pārspriežot problēmas, kādas līdzšinējās sarunās radušās starp Franciju un Alžīriju.

VIŅI PIELIEK SAVU ROKU

(Pārnesums no 1. lpp.)

lomu apsolījusies uzņemties Velta Toma. Es viņu labāk redzētu kā līdzredaktrisi, bet dažu technisku iemeslu dēļ tas pagaidām vēl nav reālizējams.

Par ļoti svarīgu uzskatu jaunās paaudzes mūzas kalpu piesaistīšanu. Rakstnieks un dzejnieks Modris Lorbergs manā uztverē bauda kā vecās paaudzes cieņu, tā jauno uzticību. Esmu ar Lorbergu pārrunājis iespējas, kā konkrēti laikrakstam piesaistīt jauno audzi. Tas ir svarīgs jautājums, un man ar patiesu prieku jāziņo, ka Modris ir jau uzņēmies jauno burtnieku akreditētā sūtņa pienākumus pie mūsu redakcijas.

Skaņu mākslas jautājumos būs grūti atrast spraigāku un spēcīgāku autoritāti kā komponistu doc. Tālivaldu Ķeniņu. Viņa aktīvu atgriešanos pie mūsu izdevuma līdz ar mani apsveiks visi lasītāji. Vai mēs nevaram priecāties, ka līdz ar Tālivaldu Ķeniņu spalvai pieķerties man atkal apsolījuši komp. J. Cīrulis, I. Sakss un Ž. Zentiņš.

Par teātŗa kritiķi esmu aicinājis pazīstamo teātŗu darbinieci rež. E. Znotiņu - Kalniņu. Māksliniece manu aicinājumu ir akceptējusi.

Mūsu padomnieks mākslas jautājumos ar šodienu ir mūsu mākslinieku dižkungs Ed. Dzenis. Viņa atsaucību vērtēju ar sevišķu pateicību, jo man labi zināms, cik noslogots mākslinieks Ed. Dzenis ir ikdienas darbā.

Daiļamatnieku lietām es nevarēju iedomāties labāku pārstāvi kā Hugo Mercu. Tātad arī lietišķās mākslas frontē viss ir kārtībā.

Par tālākiem nodomiem šoreiz vēl nerunāsim, jo nav labi vienā reizē likt galdā visus dūžus.

Draudzīgā neoficiālā amata pārņemšana no mana priekšgājēja red. J. Grīnblata ir apliecinājums, ka savu līdzdalību uz priekšu neliegs arī tie rakstnieki, sabiedriski darbinieki un žurnālisti, kas ar savu talantu un prasmi nāca talkā nupat aizvadītajos sešos mēnešos.

Izdevēja un redakcijas stāja ir skaidri deklarēta: **vienot — ne šķelt! Ikviens, kas grib pielikt roku, ir aicināts talkā.** Ja brīdī, kad rakstu šīs rindas, Toronto latviešu biedrības priekšniece V. Porietes kundze man draudzīgi vajadzības brīdim piedāvā savas čaklās talcinieces, lai palīdzētu ekspedīcijas vai manuskriptu pārrakstīšanas darbā, tad vienība mums šajā pilsētā nav jāmeklē aiz septiņiem kalniem. Viņa ir mūsu vidū, lai pastāvētu.

A. Kundrats

JAUNS IEGUVUMS TRIMDAS DZEJĀ

(Pārnesums no 3. lpp.)

pilna trauksmes, „ko mīla sabango un rudens vējš", bet arī dziļa rezignācija autoru sāpina, asa ironija, kas ironizē par šīs dienas dīvaino pasauli: tā rādās kā raibs kiosks, kur „tirgojas cilvēce kropla ar visu, ko pilsoņi prasa, kur ideju kapsētā chroma kroņus dala . . ."

G. Pļavkalns ir, kā viņš pats saka, — gaismas un krāšņās pamestības dzejnieks. Viņa dzeju vislabāk raksturo „Pārvērtības":

„Reizēm vēl smejies brīvi un gaiši,
Bet vairāk jau vēro un mazāk vairs ceri —
Stingušais, nedzīvais būsi —
Ar zelta masku uz sejas —"

Alkainas, rēgainas pagājības, bijušā skaistuma domas aužas cauri dzejai „Sonets necerīgām domām", vai „Nekropoles" — „ir manī nāves miers un senas kapenes". Tomēr bezcerība, nīcības doma neizskan tukšā sentimentālitātē vai ņirdzīgā smīnā, bet dzejniekam gaiši rādās nākotnes krasti, jauna pasaule — „Terra nova", kad gaisīs pirmatnība dienu skrejā un „jauna Atlantīda nirs".

Sonetā ieskanās mūsu reiz bijušā, īslaicīgā nemiera dzejnieka J. Ziemeļnieka pasaule — „Reiz biju attēls greizā spogulī. Nu zinu jau, kas svešs un samocīts", bet reiz „dzīvošu atbrīvots, mierīgs un īstens."

Ed. Silkalns savās Variācijās skata irreālu pasauli. Tā saistās ar liedagu, ar jūras krastu, ar ūdens daudzveidīgo maiņu — un domām, kas, rakstītas smiltīs, drīz atkal pārklājas ūdens virsu.

Sonetu vijā „Terra remota" — rādās teiksmaina pasaule, kurā vēl skaistums mīt. Pārlaicīgais skaistums — ārpus šī laika kņadas. Parādās mākoņu kuģis, kas ceļotāju aizvedīs uz svēto pilsētu „reiz saules rietā". Kas ir šī pilsēta, kur slejas tās torņi? Vai dzimtenē Rīga, jeb pasaulē izkaisītās lielās, krāšņās — nemiera alcējas?

Tas ir sapnis, kas visas robežas šķiŗ, kas ļauj ziemas vakaros gaišas domas vērpt. Ir labi kādreiz nezināt to, ka gadi steidzas. Kad pasaule atkal dzīvo jaunu, asiņainu notikumu ēnā!

Visi pieci autori savus darbus publicējuši presē. Ir guvuši atsaucību un panākumus. Ko varam novēlēt? Bez šaubām un atkāpšanās veidot tālāk mūsu dzeju. Tās gars un tradicijas lai paliek jauno autoru darbu pamatos!

„Kvintets" ir izdots glītā sējumā ar Ivara Lindberga vāka zīmējumu. Krājums — ar roku salikts un iespiests Mintauta Eglīša spiestuvē Sidnejā un — tikai 505 eksemplāros! Tātad bibliografisks retums mūsu trimdas grāmatu klāstā!

Ir jauki, ka trimdā „vecie" rakstnieki J. Salna un M. Eglītis jaukā sadraudzībā sniedz roku jaunajiem autoriem: J. V. von Goete kādā dzejā saka:

„Bet mūžam zaļš ir dzīves zelta koks . . ."

Jauna grāmata. Jauni autori. Iesim pie viņiem ciemā. Sildīsimies pie viņu vārdu uguns! Viņu vārdos meklēsim atbalsi savām domām

Z. Ritmanis.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 22. oktobrī, plkst. 11.00 rītā dievkalpojums. Sprediķos prof. Ed. Šmits no ASV.

Svētdien, 29. oktobrī, plkst. 3.00 p. p. Ticības atjaunošanas dievkalpojums.

Māc.A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

22. oktobrī ,plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā dievkalpojums un svētdienas skola. Dievkalpojumā dziedās Gaida Trēziņa. Pēc dievkalpojuma dāmu komitejas pilnsapulce.

29. oktobrī, plkst. 2 p.p. Trīsvienības baznīcā Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Svētdienas skola. Dievkalpojumā dziedās draudzes koris.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

22. oktobrī, pl. 2.30 p.p dievkalpojums un svētdienas skola.

29. oktobrī ,plkst. 2.30 p.p. Reformācijas svētku dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma, plkst. 4.00 p. p. draudzes bazārs baznīcas apakšējās telpās.

Otavas latv. ev. - lut. Miera draudzē, Sv. Pētera ev. - lut. baznīcā, 409 Sparks St.

29. oktobrī Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums baznīcā, plkst. 5 p.p. Dievkalpojumā piedalīties aicināti arī bērni un jaunatne.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

Piektdien, š. g. 20. oktobrī, pl. 7.00 vakarā, jaunatnes vecākās grupas stunda baznīcā.

22. okt., pl. 4.30 p.p. dievkalpojums bērniem ar sekojošu svētdienas skolu; plkst. 5 p. p. dievkalpojums pieaugušiem.

Ceturtdien, š. g. 26. oktobrī, plkst. 7.30 vakarā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 —11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarīnes latv. ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu Niagaras latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd., 1961. g. 5. novembrī, pl. 2.00 p. p. Dziesmu grāmatas. Māc. J. Prauliņš.

Latvijas valsts proklamēšanas atceres dievkalpojums 19. novembrī, plkst. 3.30 p. p. Dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē notiks svētku laicīgais sarīkojums.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē 22. oktobrī, plkst. 1.30 p. p. reformācijas 444 g. atceres dievkalpojums Trīsvienības ev. - lut. baznīcā, Oxford un Colborne St. Dziesmu lapiņas. Prāv. A. Skrodelis un māc. J. Prauliņš.

MONTREĀLĀ

Māc. Arturs Voitkus, 343 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q., tel. HU 93224. Trīsvienības ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Jāņa ev.-lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave.

Māc Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

Jaunieši, kas vēlas 1962. gada pavasarī iesvētīties, lūgti pieteikties pie draudzes mācītāja. Ami - 4218

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave. baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgos paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA9-1097.

„LATVIJA AMERIKĀ"
PĀRSTĀVIS MONTREĀLĀ
OSKARS TRENČE,
Montreal 9, Que.
1934 St. Germain Blvd.
Tel. RI 7-2268.

TORONTO

● Traģiskā nāvē 14. oktobrī auto katastrofā mirušo 31. g. v. Uldi Dzirnēkli pēdējā gaitā izvadīja 17. oktobrī no Tompsona sēru nama. Aizgājēju apglabāja latviešu kapos, un sēru ceremoniju vadīja māc. A. Čops. Bija saulaina diena, un pēkšņi no dzīves aizsaukto draugu izvadīja tuvu pie simts pavadītāju. Kapa kopiņu klāja vainagi un daudz rudens ziedu. Dziļi satriekti paliek nelaiķa tuvie piederīgie, dzīvesbiedre, dēliņš, tēvs un māte, māsas ģimene šeit un dzimtenē.

● Mūžībā aizgājusi Pauline Frankenšteins. Viņa mira 17. oktobrī, 84 gadu vecumā. Aizgājēja bija rīdziniece un dzīvoja šeit pie savas meitas, zobārstes Z. Altrakas ģimenē. Aizgājušo māmuļu guldīja latviešu kapos 19. oktobrī, sēru ceremoniju vadot māc. A. Čopam.

● Toronto latviešu tautas augstskolas rīkotā diskusiju cikla vakarā, pag. otrdien, Alberts Kalniņš referēja par tēmu „Kur atradās latviešu pirmdzimtene". Bija ieradies kupls skaits klausītāju, to vidū arī vairāki vēsturnieki, kas ņēma dalību vēlāk, uzstādot jautājumus un piedaloties diskusijās. Šis bija pirmais mēģinājums iecerēto diskusiju ciklu ietvaros, un diskusijas atsaucība norāda uz panākumiem arī nākotnē.

PĀRDODAMA MĀJA NEW TORONTO

Ļoti izdevīgs pirkums ģimenei ar bērniem — ezermalā pie parka — 6 istabu dubultķieģeļu māja ar divām garāžām. Augšstāvs izīrēts par $ 110,- mēnesī.

Iemaksa $ 1.500.-.

Tuvākai informācijai zvanīt

CL 1-8058, Toronto.

Pārdodams JAUNĀS RAŽAS MEDUS no pašu druvas ar un bez šūnām.

Lūdzu zvanīt pēc plkst. 5 vakarā. RO 9-7127, Toronto.

MĀJU ĪPAŠNIEKI, SAGĀDĀJU
1-ās un 2-ās
OBLIGĀCIJAS
Visizdevīgākie maksāšanas noteikumi.
Nesaistoša informācija, ME 3-8305, Toronto.
V. LIEPIŅŠ,
PIRMAIS LATVIEŠU OBLIGĀCIJU BIROJS TORONTO.

SPORTS

KONGRESS NĀK

Gadskārtējais Kanadas latviešu sporta darbinieku un sportistu kongress notiks š. g. 26. novembrī, plkst. 11.00, Toronto Centrālās YMCA's telpās.

Darba kārtība:

1.) **Kongresa amatpersonu vēlēšanas, mandātu pārbaude un dienas kārtības pieņemšana.**

2.) **Iepriekšējā kongresa protokola nolasīšana.**

3.) **Valdes un revīzijas komisijas ziņojumi.**

4.) **Budžets un reģistrācijas nodevu noteikšana.**

5. **Valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas.**

6.) **Dažādi jautājumi un ierosinājumi.**

★

Latviešu apvienība Kanadā aicina kongresā piedalīties ikvienu sporta draugu un sportistu, ne tikai klubu deleģētos pārstāvjus. Kongress ir īstā vieta un reize, kad varam satikties un pārrunāt visus ar mūsu sporta dzīvi saistītos jautājums.

Toronto DV basketbolisti atsāk treniņus

Gatavojoties jaunai basketbola sezonai, treniņus basketbolā atsāka Toronto DV basketbolisti.

Sakarā ar izdarītiem zāles remontiem, treniņu atsākšana šogad nokavējās. Iepriekšējos gados bumbu grozā šie zēni meta jau septembŗa mēneša sākumā. Tomēr šī gaidīšana nebūs mums veltīga, jo ir skaistas un piemērotas telpas šī ātrā sporta piekopējiem.

Bet tagad mazas piezīmes par treniņiem. Kā jau iepriekšējos gados, tā arī šogad DV basketbolu vadīs R. Kadiķis, kas gadiem šo darbu ir darījis ar sirdi un dvēseli, un cerot darīt arī šogad. Darba sekmīgākai turpināšanai R. Kadiķis ir izraudzījis sev palīgus — J. Strautnieku un J. Tēraudu. J. Strautniekam ir uzticēta DV jaunatnes vienības trenēšana. Šis jaunais treneris ir piedzīvojis spēlētājs un neskaitāmas reizes bijis Kanadas izlases vienības rindās. Viņa panākumi DV jaunatnes vienības izveidošanā ir gaidāms ar lielu interesi.

Gadiem ilgi DV sporta klubs sapņoja par jaunatnes vienību, un pagājušā gadā šis sapnis piepildījās, kad izveidojās pirmā DV jaunatnes vienība. Tas bija notikums, par ko jāpateicas DV sporta kluba priekšsēdim R. Kadiķim, Daugavas Vanagu saimei, Toronto DV nodaļai un tiem vecākiem, kas savus dēlus uzticējā Toronto DV sporta kluba vadībai un latviskam sportam. Bet viens gads nenozīmē, ka darbs būtu padarīts, bet ir gan jāturpina, lai rezerves būtu gatavībā vajadzības brīdī. Tamdēļ kluba vadība veic priekšdarbus, lai šī sezona būtu vēl sekmīgāka kā iepriekšējā, un jaunatne varētu sekot latviskam sportam.

Kā pagājušā gadā, tā arī šogad DV startēs meistarībā ar 3 komandām. Pirmo, otro un jaunatnes komandu. Otrā komanda komplektēsies no veciem un jauniem spēlētājiem.

Treniņi notiek Woodgreen Comunity telpās (Queen St. E. un Logan), katru trešdienu no plkst. 9.00—11.00 vakarā. Treniņus vadīs R. Kadiķis un J. Strautnieks. Visi interesenti, it sevišķi jaunatne, ir laipni lūgti apmeklēt šos treniņus.

T. Jis.

CHRONIKA

● TLSK 10 gadu jubilejas sarīkojumi notiek 21. oktobrī. Plkst. 10.00 pr.p. University Settlement, Grange Road (Tieši dienvidos no Mākslas galerijas) sporta spēles: sieviešu basketbolā — TLSK — kāda no vietējām kanadiešu vienībām, sieviešu volejbolā — TLSK — Hamiltonas Sparta, vīriešu volejbolā — TLSK — Hamiltonas Sparta, jaunatnes basketbolā TLSK — Toronto DV, vīriešu basketbolā TLSK — Toronto latv. YMCA.

Plkst. 8.00 saviesīgs vakars Igauņu namā, 958 Broaview Ave.

● Š.g. Kanadas latv. futbola meistarības fināla spēlē Sidrabenē sacentās Toronto DV I un YMCA's - TLSK sastādītās vienības. Ar 9:5 (4:4) meistartitulu izcīnīja DV vienpadsmits, saņemot ceļojošo balvu.

● Pirmā eksternā Toronto latviešu golfa turnīrā piedalījās 7 vietējie un 1 spēlētājs no Baltimores, ASV. Labākās sekmes guva V. Galviņš un Z. Zāmuels, dalot 1./2. vietas.

● Sākusies Kanadas latviešu basketbola meistarības izcīņa. Pirmā jaunatnes klases spēlē satikās Toronto latv. YMCA's un Toronto DV vienības, imkiešiem gūstot augstu 72:24 (32:15) punktu uzvaru. YMCA — Pelšs 23, Liepa 13, Ezers 13, Kauliņš 11, Eners 7, Pilskalnietis 6. DV — Dulmanis 5, Prīverts 2, T. Ozoliņš 8, Bramanis 7, Innus 0, Pētersons 2.

● Ontario apgabala basketbola meistarības B klases spēlē DV II sīkstā cīņā uzvarēja YMCA's II sastāvu ar 43:39 (21:19). DV — Tērauds 0, Blūms 25, Gailis 4, Lukovskis 10, Roze 0, Sudmalis 0, Hercbergs 4. YMCA — Mazurs 12, Freibergs 6, Dreifelds 0, Grikis 3, Plonis 16, Kazāks 0, Ž. Zentiņš 2.

● Katram sporta draugam interesēs TLSK 10 gadu jubilejas sarīkojums 21. oktobrī. Volejbols un basketbols no plkst 10.00 University Settlement, Grange Rd. Dejas vakars plkst. 20.00 Igauņu namā, 958 Broadview Ave.